

ניתן לצלם לזיכוי הרבים

מיועד לזוגות נשואים בלבד

בעזה"ש"ת

מאמר סוד הצניעות

על פי פנימיות התורה

מתוך המהדורה החדשה

של סדרת הספרים "סוד החשמל"

ירושלים תשע"ב

מאמר זה מגלה ללומדים

אוצר ידיעות חדשות בחיי הבית היהודי

מופץ ללא תשלום לזיכוי הרבים

ניתן להשיג את סדרת הספרים 'סוד החשמל' ה' כרכים במחיר 80 שקל לסט

בירושלים: משפחת פיש רחוב גבעת שאול 30 קומה א' 026537343

בבני ברק: משפחת פיש רחוב קוטלר 21 פינת הרב שך קומה א' 036188995

נודה מאד לכל מי שישלח הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים.

המעוניינים לקבל ללא תשלום בדואר אלקטרוני מאמר זה, ישלחו בקשה למייל.

fish@neto.net.il

כמו כן ניתן לקבל במייל עידכונים בענין קץ הגאולה ועוד מאמרים שיוצאים לאור על ידינו

מפעם לפעם.

מותר להדפיס ולצלם ולהפיץ מאמר זה לזיכוי הרבים ולא למסחר.

הושלמה בס"ד סדרת שעורי וידאו במאמר הגאולה בתשע"ב עד תשע"ה 26 שיעורים ניתן לקבל ללא תשלום

יצאו לאור לאברכי כולל בלבד שיעורי וידאו המראים את סדור הרש"ש על המסך, ומסבירים את הכוונות של

כל מעגל השנה. ניתן לקבל ללא תשלום. פרטים בטל 026537343

חלק מההסכמות שנתנו לספר 'סוד החשמל'

הרב יחיאל פישל אייזנבאך
ראש ישיבת "שער השמים"
 ללימוד תורת הגולה והנסתר
 בירושלים ע"ה"ק

שריה דבליצקי
 בני ברק, רחוב ירושלים 50
 טל. 6182649
 פקס. 6181091

בס"ד, יום ג' חשוון תשס"ג

הנה בא אלי האברך היקר עוסק באורייתא תדירא בגולה ובנסתר הרה"ג ר' יקותיאל פיש שליט"א ובידו ספרים שחיבר שהם דרושים וביאורים יקרים מעורבים בפשטי גולה ונסתר יחדיו. והנני סומך על מכתב ידידי הנכ"י הרה"ג בגולה ובנסתר ר' משה ש"ץ שליט"א, שכתב אלי שהם דברים נחמדים וראויים לשולחן מלכים, ולכן הנני מברכו ומאחל לו שיוזכר להוציא ספרים יקרים אלה וגם כל מה שחננו הית"ש בהבנת תורה"ק בכל ענפיה, ומתוך מנוחת הנפש וישוב הדעת, ובמהרה נזכה להתגלות כבוד שמו ית"ש ולקיום כל היעודים בב"א.

ובאתי על החתום יום תני"ל
 שריה דבליצקי

שריה דבליצקי
 רח' ירושלים 50, בני ברק
 03-6182649

יום טו' בחשוון תשס"ד פניה"ק ירושלים ת"ו

הובא לפני הספר "סוד החשמל" שכתב הרב יקותיאל זאב פיש שליט"א המבאר את סוגיית החשמל על פי יסודות הזוהר הקדוש בשפה פשוטה המבארת לכל נפש, ובודאי יהיה תועלת ללומדי הגולה וללומדי הנסתר להבין הדברים, ויהיה לחיזוק הקדושה ולקרב הגאולה בב"א.

הרב יקותיאל פישל אייזנבאך

משה הלברשטאם
 חבר הבר"צ העדה החרדית
 ראש ישיבת "דברי חיים" שטאקאוויץ
 מח"ס שו"ת "דברי משה"
 פעילות ירושלים חובב"א
 רח' יסוד 8 סל. 5370514

יעקב מאיר שכטער ר"ם ישיבת המקובלים "שער השמים" מנ"ח מוסדות ק"ן אור מתי"ק ירושלים חובב"א רח' התת טרם 32 סל. 03-6270839	YAAKOV MEIR SHECHTER Rav Yehivva Haskabulim "Shaar HaSukiyim" President "Knesset Of Institutions" JERUSALEM 32 Chevas Shav St. Tel. 972-0270839
--	---

אמירה נעימה כתיבא וחיבא למעב"ת הרה"ג בחדרי תורה וגם בנסתרות ידו הט"ה מוה"ר יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א, על ספרו "סוד החשמל" בו העלה מנגני המלך מלכו של עולם האורות והידושי תורה מתוקים אשר יתענגו בהם עמלי תורה וחובבי תושיה להלהיב הנפש והלב לאהבתו ית"ש.
 יהי ה' אלהיו עמו ותעשינה ידו תושיה לברך על המוגמר, ויפוצו מעינותיו חוצה בבתי מדרשות, ויוסיף אומץ בתורה הקדושה ללמוד וללמד מתוך שמחת לב ושפע קודש לאישט"א.

הרב משה הלברשטאם
 חבר הבר"צ העדה החרדית
 ראש ישיבת "דברי חיים" שטאקאוויץ
 פעילות ירושלים חובב"א
 מתי"ק ירושלים חובב"א

בעזרת מרחשון תשס"ד

הן ראיתי את גליונות הדפוס, דרושים יקרים על סוד החשמל, מאת האברך היקר הרה"ג יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א בנו של יקרו, צנא מלא ספרא וידר נערוי הרב הגאון ר' יעקב יחזק"י פיש שליט"א, ובן חכם שיטת אב. ומאד נהייתו מכתביו היקרים, אשר אברך צעיר לימים משתעשע בדרושי התורה ע"ם החשמל, המיוסדים על הזוהר הק' ותיוקנים, אגדות חז"ל ומתורתו של הרב בעל התנאי ז"ע. ודרושו הם על דרך המקובלת, וראוי לעלות על שולחן מלכים.

ואברכו שיטתא ה' חילו, ויפוצו מעינותיו חוצה ויזכה רבות בשנים לשבת בבית ה' על התורה והעבודה בהרחבת הדעת ונחת דקדושה עדי נזכה בקרוב שניפוק מבי גלותא ברחמי ותיטלא הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים.

יעקב מאיר שכטער
 ר"ם ישיבת שער השמים
 מנ"ח מוסדות ק"ן אור
 מתי"ק ירושלים חובב"א

חלק מההסכמות שנתנו לספר 'סוד החשמל'

Rabbi D. FRISCH
Batei Ushareit 507
P.O.B. 5315
JERUSALEM E. Israel

דניאל פריש
ר"מ בישיבת הסניפים אש"א מרכז
מרכז פרוש ביהמ"ד מרכז על החולץ
אש"א תש"פ
"אצט"ב חיים" ללימוד תורת האצט"ב
בתי אצט"ב 507 ת.ר. 5315
בניח"ק ירושלים המב"א

הרב יצחק מאיר מורגנשטערן שליט"א
ראש ישיבת תורת חכם ללימוד הגנלה והגמטריה
רחוב אהלי יוסף 4
ירושלים תובכ"א

בס"ד

חשון תשס"ה

הגה נתכבדתי בפרי עטו של האברך היקר הרה"ג ר' יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א, בנו של ידידי רבי יעקב חזקיהו שליט"א, וברא כרעא דאבוה דעסיק באורייטא, תידי את תגובתו העלה בדפוס בספרו "סוד החשמל", העוסק בדברים שהם כבשנו של עולם.

וכבר נודע מעלת זכות העסק בסתרי תורה ובספר הזהר הקדוש ברוך האחרון, ובפרט שיש בזה סגולה גדולה לקירוב הגאולה, בבי"א.

אשר על כן סמכתי על הרבנים הגאונים שעיניו בספר וקלטוהו בהסכמותיהם הגדופות, וגם אני ברוך אברכו שיוכה להמשיך ולהתמיד באהלה של תורה, והפך ה' בידו יצליח לזכות את הרבים, ומגן ומגיה יתקלם עליאיה.

החזות לכבודה של תורה ולומדיה באהבה רבה

ט"ו במרחשון תשס"ד

הובא לפני הספר סוד החשמל שכתב ידידי רבי יקותיאל זאב פיש שליט"א בן הרה"ג ידידי יודי נפשי ר' יעקב חזקיהו שליט"א. שחולץ בדרכי אביו ומחדש חידושים נפלאים בגנלה ובגמטריה, ושמתני לראות אך שמקשר הגנלה והגמטריה, שזה בעצמו סוד החשמל. חש הוא בחינת נסתר בחינת חכמה, ומל הוא בחינת גנלה בחינת בינה. בסוד עינים ממולות בחינת בינה, סוד הדיבור, ועינים חשות סוד שתיקה בחינת נסתר, (הגנה יג.) והחשמל הוא חיבור שניהם יחד, ובנדא יצא מזה תועלת גדול בין ללומדי הגנלה שיתחילו להרגיש שגם צרכים לבאור של הגמטריה, ובין ללומדי הנסתר שיתחילו להרגיש ששלימות השגת הגמטריה הוא רק ע"י הגנלה. וידועים דברי הגר"א המובאים בכתבי המקובל האלוקי ר' יצחק איווק חבר בשער הקליפות דברי הגמי ב"א בתורא עד: שהקבי"ה ברא ליתן זכר ונקבה ולאמלא נוסקין זה לזה מחריבין כל העולם כולו. מה עשה הקבי"ה סרס את הזכר והרג הנקבה ומלחה לצדקים לעתיד לבא. ופירש רבינו הגר"א דהזכר מרמז על תורה שבכתב ולימוד הקבלה, והנקבה מרמזת על תורה שבע"פ, והקבי"ה סרס את הזכר שאין שלמות היום בלימוד הקבלה, דהקבי"ה נגז את האור בתוך היסוד, וממילא אין האור בשלמות בסוד סרס את הזכר. ובלמוד הגנלה הקבי"ה הסתיר האור של האלקות לגמרי בסוד הרג את הנקבה וצריך עמל וטורח גדול לגלות את האלקות בסוד תחית המתים. וע"י שנוסקין יחד ומקשרים הגנלה והנסתר מתגלה האור האלוקי בין בגנלה בין בגמטריה. וידועים דברי סה"ק עסק המלך דאילו רבינו האר"י היה חי בינינו עד שנת של"ה (רבינו נפטר בסוף של"ב) היה מברך כל הגנלה ע"פ נסתר והיה שלימות היחוד ע"י גילוי סודות התורה בשלימותם. וכן כתב הגאון הקדוש מקאמור"א בשם מרן האלוקי הגש"ט שגנלה לו בחולם ששאל הגש"ט את רבינו האר"י ז"ל למה דיבר בלשון מופשט ולא בלשון העבודה ואמר לו אם היה נשאר בעולם היה עוד שלוש שנים היה מנלה את הנסתר מתוך הגנלה והיה בא משיח צדקנו. ויה"ר שעי"ו נזכה תיפק ומיד לביאת נואל צדק ברחמים בבי"א.

חקי יצחק מאיר מורגנשטערן
פ' ו' תמוז ה'תש"ד

BENAYAHU YSAHAR SHMUELI
Tzohar Hachochim "KAMAR SHALOM"

בנייהו יששכר שמואלי
ישיבת חסידים "נר שלום"

ה'ה כ"ג שבט ה'תש"ו

אמתי אה"ח אה"א אה"ה הספד הנפלא סוף המשאל'
אכ"מ יצוק ויגבו ד'ס"ג ד'ס"ג אה"א תשי"ו ד'ס"ג
המשאכ כה"ו יקותיאל פ"ל אה"א וכו' ד'ו"ש אה"א
ואגון אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
ע"י אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
והכ"ס אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
ע"י אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
אז"ל אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
נעקו אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
המשאכ אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
אין נעקו אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
ספניו אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א
אז"ל אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א אה"א

Rabbi CHAIM P. SCHEINBERG
Rosh Hayeshiva "TORAH ORE"
and Morah Hora'ah of Kiryat Mattersdorf

הרב חיים פינחס שיינברג
ראש ישיבת "תורה אור"
ומורה הוראה דקריית מטערסדורף

הגה תלמידי האברך המופלג בתורה ויראת שמים
הרה"ג יקותיאל זלמן זאב פיש שליט"א נשאו לבו
בחכמה לזכות את הרבים בעינים עמוקים כבשנו של
עולם, וכבר שבחוהו וקלטוהו רבנים וגאונים וזכר
עמלו ויגיעתו כשבו טעם ודעת.

אך כידוע אין אני בא בהסכמות בפרט בדברים
עמוקים אלו, ולא נצרכא אלא לברכה שיוכה לשקוד
על העבודה מתוך נחת ולחבר חבורים ולהפיצם
בישראל להגדיל תורה ולהאדירה.

בדין לכבוד התורה ולומדיה
חיים פינחס שיינברג

רחוב מנחם מנדל, ת.ר. 4978, סל 537-1513, ירושלים
2 Parim Merot St., Jerusalem, P.O.B. 6978, Tel. (02) 537-1513, Israel

מאמר צניעות האשה

הרהורי עברה קשו מעברה

[ההוספות בצבע אפור נוספו מאמר לאחר הדפסת הספריט]

מובא ב'רקאנטי על התורה' (פרשת לך לך) שלקייחת שרה ב' פעמים מבית אברהם לפרעה ולאבימלך, מרמזת על חרבן בית המקדש ב' פעמים. ולכאורה צריך באור הרי פרעה ואבימלך לא עשו מעשה זנות, ומדוע הרהור שלהם בשרה כל כך חמור, וכן מצינו בגמרא (יומא כט.) **הרהורי עברה קשו מעברה**, וצריך להבין מדוע הרהור חמור יותר ממעשה עברה עצמו.

נראה לבאר את חמור האסור לאשה לגרם לאדם להרהר בה, דבזמן הזיווג האשה מקבלת מבעלה את השפע שהקב"ה מעביר דרך הבעל. ושפע זה יש בו נתינת חיים לאשה עם כל הפרטים הכלולים בחייו של אדם, כמו שכתוב (קהלת ט, ט) **"ראה חיים עם אשה אשר אהבת"**. דבזמן הזיווג יש נתינת חיים לבעל ולאשתו, כפי שבארנו במאמר 'סוד החצי' שהבעל משפיע לאשתו חצי משפע החיים שהוא מקבל לעצמו. ובזכות השפעה זו הוא זוכה לחדש את השפע עבורו, כפי שהדבר נעשה בספירות הפרצופים העליונים, שפרצוף אבא משפיע לפרצוף אמא חצי מהשפע שהוא קבל מהעולם שמעליו. ומחצי זה היא מולידה את העולם שתחתיה שנקרא פרצוף זעיר אנפין ונוקביה, שמזדווגים באותה בחינה, והנוקביה מולידה את העולם שתחתיה וכו'. וכן מובא ב'שער מאמרי רשב"י' להאריז"ל (ע' ט) שהאשה מקבלת את החיות של רמ"ח איבריה מהבעל בזמן הזיווג והיא תלויה בבעלה בדבר זה, ולכן היא פטורה מרמ"ח מצוות עשה, (עין שם מדוע דוקא מצוות עשה שהזמן גרמא), והחיות של השס"ה גידים יש לה מעצמה. ורואים שהאשה אין לה חיות פנימית אמתית משלה ברמ"ח איבריה, ואת החיות האמתית היא מקבלת מבעלה בזמן הזיווג. וכן מצינו בזהר (וישב קפא:) שאיש הוא בבחינת נשמה, והגוף שלו היא אשתו, ובזמן הזיווג הגוף

מקבל את חיות הנשמה שלו, ודבר זה ידוע בגשמיות שהאשה מקבלת שלמות נפשית ורוגע פנימי בחייה מחיי האישיות. וכפי שמצינו בגמרא (קידושין ז.) **טב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו**. וכן מצינו בגמרא (כתובות סה:) שזווג נקרא אכילה, ומצינו בגמרא (נדרים כ:) שזווג נקרא שת'ה, ורואים שזווג מחיה את האשה בבחינת אכילה ושתיה וכן מצינו בגמרא (שם) שאשה המכילה את עצמה ליחוד עם בעלה נמשלת לעורכת שלחן. וכן מצינו בזהר (עקב רעב) ששעור טפות הזרע הוא **כזית**. כמו שעור אכילה.

והוסיף הרה"ג ר' צדוק ניסן שליט"א שקודם הנשואין אין לאשה מנוחה ושקט נפשי, כמו שכתוב (רות א, ט) **"יתן ה' לכם ומצאן מנוחה אשה בית אישה"**. וכן מובא ב'שלחן ערוך' ('יורה דעה' נדרים רכח מג) **"המזדווגין עצמם יקראו משדכים, פי תרגום 'ותשקט הארץ' ושדיכת ארעא. מענין 'ומצאן מנוחה'"**. וכן מצינו במדרש (רות רבה ב, טו) **"ומצאן מנוחה אשה בית אישה"** מכאן שאין קורת רוח לאשה אלא בבית בעלה. וכן מובא בספר 'שפת אמת' (פרה תרנ"ו) **עקר מנוחת האשה להיות נמשכת אחר אישה**.

וכן מצינו בגמרא (סוטה ב.) אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, וקשה לזוגן בקריעת ים סוף, שנאמר, "אלהים מושיב יחידים ביתה, מוציא אסירים בכושרות". ורואים שאיש או אשה שאינם נשואים נמשלים לאסירים בבית הכלא, כמו עם ישראל שהיו אסירים במצרים ויצאו מהם בקריעת ים סוף. וכן יציאת מצרים ונשואין מרמזים על יציאה מהמצרים המעיקים על האדם.

מצינו בזהר חדש (שה"ש פד.) שהאשה קדם הזווג יש לה צבע שחור, ובזמן הזווג כשמקבלת את צבע הלבן מהיסוד, הלבן מתגבר על השחור והיא נהפכת ללבן. ועל זה כתוב **"שחורה אני ונאונה"**, שחורה קדם הזווג, ונאונה לאחר הזווג. ומבאר לדברינו דקדם הזווג האשה היא בבחינת שס"ה גידים שבהם זורם הדם האדם, לכן היא בבחינת שחורה, דמובא בגמרא (נדה יט.) ששחור הוא צבע אדם שהתקלקל ונהיה שחור. ולאחר הזווג כשמקבלת את החיות של רמ"ח איבריה

מהבעל, היא בסוד לבן המרמז על חיות האברים השיכים למדת החסד הנרמז בלבן. וכן מצינו בזהר (תיקונים לט.) **וְחִבּוּרָא דְתַרְנוּיָהּ רַחֲמִים, דְּאִיהוּ רַמ"ח פְּקוּדֵי דְעֵשָׂה.** רואין שהרח"ם מקבל את חיות הרמ"ח.

וְכֵן נראה דהחלשות הזכר במעשה הזווג היא בגלל החיים שיצאו ממנו, אף על פי שבארנו במאמר 'חשמל חמה' שהחלשות הזכר היא בגלל אחיזת הקלפות במעשה הזווג, הבאור הוא שבגלל אחיזת הקלפות התחדשות החיים אצל הזכר אינה מיידית, וזה גורם את החלשה. וכן בהעלאת מיין נוקבין, כשם שרואים בפרצופים העליונים כשהנוקבא מעלה מיין נוקבין, היא מעלה את כל מה שיש לה, וכשהיא מקבלת את התחדשות החיים במיין דכורין היא מקבלת קודם את מה שהיה לה, ובניחוד עם זה היא מקבלת את החיים החדשים, כך השתלשל בגשמיות שהעלאת מיין נוקבין גורמת את החלשות הנוקבא כי כל כחה יוצא ממנה, והתחדשות עורכת זמן, כדבארנו.

וְאִם אדם זר מהרהר באשה, הסטרא אחרא פותח את השפע של האשה שהרהרו בה ומוריד את זה דרך החמום באדם המהרהר, והוא כפיכול גונב לה את השפע האמתי שלה, ואף על פי שאינו עושה מעשה, עצם ההרהור כבר גונב את השפע שיירד אצל הזכר המהרהר. ודבר זה פוגם בחיים של האשה שאינה מקבלת מבעלה את השפע האמתי שלה וכו'. וכן האדם המהרהר באשה זרה גורם לאשתו להשפיע לה שפע של אשה אחרת שיירד אצלו. ואם אינה מקבלת את החיים האמתיים שהקב"ה יעד עבירה, היא תהיה חסרה ותרגיש שפכניכול חסר לה משהו. וכן רואים שהתורה הסמיכה בעשרת הדברות, את **"לֹא תִנְאֹף"**, **"לֹא תִגְנוֹב"**, לרמז שהנואף הוא גם גונב. וכן מצינו בזהר (אמור צ.) על הכתוב **"וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלָהּ יִקַּח"**, שאם האשה יוצאת בזמן הקציר לחוץ, אין לה כבר שם בתולה הראויה לכהן גדול. אף על פי שלא חטאה. ומבאר לדברינו שהרהור פוגם באשה, וגונב מהשפע שלה, וכהן גדול צריך לשאת בתולה אמיתית שאף אחד עוד לא לקח מהשפע שלה.

וְכֵן פְּרָעָה וְאַבְיִמֶלֶךְ אָף עַל פִּי שְׂלֵא עָשׂוּ מַעֲשֵׂה, עֶצֶם הַהֲרָהוּר גָּרַם שְׂרִיד אֶצְלָם שֹׁפֵעַ שֶׁל קִדְשָׁה שֶׁהָיָה שִׁיךְ לְשָׂרָה, וּמִזֶּה הַשְּׁתַלְשֵׁל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֹּׁפֵעַ הַקִּדְשָׁה יָרַד לַחִיצוֹנִים בְּאוֹתָהּ בְּחִינָה. דְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הוּא מְקוֹם הַיְחוּד שֶׁל קב"ה וְשִׁכְנִיתָהּ. וְשָׂרָה מְסַמֶּלֶת אֶת הַנְּקֵבָה הַכְּלָלִית שֶׁנִּקְרָאת שְׂכִינָה, שֶׁשֶׁרְתָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ. כְּמוֹבֵא בְּזֵהָר (לך לך פא:): שְׂאֲבָרָהֶם אָמַר עַל שָׂרָה "אַחוֹתִי הִיא" לְרַמֵּז עַל הַשְּׂכִינָה שֶׁנִּקְרָאת אַחוֹתִי, וְאִם הֵם גָּנְבוּ אֶת הַשֹּׁפֵעַ שֶׁל שָׂרָה, הֵם כְּבִיכּוֹל גָּנְבוּ אֶת הַשֹּׁפֵעַ שֶׁל הַשְּׂכִינָה הַכְּלָלִית שֶׁהָיְתָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְלִכֵּן זֶה גָּרַם אֶת חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (וּאֵרָא ל.) פְּרָעָה הִרְאִישׁוֹן בְּשַׁעֲהַ שֶׁנִּלְקַחָה שָׂרָה אֶצְלוֹ, רַמֵּז לְאַמְנִים וְצִירוֹ אוֹתוֹ דִּיּוֹקֵן בְּחֲדָרוֹ עַל מִטָּתוֹ בְּקִיר, לֹא נָחָה דַּעְתּוֹ עַד שֶׁעָשׂוּ דִּיּוֹקֵן שָׂרָה עַל לֹחַ עֵץ וְכֹאֲשֶׁר עָלָה לְמִטָּתוֹ הֶעֱלָה אוֹתוֹ עִמוֹ. רוֹאִים שֶׁהָיָה כְּאֵן הַרְהוּר תְּמִידֵי שֶׁל פְּרָעָה בְּשָׂרָה, וּמִזֶּה הַשְּׁתַלְשֵׁל חֲרַבֵּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהִרְבָּה שֹׁפֵעַ יָרַד לְלַעֲמַת זָה.

וְכֵן מְצִינּוּ שֶׁם בְּזֵהָר שֶׁפְּרָעָה נֶעְנַשׁ בְּעֵנֶשׁ מִיַּחַד בְּמַכַּת צְפַרְדַּע שֶׁנִּכְנָסוּ הַצְּפַרְדָּעִים בְּחֲדָר מִשְׁכָּבוֹ וְעַל מִטָּתוֹ בְּגִלְל צוֹרֵת שָׂרָה שֶׁהָיְתָה שָׁם. וְכֵן מְצִינּוּ בְּמִדְרַשׁ אֲגָדָה (וַיְחִי ד) שֶׁבְּזִמְנוֹ שֶׁהַמְּלִיכּוֹ אֶת יוֹסֵף לְמֶלֶךְ בְּמִצְרַיִם, קִטְרַג עָלָיו פּוֹטִיפֶר שֶׁהוּא עֶבֶד, יוֹסֵף אָמַר לְפְרָעָה שֶׁהוּא בֶן מְלָכִים מְנַכְדֵי שָׁם. וְהִבִּיא רֵא'ה מְזַקְנָתוֹ שָׂרָה שֶׁצּוֹרֵתָה תְלוּיָהּ בְּחֲדָרוֹ שֶׁל פְּרָעָה, וְהִבִּיא הַצּוֹרֵה וְרָאוּ שֶׁהֵם דּוֹמִים. וּמִתְבָּאָר לְפִי דְבָרֵינוּ בְּמֵאֵמֶר 'שׁוֹר וְחִמּוֹר' שֶׁהִסְבָּה הָאֲמִתִּית שֶׁהַמִּצְרַיִם הַמְּלִיכּוֹ אֶת יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם, הָיְתָה כְּדֵי לִינּוֹק מִסְפִּירַת הַיְסוּד דְּקִדְשָׁה, שִׁיּוֹסֵף הָיָה מְרַפָּה עָלֶיהָ. וְלִכֵּן כְּשִׁיצָא לְמֶלֶךְ, יִצְאוּ כָּל בְּנוֹת מִצְרַיִם לְחַזּוֹת בְּיָפִיו וְכו'. וְלִכֵּן הִזְכִּיר יוֹסֵף אֶת צוֹרֵת שָׂרָה בְּמַעֲמַד הַזֶּה, לְרַמֵּז שֶׁהִינִיקָה שְׁלָהֶם מִהַיְסוּד דְּקִדְשָׁה הַתְּחִילָה כְּבָר מִשָּׂרָה.

וְאֵאֵמֶר הוֹסִיף שֶׁחֲרַבֵּן בֵּית רֵאשׁוֹן שֶׁנִּגְרַם מְלַקִּיחַת שָׂרָה לְפְרָעָה הָיָה רַק שְׁבָעִים שָׁנָה, כִּיּוֹן שֶׁהָיָה הַרְהוּר בְּלִבָּד, מֵה שְׂאִין כֵּן חֲרַבֵּן בֵּית שְׁנֵי שֶׁנִּגְרַם מְלַקִּיחַת שָׂרָה לְאַבְיִמֶלֶךְ, שֶׁשָׁם הָיָה גַם מִשְׁמוֹשׁ הַיָּד, כְּמוֹבֵא בְּמִדְרַשׁ (יְלִקוּט וִירָא ג), נִמְשָׁךְ כְּבָר קְרוֹב לְאַלְפִים שָׁנָה.

וְדָבָר זֶה מְצוּי בְּאִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ דֵי סְפוּקָה מִבְּעֵלָה שֶׁמְחַפֵּשֶׁת לְהִתְבַּלֵּט בַּחוּץ וְכוּ', וְהִיא לֹא מְבִינָה שֶׁהִיא גּוֹרֶמֶת לְעֲצָמָה אֶת חֶסֶד הַסְּפוּקָה. דְּאִשָּׁה צְנוּעָה זֹכָה לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפַע הָאֲמִתִּי שֶׁלָּהּ שֶׁמְבִיא אוֹתָהּ לְסְפוּקַת מְשָׁלֵם בְּכָל עֲנִינֵי הַחַיִּים, וְאִינָה נִצְרָכֶת לְחַפֵּשׂ חֵס וְשְׁלוֹם תְּשׁוּמַת לֵב מִהַקְּלָפוֹת בַּחוּץ.

וְגַם בְּעַל שְׂרוּאָה שֶׁאֲשֵׁתוֹ אֵינָה מִתְנַהֶגֶת בְּצְנִיעוּת כְּהִלְכָה בְּלְבוּשָׁה וְדְבוּרָה וְכוּ', שֶׁיִּקְפִּיד לְהִזְהַר מֵאֵד בְּהִסְתַּכְּלוֹת וְהִרְהוּר בְּאִשָּׁה אַחֲרֶת. וּבִפְרָט לְשֹׁמֵר אֶת עֲצָמוֹ בְּזִמְנֵי הַזְּוּגָה מִהִרְהוּר בְּאִשָּׁה אַחֲרֶת, כַּמּוּבָא בְּ'שִׁלְחַן עֵרוֹן' (אורח חיים רמ, ב), כְּדִי לְהַעֲבִיר לְאֲשֵׁתוֹ אֶת הַשְּׁפַע הָאֲמִתִּי שֶׁיִּתֵּן לָהּ אֶת הַסְּפוּקָה הַמְּשָׁלֵם, וְלֹא תִצְטָרַךְ לְחַפֵּשׂ חֵס וְשְׁלוֹם בְּמִקּוֹמוֹת אַחֲרִים.

מוּבָא בְּפֶרוּשׁ הַגֵּר"א עַל סֵפֶר 'יְצִירָה' (ה ג) שֶׁ"ב חוֹשֵׁין הֵם כְּנֶגֶד י"ב שְׁבֻטִים. וְחוֹשֵׁי הַהִרְהוּר כְּנֶגֶד שְׁבֻט יִשְׂשַׁכָּר. נִרְאֶה שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן רִמְזֵי שֶׁהַשְּׂכָר הַגָּדוֹל שֶׁאָדָם זֹכָה, הוּא בְּזָכוֹת שְׁמִירַת הַהִרְהוּר, הֵינּוּ שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו וְכוּ', שֶׁלֹּא לְבִיא לְיַד הַהִרְהוּר.

מְצִינּוֹ בְּמִדְרָשׁ (במדב"ר א, ג) **יָפָה הִיא הַצְּנִיעוּת**. וְכֵן מְצִינּוֹ בְּמִדְרָשׁ (פסיקתא מו, א) **אֵין לָךְ חֲבֵה לְפָנֶי הַמְּקוֹם מִן הַצְּנִיעוּת**. רֹאִים שֶׁבְּצְנִיעוּת יֵשׁ יוֹפִי וְחֲבֵה. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְּצְנִיעוּת מְעוֹרְרַת חֲבֵה וְיָפִי, כִּינֵן שֶׁכָּל אֶחָד מִרְגִּישׁ שֶׁהוּא מְעַבִּיר אוֹ מְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפַע הָאֲמִתִּי, וְהַקֶּשֶׁר הוּא מְשָׁלֵם. וְכֵן **חֲבֵה** בְּגִימְטְרִיא שֵׁם י"ה הַמְּסַמֵּל אֶת הַשְּׂכִינָה שֶׁשׁוֹרָה בֵּין אִישׁ וְאֲשֵׁתוֹ.

מְצִינּוֹ בְּגִמְטְרִיא (יבמות סג:) **אִשָּׁה יָפָה אֲשֶׁרִי בְּעֵלָה מְסַפֵּר יָמָיו כְּפָלִים**, וְרַש"י שֵׁם נִדְחָק לְפָרֵשׁ עַל פִּי פֶשֶׁט שֶׁהוּא שְׂמֵחַ בָּהּ וְדוֹמָה לוֹ כְּאֵלוֹ יָמָיו כְּפָלִים, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְּאִשָּׁה צְנוּעָה שֶׁהִיא יָפָה בְּעֵינֵי בְּעֵלָה, הוּא מְקַבֵּל אֶת הַחַיִּים שֶׁלָּהּ כְּדִי לְהַעֲבִיר לָהּ, וּמְסַפֵּר יָמָיו כְּפָלִים מִמֶּשׁ.

מוּבָא בְּ'שַׁעַר הַכְּנֻסוֹת' לְהָאֲרִיז"ל (תפילין ח"א ע' סג) **וְהִנֵּה נוֹדַע כִּי בַיּוֹם יֵשׁ קִירוּב לְז"א עִם נוֹקְבִיָּה לְפִי שֵׁישׁ בְּהֵם בְּחִינַת מוֹחִין. אֲבָל בְּלִילָה שֶׁהַמוֹחִין מְסַתְּלִים לְגַמְרֵי שֶׁאֵף הַרְשִׁימוֹ מְסַתְּלֵק, אַז הוּא זִמְנֵי פִירוּד בֵּין ז"א לְנוֹקְבִיָּה, לְפִי שֶׁהַבְּחִינָה שֶׁהִיָּתָה מְקַשְׂרֶת אוֹתָם הִיוּ הַמוֹחִין הַנִּמְשָׁכִין**

מֵאֵם צְנִיעוֹת הָאִשָּׁה

וְנִתְּנִים מִמֶּנּוּ אֵלֶיהָ, וְעַתָּה בְּהִסְתַּלְקוֹתֵם יֵשׁ פְּרוּד בֵּינֵיהֶם. רואים שֶׁהַקֶּשֶׁר
הָאֱמִתִּי בֵּין ז"א לְנוֹקְבִיָּה הוּא רַק בְּזִמְנֵי שׁוֹ"א מַעֲבִיר לְנוֹקְבִיָּה אֶת הַשְּׁפַע שְׁלֵה, וְאִם
אֵין לְז"א מֵה לְהַשְׁפִּיעַ יֵשׁ פְּרוּד בֵּינֵיהֶם, וּמִזֶּה נִלְמַד לְאָדָם הַתְּחַתּוֹן.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּזֵהָר (תְּרוּמָה קע"א). שְׁאֵין הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ, כִּינֵן שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא
בְּחִינַת אִשָּׁה צְנוּעָה שְׁאֵינָה יוֹצֵאת מִמְּקוֹמָהּ. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ כִּינֵן שֶׁבְּחוּץ לְאֶרֶץ
שׁוֹלְטוֹת הַקְּלָפוֹת, אֵין הַשְּׂכִינָה רוֹצֵה לְצֵאת שְׁלֵא יִגְנְבוּ לָהּ אֶת הַשְּׁפַע, וְזֶה סוּד
הַצְּנִיעוּת.

מוֹבֵא בְּשֵׁם הַגֵּר"א שֶׁכִּמּוֹ שֶׁמְצוּהָ לְאֲנָשִׁים לְשִׁים כָּל יִגְיעַתֶּם בַּתּוֹרָה, כִּךְ מְצוּהָ לְנָשִׁים
לְשִׁים כָּל יִגְיעַתֶּן בְּצְנִיעוּת. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְכָשֶׁם שֶׁהִיגִיעָה בַּתּוֹרָה דּוֹאֲגַת
לְאָדָם שֶׁיִּקְבֵּל אֶת הַשְּׁפַע הָאֱמִתִּי שְׁלוֹ מִצַּד הַקְּדוּשָׁה בְּכָל הַעֲנִינִים, כִּךְ הַצְּנִיעוּת לְאִשָּׁה
פּוֹעֵלַת אֶת אוֹתָהּ פְּעֵלָה מִמֶּשׁ. וְכֵן כָּתַב ה'חֲפֶץ חַיִּים' שֶׁכָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וְהַהֲצִלּוֹת
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וּבְפִרְנִסָּה הֵן בְּזָכוֹת הַצְּנִיעוּת. וְכֵן הַכְּתוּב הַמְּדַבֵּר עַל אֲנָס אִשָּׁה
(דְּבָרִים כ"ב, כ"ט) "וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׂכֵב עִמָּה לְאִבֵּי הַנְּעֶר חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה"
ר"ת **כּוֹחֵל"ת**, דְּזֶה שֶׁהָאִשָּׁה כּוֹחֵלַת וּפּוֹקֶסֶת וּמִיפָּה אֶת עַצְמָהּ הִיא גּוֹרְמַת לְתוֹצְאָה
שֶׁל הָאֲנָס וְהִיא גַם כֵּן אֲשֶׁמָּה בְּזֵה. וְכֵן הַכְּתוּב (בְּמִדְבָר כ"ד, כ) "וַיֹּאמֶר רֵאשִׁית גּוֹיִם
עָמְלָק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדִּי אֲבִד" ס"ת **תַּמְרוּק**", דְּבַדְּבָרִים אֱלוֹי יֵשׁ אַחִיזָה לְעַמְלָק הַמְּסַמֵּל
אֶת הַיֵּצֵר הָרַע וּמִשֶּׁם בְּאוֹת הַחַיּוֹת וְהָרֵאשִׁית שֶׁל עַמְלָק.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סוּטָה י'). **אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן כָּל הַמְּזֻנָּה אֲשֶׁתּוֹ מְזֻנָּת עָלָיו, וּמִבְּאֵר**
הַמְּהַר"ל (ח"א ש"ם) **כָּל הַמְּזֻנָּה אֲשֶׁתּוֹ מְזֻנָּה עָלָיו. פְּרוּשׁ כִּי הָאִישׁ**
וְהָאִשָּׁה מִתְּיַחֲסִים בְּחִבּוּר שְׁלֵהֶם וְכֹאשֶׁר הָאִישׁ מְזֻנָּה וְאֵין חִבּוּר מִיַּחַד
לְאֲשֶׁתּוֹ לְגִמְרֵי. בְּאִפְּנֵי זֶה וּבִיְחֹסִים זֶה לְאֲשֶׁתּוֹ יֵשׁ חִבּוּר אֱלִיו, וַיֵּשׁ לָךְ לְדַעַת
כִּי הָאִישׁ הוּא צוֹרֵחַ לְאִשָּׁה, הַצּוֹרֵחַ הִיא מִיַּחַדָּת הַחֲמֹר עַד שְׁאֵין לוֹ הַסְּרָחָה
מֵאִתּוֹ, וְכֹאשֶׁר אֵין חִבּוּר לְצוֹרֵחַ בְּחֲמֹר לְגִמְרֵי, אֲזִי הַחֲמֹר פּוֹשֵׁט צוֹרֵחַ
וְלוֹבֵשׁ צוֹרֵחַ אַחֲרָת, וְזֶה שְׁאֵמַר כָּאֵן כֹּאשֶׁר הָאִישׁ מְזֻנָּה וְאֵין לוֹ חִבּוּר
לְגִמְרֵי אֶל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא נְחֻשְׁבֶּת כְּמוֹ חֲמֹר, גַּם אֲשֶׁתּוֹ פְּשֻׁטָה הַצּוֹרֵחַ, מִפְּנֵי

שְׁהוּא קַל לְהַסִּיר פְּאֶשֶׁר אֵין צוֹרֵחַ מִיְחַדְתָּ אֶל הָאִשָּׁה וְהִבֵּן זֶה. רוֹאִים שְׂאֵדָם הַמְזֻנָּה יוֹצֵר מִצָּב שֶׁל פּוֹשֵׁט צוֹרֵחַ וְלוֹבֵשׁ צוֹרֵחַ אַחֲרָת. וְהֵם דְּבָרֵינוּ שְׂבִזְמָן הַזְּיוּג הָאִשָּׁה אֵינָה מְקַבֶּלֶת אֶת הַצּוֹרֵחַ הָאֲמֵתִית שְׁלָה.

וְכֵן מְצִינּוּ בַזְהַר (ויצא קנה). שְׁהַרְהוּר בְּאִשָּׁה אַחֲרָת מִחֲלִיף נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ, וְלִכֵּן הַיֵּלֶד שְׂנוֹלֵד נִקְרָא בֶּן תְּמוּרָה, לְרַמֵּז שְׁהַחֲלִיפוּ לוֹ אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן מְצִינּוּ בַזְהַר (ויצא קנה): הַרְהוּר עֶקֶר הוּא, וְעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה וְכוּ', שְׁהַרְהוּר הוֹלֵךְ וְנִדְבָק בְּאוֹתָהּ טָפָה, וְהַכֵּל חוֹזֵר אַחַר הַרְהוּר וּמִחֲשָׁבֶתָהּ. וְכֵן מוֹבָא בְּפֵרוּשׁ הַרְא"שׁ (נדרים כ:): הַמִּחְשָׁבָה בְּאִשָּׁה אַחֲרָת בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ קְרוֹבִין הַבָּנִים לְצַד מְמַזְרוֹת. וְכֵן מוֹבָא בְּשִׁטָּה מְקַבְּצַת' (שם) כָּל הַמְשַׁמֵּשׁ בְּכוֹס זֶה וְנוֹתֵן עֵינָיו בְּכוֹס אַחַר נַעֲשֶׂה שְׂמוֹשׁ בְּאִשָּׁה זֶה כְּמִי שְׂאֵינּוּ עַל גּוֹפָה וְהַבָּנִים קְרוֹבִים לִידֵי מְמַזְרוֹת. וְכֵן מוֹבָא בְּרַבֵּנוּ בְּחַי"י (ויקרא יט, ב) שְׁהַמִּחְשָׁב בְּאִשָּׁה אַחֲרָת אוֹתָן בָּנִים נִקְרָאִים אֱלֹהֵי מִסְכָּה. וְכֵן מוֹבָא בְּפֵרַע"ח לְהַאֲרִיז"ל (ח"א ע' שְׂמֵא) הָאָדָם הַמִּתְעוֹרֵר מִשְׁנֵתוֹ בְּקִשּׁוֹי אֲבָר, הֵינּוּ כְּשִׁמְתְּעוֹרֵר וּמוֹצֵא עֲצָמוֹ בְּקִשּׁוֹי אֲבָר, אִזּוֹ הָאָדָם מְאֻד שְׁלֵא יִבְעוֹל חֵס וְשְׁלוֹם עִם הַקִּשּׁוֹי הַהוּא, כִּי יֵצְאוּ בָנָיו פְּגוּמִים, וְאֵלוּ בָנִים הַיּוֹצֵאִים מִזֶּה הַזְּיוּג נִקְרָאוּ בְּנֵי תְּמוּרָה בְּעֵצָם. וְאֵם הִיא מְעַבְרָת גַּם כֵּן מוֹלִיד רוֹחִין שְׂדִין וְלִילִין, שְׁהַכֵּל צָרִיךְ שְׂיָבֵא בְּכֻנְנָה שְׂגִיָּהֶם. וְכֵן מוֹבָא בְּאִוֵר הַחַיִּים' (ויקרא יב, ב) "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה", מוֹדִיעַ הַפְּתוּב כִּי עֶקֶר הַלְדָּה הוּא בְּשַׁעַת הַהִזְרָעָה, שְׁכַּאֲשֶׁר תִּזְרִיעַ כְּבָר יִלְדָה, וְהִיא מֵה שְׁהִיא, אִם נֶפֶשׁ טְהוֹרָה אוֹ לֹא. וְכֵן הַפְּתוּב הַמְדַבֵּר עַל הַמְּלֶאךָ הַמְּמַנֶּה עַל הַהֲרִיזוֹן, (אִיּוֹב ג, ב) "יּוֹם אֲנִלֵּד בּוֹ וְהִלִּילָה אֵמֶר הָרָה גְּבַר" ס"ת הַרְהוּר, לְרַמֵּז שְׁהַרְהוּר הוּא תַּחֲלַת הָעֵבוֹר.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (נדרים כ:): וְאָמַר לִי, כִּדִּי שְׁלֵא אֶתְּנֵן אֶת עֵינֵי בְּאִשָּׁה אַחֲרָת, וְנִמְצָאוּ בָנָיו בְּאֵין לִידֵי מְמַזְרוֹת. וּמִקְשָׁה הַסֵּפֶר 'מִשְׁכַּן יִשְׂרָאֵל' מְדוּעַ הוּא אָמַר בְּנָיו, הִיא צָרִיךְ לוֹמַר וְנִמְצָאוּ בְּנֵי וּמְבִיא שָׁם (עמ' מג) בְּשֵׁם הַרְהוּ"ג ר' מְרֻדְכִי גְרוֹס שְׂלִיט"א שְׂאֵמֶר בְּשֵׁם סֵפֶר 'קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ', שְׂבָנָיו מְרַמֵּז גַּם עַל בְּנֵי הָאֲחֲרָת,

משום כח החושב בנחשב. ומבאר לדברינו כיון שגנבו לה את השפע האמתי שלה, הילדים שלה לא יהיו לגמרי מהשפע שלה, ובאין לידי ממזרות. ומזה מוסר גדול לאשה שמכשילה אחרים, שפוגמת את בניה, גם אם בעלה צדיק ואינו מהרהר באשה אחרת.

מובא ב'שער הפנוות' להאריז"ל (ח"א סוד) כמו שיוצאין המזיקין אלו מן האדם המוציא שכבת זרע לבטלה, להיותו בלא אשה, כך האשה בוראה מזיקין בלא איש, וזה נרמז בפסוק "לא תאנה אליך רעה", רוצה לומר לא תאנה אליך שאתה זכר, הרעה שהיא לילית אשת זנונים, ונגע לא יקרב באהלך", רוצה לומר נגע שהוא סמא"ל דכורא, אל יקרב באהלך שהיא אשתך. ומבאר לדברינו דאשה המהרהרת באדם זר היא מזרעה ומוציאה את המיין נוקבין שלה שבו טמון כחה, כדי לקבל את השפע דרך אדם זר, ובזמן היחוד עם בעלה אין חבור מיין נוקבין ומיין דכורין באפן הראוי. וכשם שזרע לבטלה של זכר מתלבשים עליו השדים בגלל השפע הטמון בו, כך בזרע לבטלה של האשה יש שפע מיין נוקבין והשדים מתלבשים עליו.

כתוב (דברים כב, ח) "כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך כי יפל הנפל ממנו". מובא בספרים שמעק"ה ר"ת הרהורי עברה קשים מעברה. נראה לבאר על פי דברינו "כי תבנה בית חדש" מרמז על נשואין, "ועשית מעקה לגגך" שצריך לשמר את עצמו מהרהור באשה אחרת, "ולא תשים דמים בביתך" ולא ישפיע לאשתו שהיא ביתו, שני מיני דמים אחד שלה ואחד של אשה אחרת חס ושלום, "כי יפל הנפל ממנו".

מצינו בגמרא (יומא מז.) תנו רבנן שבועה בנים היו לה לקמחית וכלן שמשו בכהנה גדולה, אמרו לה חכמים מה עשית שזכית לכן אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שיערי. וכן מובא שם אמרו עליו על רבי ישמעאל בן קמחית שהיה חופן ארבעת קבין במלוא חפניו ואומר כל הנשים זרדו וזרד אמא עלה לגג. ומבאר רש"י בשכבת זרע קאמר, שאין

יִצִירַת הַנֶּלֶד מִכָּל הַטֶּפֶה אֲלֵא מִן הַבְּרוּר שְׁבָה, זָרַד לְשׁוֹן חֲבִילֵי זָרְדִים, כְּלוֹמֵר בְּרוּר טֶפֶה שְׁקֵלְטָה אִמִּי הַזָּרַד גָּבַר וְעָלָה לַגַּג. וְרוֹאִים שְׁבִזְכוּת הַצְּנִיעוּת הִיא זְכָתָה לְקַלֵּט אֶת שְׁכֵבֶת הַזָּרַע הַמְּבַחֶרֶת בְּיֹתֵר, וְלִכֵּן בְּנִיָּה הָיוּ בְּרִיאִים וּמְבַחְרִים בְּגוֹפָם וּבְנִשְׁמָתָם.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (שבועות יח): אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כָּל הַמְּקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ הַנֵּיִן לוֹ בְּנִים זְכָרִים שְׁנֵאֲמַר "וְהִתְקַדְּשְׁתָּם וְהִיִּיתָם קְדוּשִׁים", וְסָמִיךְ לִיה "אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ". רוֹאִים שְׁבִזְכוּת הַצְּנִיעוּת זֹכִים שֶׁהָאִשָּׁה תֵּבֵא לְשִׁלְמוֹתֶיהָ וְתִזְרִיעַ תַּחֲלָה, וְזֹכִים לְבָנִים זְכָרִים. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (ב"ק לב.) מִדּוּעַ הַפְּתוּב אֹמֵר "וְנִכְרְתוּ הַנֶּפְשׁוֹת הָעֹשׂוֹת", הֲרִי הָאִשָּׁה לֹא עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה בְּזוּג, וּמְבַאֶרֶת הַגְּמְרָא שֶׁהַהֲנָאָה שְׁלָה נְחֻשְׁבֶת מַעֲשֵׂה. וּמְבַאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְהַזְרַעַת הָאִשָּׁה בְּאֵה עִם הַהֲנָאָה וְהַשְׁלָמוֹת, וְהַזְרַעָה הִיא מַעֲשֵׂה.

וְכֵן יֵשׁ רֵמֵז בְּפִתּוּב (בראשית יח, ט) "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אִשְׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהל: וַיֹּאמֶר שׁוּב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כְּעַת חַיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתְּךָ"
בִּזְכוּת צְנִיעוּתָהּ שֶׁהִיא בְּאֵהל, כְּמוּבָא בְּרִש"י שָׁם, תִּזְכּוּ לְבֵן.

וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדְּרָשׁ (ב"ר ס, טו) שְׁתֵּימִם הֵם שְׁנֵתְכֶסּוּ בְּצַעֲיִף וַיִּלְדוּ תְּאוֹמִים רַבָּקָה וְתָמָר, וּמְבַאֵר ה'חֲתָם סוֹפֵר' (תורת משה' בראשית כד, סד) שְׁתֵּימִם נִתְכַּסּוּ בְּצַעֲיִף וַיִּלְדוּ תְּאוֹמִים רַבָּקָה וְתָמָר, וְתִהְיֶה הַפְּנִיָּה לְהוֹרוֹת כִּי לְפִי רַב צְנִיעוּת הָאִשָּׁה כֵּן תִּפְקַד בְּבָנִים, כְּעִנְיֵן "אִשְׁתְּךָ כִּגְפֹן פּוֹרִיָּה בִּירְפָתִי בֵיתְךָ", וְזֶה יוֹרָה בְּזֶה כִּי שְׁנַיִם נִתְכַּסּוּ בְּצַעֲיִף שֶׁהוּא פְסוּי וְעֵטוּף יָתֵר, וְנִפְקְדוּ לְלֶדֶת שְׁנַיִם שְׁנַיִם, וְאַחַר שֶׁהִיא בְּשֵׁתִים, לֹא מְקַרָּה הוּא, כִּי אִם בְּעֵצָם מִן הַשָּׁמַיִם עַל צְנִיעוּתָהּ בְּיֹתֵר. וְכֵן מְצִינּוּ בַּמְדְּרָשׁ (במדב"ר ח, ט) בְּזִמְנָן שֶׁהִיא נוֹהֶגֶת בְּעֵצָמָה דַּת יְהוּדִית שֶׁהִיא צְנוּעָה זֹכָה שְׂיוּצָאִין מִמֶּנָּה בְּנִים בְּעֵלֵי מְקַרָּא בְּעֵלֵי מִשְׁנָה בְּעֵלֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (עירובין כא:) "וְעַל פְּתַחֲנוּ כָּל מְגִדִים" אֵלּוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁמְגִידוֹת פְּתַחֲהֶן לְבַעֲלֵיהֶם. לְשֵׁנָא אַחֲרֵינוּא,

מֵאֵמֶר צְנִיעוּת הָאִשָּׁה

שְׂאוּגְדוֹת פְּתִיחֶיהֶן לְבַעֲלֵיהֶן. רוֹאִים שְׂבִזְכוּת הַצְנִיעוּת זוֹכִים לְפָרוֹת חֲשׂוּבִים [מְגִדִים], הַמְרַמְזִים עַל בָּנִים מְבַחְרִים.

מְצִינּוּ בְּמִרְאָה (סְנַחְדְּרִין מֵה). אָמַר רַבֵּה גְמִירִי אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמִי שְׁעִינּוּ רֹאוֹת. הֵינּוּ שֶׁהִסְתַּכְּלוּ בְּאִשָּׁה גּוֹרְמֵת שֶׁהָאָדָם יִתְרַהַר בְּאוֹתָהּ אִשָּׁה, וְאִינָה גּוֹרְמֵת הִתְהוֹר בְּאִשָּׁה אַחֲרֶת, לְכֵן מִתִּיר רַבִּי יְהוּדָה לְסַקֵּל אִשָּׁה בְּלִי בְּגָדִים, כִּי אִשָּׁה זוֹ נִסְקְלָת וְלֹא יִבְאוּ לְהִתְרַהַר בָּהּ, וְאֵין חֲשֵׁשׁ לְהִתְהוֹר בְּאִשָּׁה אַחֲרֶת. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דִּהְרַהוֹר בְּאִשָּׁה גּוֹרֵם שֶׁהַשְּׁפַע שֶׁל אוֹתָהּ אִשָּׁה יוֹרֵד אֶצְלוֹ, וְאֵינוּ שׂוֹךְ לְאִשָּׁה אַחֲרֶת.

וְלִפִּי דְּבַרְיֵינוּ מִבְּאֵר מִדּוּעַ זְוִיג נִקְרָא בְּשֵׁם יְדִיעָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרַאשִׁית ד, א) **"וְהָאָדָם יַדַּע אֵת חַוָּה אִשְׁתּוֹ"**, דִּהְעֵבְרֵת שְׁפַע הַחַיִּים מִהַבְּעַל לְאִשָּׁה נוֹתֵנָת לְבַעַל יְדִיעָה וְהִכָּרָה בְּמַהוּת אִשְׁתּוֹ, דְּמִי שֶׁמַּעֲבִיר לְשָׂנִי אֵת חֲזִיו בְּוִדְאֵי מִכִּיר אוֹתוֹ הֵיטֵב. וְלִכֵּן הִטְפָּה נִמְשַׁכֵּת מִהַדְּעָת, דְּקִבְּלָת שְׁפַע הָאִשָּׁה הִיא בְּדַעַת שֶׁל הַבְּעַל, שְׁשֵׁם הוּא מְקַבֵּל יְדִיעָה וְהִכָּרָה בְּמַהוּתָהּ, וּבִידִיעָה זוֹ טְמוּן הַשְּׁפַע שֶׁהוּא מַעֲבִיר לָהּ. וְכֵן מוּבָא בְּמִבְּאֵר שְׁעָרִים' לְהָאֲרִיז"ל (שְׁכָא) **הַדְּעָת [שֶׁל הַזְּכָר] כּוֹלֵל ב' פְּנִים חֲסָדִים וְגִבּוּרֹת, פְּנֵי דּוּכְרָא וּפְנֵי נוֹקְבָא.** וְכִפִּי שְׁנִבְבָּר לְקַמּוֹ שְׁשֵׁפַע הָאִשָּׁה הוּא בְּסוּד הַגִּבּוּרֹת. וְכֵן מוּבָא בְּפֶרוֹשׁ הַגְּר"א עַל תְּקוּנַי זֵהר (תִּיקוּן מ) **וְהַעֲנִין כִּי שְׂנֵי מִינֵי אִישׁוֹת, אֶחָד בְּעֲנִין הַזְּוִיג, וְאֶחָד שְׂעִין לָהּ תְּמִיד וּמְפָרְגִס אוֹתָהּ, שֶׁהַקְּב"ה נוֹתֵן לְזָכָר חֶלֶק שְׂנִיָּהֶם וְהוּא נוֹתֵן לָהּ. וְהֵנָּה כְּשֶׁהֵבִין קֶטֶן וְאֵין לוֹ דַּעַת אֶזְנוֹ נוֹטֵל מִזְּנוֹת מֵאֲבִיו וְאִמּוֹ וְסוֹמֵךְ עַל שְׁלַחֲנָם, וְכֵן הֵבֵת נוֹטֵלָת מֵאֲבָא וְאִמָּא שְׁלָהּ. וְכִשְׁבָּא הַדְּעָת בּוֹ, כָּלָם נִכְלָלִים בְּדַעַת, וְנוֹתֵן לוֹ הַקְּב"ה מִזְּנוֹת ב' חֲלָקִים, וְעִילַת הָעִילוֹת לֹא נַחִית עָלֶיהָ עַד דִּהוּא עִם נוֹקְבָא. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְר 'בְּן הַמֶּלֶךְ וְהַנְּזִיר' (שַׁעַר ל') **יּוֹפֵי הָאָדָם בְּדַעַתוֹ וְדַעַת הָאִשָּׁה בְּיּוֹפֶיהָ.** וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁמוֹצְאִים אֵת הַדְּעָת שֶׁל הָאִשָּׁה דְּרַךְ הַיּוֹפֵי שְׁלָהּ, וְיּוֹפֵי הַבְּעַל נִמְצָא בְּדַעַתוֹ, דְּבִזָּה שֶׁהוּא מוֹצֵא אֵת הַשְּׁפַע שְׁלָהּ בְּדַעַתוֹ, הוּא יָפָה בְּעִינֶיהָ.**

וְלִכֵּן הִהְרַהוּר חֲמוּר מְאֹד, דִּהְרַהוּר מוֹלִיד בְּדַעַת הַמְהַרְהֵר אֶת שְׁפַע הָאִשָּׁה שֶׁהוּא מִהְרַהֵר בָּהּ, וְהַחֲלָק הָעֶקְרִי שֶׁל הַזְּוִיג כָּבֵר נֶעֱשֶׂה. וְכֵן מוּבָא בְרַבְנֵי בְחַיִּי (בְּרַאשִׁית ד, א) שְׁחֲטָא **עַץ הַדַּעַת** הִיָּה זְוִיג שֶׁל אָדָם וְחֹנָה, כִּינּוּן שְׁזוּיג הוּא בְּחִינַת **דַּעַת**. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְּבִכּוֹחַ הָאֲכִילָה מֵעַץ הַדַּעַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא פִּתַּח לְאָדָם הָרִאשׁוֹן אֶת הַשְּׁפַע שֶׁל חֹנָה בְּדַעַת שְׁלוֹ, וְהִיָּה זְוִיג פְּגוּם קוֹדֵם שֶׁבָּת. וְכֵן הִרְהוּר "ר"ת הַכְּתוּב (יִשְׁעִי ל, כו) "וְהִיָּה אֹר הַלְּבָנָה כְּאֹר הַחֲמָה", לְרִמְזָא שֶׁהִרְהוּר שֶׁל הַבַּעַל מִמְּשִׁיךְ אֶת הָאֹר לְלִבָּנָה הַמְּסַמְּלֵת אֶת אִשְׁתּוֹ, שֶׁהָאֹר שֶׁלָּהּ יְהִיָּה כְּמוֹ שְׁלוֹ, הִינּוּ כְּמוֹ הַחֲמָה. וְכֵן הַכְּתוּב (שְׁמוֹת כ, יד) "לֹא תַחְמַד אֶשֶׁת רֵעֶךָ" ר"ת **תַּאֲר**, דִּהְתַּבּוֹנְנוֹת בְּתַאֲר הָאִשָּׁה הִיא כָּבֵר "לֹא תַחְמַד".

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (עִירוּבִין ק:) שְׁחֲטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן גְּרָם שֶׁהָאִשָּׁה צְרִיכָה לְכַסּוֹת אֶת שַׁעְרָהּ, וְלֹא לְצִאת וּלְבוֹא בֵּין הָאֲנָשִׁים. וְכָל זֶה הוּא חֲלָק מִהַקְּלָלוֹת שֶׁנִּתְקַלְלָה חֹנָה אַחֲרֵי הַחֲטָא. וּלְשׁוֹן הַגְּמֵרָא שֵׁם: **עֵטוּפָה כְּאֶבֶל, וּמְנֻדָה מִכָּל אָדָם, וְחִבּוּשָׁה בְּבֵית הָאֲסוּרִין**. וְצָרִיךְ לְהַבִּין מִדּוּעַ הַחַיּוּב שֶׁל הָאִשָּׁה לְהִיּוֹת צְנוּעָה, הוּא קָלְלָה שֶׁנִּתְקַלְלָה כְּתוּצָאָה מִחֲטָא אָדָם הָרִאשׁוֹן. נִרְאָה לְבָאֵר עַל פִּי דְּבַרְיֵינוּ כִּינּוּן שְׁחֲטָא **עַץ הַדַּעַת** הַכְּנִיס אֶת הַסְטֵרָא אַחֲרָא בְּדַעַת שֶׁל אָדָם וְחֹנָה, וְגַרְם שְׁלִסְטֵרָא אַחֲרָא יֵשׁ הַשְּׁפַעָה עַל הַדַּעַת, לְהַסִּית אֶת הָאָדָם לְהִרְהֵר וּלְגַנֵּב שְׁפַע שְׁאִינּוּ שְׁלוֹ, זֶה גְרָם אֶת הַמְּצִיאוֹת שֶׁהָאִשָּׁה צְרִיכָה לְהִיּוֹת צְנוּעָה עִם כָּל הַקְּשִׁיִּים הַכְּרוּכִים בָּזֶה. כִּי לֹא הַסְטֵרָא אַחֲרָא לֹא הִיָּה מִצָּב שֶׁלְאָדָם תִּהְיֶה גִישָׁה לְשְׁפַע שְׁאִינּוּ שְׁלוֹ, לְגַנֵּב שְׁפַע שֶׁל אִשָּׁה אַחֲרָת, אֶפְלוּ בְּזוּיג. וְלִכֵּן בְּגוֹן עֵדוֹן אֵין צָרִיךְ בְּכָל הַהִרְחָקוֹת. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא שֵׁם, אַחַת הַקְּלָלוֹת שֶׁנִּתְקַלְלָה חֹנָה, שְׁאֲסוּרָה הָאִשָּׁה לְהִנָּשֵׂא לְב' אֲנָשִׁים. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ שֶׁהַחֲטָא גְרָם שְׁלֹא תִהְיֶה אֶפְשָׁרוֹת לְאִשָּׁה לְהִיּוֹת נְשׂוּאָה לְשְׁנַיִם, כִּינּוּן שֶׁבְּהִכְרַח יִגְנְבוּ זֶה מִזֶּה, וְאֵם לֹא הִיוּ חוֹטְאִים, וְהַדַּעַת הִיָּתָה נְשֹׂאֶת בְּצַד הַקְּדוּשָׁה, דְּבוּקָה בְּעַץ הַחַיִּים, בְּלִי עָרוּב שֶׁל הַסְטֵרָא אַחֲרָא, לֹא הִיָּה מִצָּב שְׁאָדָם יְכוּל לְקַחַת מִזוּלָתוֹ, כִּי בְּצַד הַקְּדוּשָׁה אֵין מִשְׁגַּל שֶׁל גְּנֻבָה וְכו'. וּמִמִּילָא הָאִשָּׁה יְכוּלָה הִיָּתָה לְהִנָּשֵׂא לְב' אֲנָשִׁים,

וכן אחד היה מעביר לה את השפיע שהוא צריך להעביר לה, ולא היתה מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימה.

וכן מובא ב'ספר הלקוטים' להאריז"ל (מטות רסב) שראובן ונד לא נכנסו לארץ ישראל כי היה בהם פגם בדעת, אצל ראובן יעקב בא על לאה וחשב שהיא רחל, וכן אצל גד יעקב בא על זלפה וחשב שהיא לאה, ונולד גד עם פגם בדעת, לכן קראה שמו **"בגד"** בלי אות א', לרמז שחסרה לו דעת שהיא בסוד אות א'. וב'שער הפסוקים' להאריז"ל (מטות קצג) מוסיף ש**בגד** הוא מלשון **בגידה**, דאם יש פגם בדעת זה נחשב שהבעל בוגד באשתו. ומבאר לדברינו דבעל שאינו מעביר לאשתו את השפיע האמתי שלה הרי זו בגידה. וכן הכתוב המדבר על מרים שטענה על משה שפרש מאשתו (במדבר יב, ב) "ויאמרו הרק אך במשה דבר יהנה הלא גם בנו דבר", ר"ת **בגידה** בג' אפנים, דמי שפורש מאשתו הרי הוא בוגד בה בזה שאינו מעביר לה את השפיע הנצרך לה, וכך מי שמהרהר באשה אחרת הוא בוגד. וכן מצינו בגמרא (סנהדרין לז.) ש**בגד** מרמז על **בגידה**, ומבאר לדברינו, שאשה הלובשת בגד שאינו צניע, היא בוגדת בבעלה, כשנותנת לאחרים לגנב לה את השפיע. ובאפן אחר נראה לבאר ש**בגידה** היא מלשון **בגד**, המסמל גנב שמכסה גנבתו שלא ישימו לב. כמובא במלבי"ם (ויקרא ה, טו) ש**בגידה** ומעילה הם מלשון **בגד** ומעיל. בגידה מלשון בגד פנימי שמכסה גנבתו. ומעילה מלשון מעיל שהוא בגד חיצוני, שהגזלה נכרת. וכן **בגד** בחלופי א"ת ב"ש הוא אותיות **שק"ר**.

וכן מובא באריז"ל שם ש**מנשה** הוא בסוד **גיד הנשה**, והיה בחציו אותו פגם של ראובן ונד, מצד אמו שהיתה בת שכם בן חמור, לכן חצי שבט מנשה לא נכנסו לארץ ישראל כמו שבט גד. וצריך להבין מדוע גיד הנשה מרמז על הפגם שהיה במנשה, נראה לבאר דמובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל (מטות ע' קצג) שגיד הנשה הוא בחינת יסוד, אלא ששם יש לנחש אחיזה חזקה. וכן רואים שגיד הנשה הוא סיום של חוט השדרה, כמו שהיסוד הוא סיום של חוט השדרה, דגיד הנשה הוא בחינת יסוד. וכן מובא בספר 'שפת אמת' (יוה"כ תרנ"ב) שגיד הנשה הוא המקביל של

גיד המילה. ומי שפוגם בדעת מתקשר עם גיד הנשה שהוא היסוד שיש לנחש אחיזה בו. וכן בגיד"ה מרמזת בכתוב (בראשית לב, לג) "כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה".

דכל מי שבוגד מתקשר עם גיד הנשה.

רואים מהפסוקים שאשה צנועה היא בחינת מציאה, כמו שכתוב (משלי יח, כב) **"מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב"**, וכן (שם לא, י) **"אֵשֶׁת חַיִל מִי יִמְצָא"**. וכן מצינו

בגמרא (נדה לא:): **שָׂאֲלוּ תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי דוֹסְתָאֵי בְרַבִּי יִנְאִי מַפְנֵי מַה אִישׁ**

מַחְזֵר עַל אִשָּׁה וְאִין אִשָּׁה מַחְזֵרַת עַל אִישׁ. מְשַׁל לְאָדָם שְׂאָבָד לֹו אֲבָדָה

מִי מַחְזֵר עַל מִי בַעַל אֲבָדָה מַחְזֵר עַל אֲבָדָתוֹ, רואים שאשה היא בחינת

מציאה לבעלה, לכן הוא צריך לחזר אחריה. ומבאר לדברינו דאשה תלויה בחייה

ממה שמקבלת מבעלה, לכן היא בחינת מציאה, שכל פעם הבעל מוצא את החיים

שלה, כמו אדם שמחפש דבר שאבד לו ומוצא אותו מחדש. וזה הסוד של השמחה

וההתחדשות שיש בחיי הנשואין, דבמציאת מציאה אפלו שהדבר שיך לו מקדמת

דנא ואין מקום לשמח בו, כיון שאבד לו ומוצאו יש בכך שמחה מחדש. וכן בנשואין

אפלו שהאשה היא חלק מהבעל ושיכת לו, יש לו שמחה בה כל פעם מחדש כיון

שהוא מוצא את החיים שלה. ולכן הגמרא מסמיכה זאת למימרא של ההתחדשות

בחי הנשואין, **אִמְרָה תוֹרָה תְּהֵא טְמָאָה שְׂבֻעָה יָמִים כְּדִי שְׂתֵהֵא חֲבִיבָה עַל**

בַּעֲלָהּ כְּשֵׁעַת כְּנִיסָתָהּ לַחֲפָה. וזה הסוד שכל זיווג נעשה דרך **מציאת חן**, ולכן

אומרת הגמרא **שְׂאִישׁ מַחְזֵר אַחַר אֲבָדָתוֹ וְלֹא אִשָּׁה, דאשה** המחזרת איננה

צנועה, ומתי היא אבדה ומציאה דוקא אם האיש מחזר. וכן **מציאה** בגימטריא

עלמה המסמלת **אשה צנועה שעלומה מאיש אחר**, כמובא ב'רוקח' (פ' חיי שרה)

על הכתוב (בראשית כד, מג) **"וְהָיָה הָעֵלְמָה הַיְצֵאתָ לְשֹׂאֵב"**. וכן רואים שעלמה

נאמרה בתורה רק על רבקה ומרים. ואשה צנועה הבעל זוכה למצא את חיה

האמתיים, וזוכים למציאת חן, והיא מציאה אמתית. וכן מובא ב'מבוא שְׁעָרִים'

להאריז"ל (שי) **עלמה היא נערה שכל שעה היא נעשית בסוד בתולה**

שרחמה צר [וחביבה על בעלה]. וכן מצינו בזהר (אחרי נט.) על הכתוב **"על כן**

עלמות אהבוך". ש"עלמות" נוטריקון על מות, אלו שיצאו מהמות, והתעלו מעל המות. וכן מובא בשם הר"ש מבעלזא שמלוי אותיות עלמה על"ן למ"ד מ"ם ה"א, הוא אותה גימטריא כמו עלמה, ומבאר לדברינו שהשם עלמה מסמל צניעות, ומה שבחויץ צנוע כמו מה שבפנים, לכן הם אותו מספר.

כתוב (אסתר ב, ז) **"וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ אֶת אֶסְתֵּר מִכָּל הַנְּשִׂימ וַתֵּשֶׂא חַן וְחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל הַבָּתּוּלֹת"**. וצריך להבין מהי נשיאת החסד. וכן מובא בספר 'קצור שלחן ערוך' (קמט, ט) **מִצְוָה לְשַׁמַּח חֲתָן וְכֹלָה וְלִרְקֹד לְפָנֶיהָ וְלוֹמַר שֶׁהִיא נָאָה וְחֶסֶדָּהּ מְלִשׁוֹן "וַתֵּשֶׂא חַן וְחֶסֶד לְפָנָיו"**. רואים שיש ענין של נשיאת החסד. ומבאר לדברינו פיון שהוא מוצא את השפע האמתי של הרמ"ח אברים שלה, שהם החסדים שלה, זה נקרא שהיא נושאת חסד לפניו, היינו שהוא מוצא חסד חדש כשהיא מגיעה אליו. וכן מובא בתפלת יום הכפורים **כְּחֶסֶד הַנְּתָן עַל פְּנֵי חֲתָן מְרֵאָה לְהוֹן**. ורואים שלחנתו יש חסד מיוחד על פניו, ומבאר לדברינו שזה החסד החדש שהוא קבל להעביר לאשתו. וגם בשמחת חתן וכלה צריך להקפיד על צניעות, שהכלה לא תהיה בגימטריא גזילה, שיגזלו ממנה את השפע בגלל חסר צניעות.

וכן מצינו בגמרא (מגילה טו:) שהיה לאסתר **חוט של חסד**. ובארנו במאמר 'חשמל דם' שחוט האשה הוא המשך חוט הבעל, והבעל משפיע לה את שפע החוט שלה. ונראה דלכן בתחלה כתוב (שם טו) **"וַתְּהִי אֶסְתֵּר נִשְׂאֵת חַן בְּעֵינֵי כָּל רְאִיָּה"**. ולא מזכר חסד, דחסד מסמל את כל השפע שלה, וכיון שהיא הייתה צנועה השפע שלה בשלמותו לא נפתח לכל ראייה, רק לאחשורוש שה' רצה שתנשא לו.

מצינו במדרש (שיהש"ר ד, ל) **מֵהֵיכָן הָיוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְקַשְׁטוֹת וּמְשֻׁמְחוֹת לְבַעֲלֵיהֶן כָּל אַרְבָּעִים שָׁנָה שְׁעָשׂוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר, רַבִּי אָבִיּוֹ אָמַר מִן הַמֶּן, הֵדָא הוּא דְכָתִיב "מִר וְאַהֲלוֹת קִצְיָעוֹת כָּל בְּגָדֹתֶיךָ מִן הַיְכָלִי שׁוֹן מִנִּי שְׂמֹחוֹךְ"**, ממה שנתון תחת השן ממנו היו בנות ישראל הצנועות והכשורות מתקשטות ומשמחות לבעליהן. על פי פשט במן היה ריח טוב וקשר

בין הבעל לאשתו. ונראה להוסיף על פי דברינו כיון שהמן ירד לכל משפחה בנפרד, והוא היה השפע האמתי שהיה רק שלהם מאת ה', באכילתו התעורר אצל הבעל למצא את השפע האמתי של האשה שהיה טמון בתוך המן, ולכן הוא היה המקשר ביניהם.

וכן הדודאים שמרבים אהבה בעולם באים לאדם בדרך מציאה כמו שכתוב (בראשית ל, יד) **"וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה"**. וכן מובא ברבנו בחיי (בראשית ל, יד) שהדודאים הם בצורת אדם, דיש להם צורת ראש וידיים, נראה דיש כּאן רמז שדודאים הבאים בדרך מציאה עוזרים למצא את שפע האשה, ולזכות בבנים.

מצינו בגמרא (ברכות ח.) **"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא"**, אמר רבי חנינא **"לעת מצא זו אשה, שנאמר, 'מצא אשה מצא טוב', במערכבא פי נסיב איניש אתתא, אמרי ליה הכי, 'מצא' או 'מוצא', מצא, דכתיב, 'מצא אשה מצא טוב', מוצא דכתיב 'ומוצא אני מר ממנות את האשה וגו', וחוטא ילקד בה"**, ומבאר לדברינו דבמערכבא היו שואלים את החתן לאחר נשואיו בזמן ששיך אצלו ענין המציאה, אם זכה באשה צנועה והוא בבחינת **"מצא טוב"**, היינו השפע האמתי של אשתו, או שאשתו חס ושלום אינה צנועה והוא **"מוצא מר ממנות"** היינו שהוא מוצא את השטן שהוא מלאך המות. וכן מצינו במדרש (תנחומא וישב ו) שהכתוב **"ומוצא אני מר ממנות את האשה"** נאמר על אשת פוטיפר כשנסתה להחטיא את יוסף. וכן **מוצא בגימטריא אופן** שהוא שם מלאכי עולם העשיה שדרךם מוצא האדם את השפע גם בצד הסטרא אחרא. ומרמז בכתוב (נחום ג, א) **"הוי עיר דמים, כלה כחש, פרק מלאה, לא ימיש טרף;** קול שוט, וקול רעש אופן, וסוס דהר, ומרכבה מרקדה".

מובא בספר 'אגרת הטיול' מאחיו של המהר"ל (חלק הרמז אות י) **"מצא אשה מצא טוב"** אשה גימטריא שלה ש"ו, ה' פחות ממנין אי"ש, כי בזמן שהאשה משעבדת עצמה לבעלה בה' מלאכות אז מצא טוב, **"ומוצא אני מר ממנות את האשה"**, האשה גימטריא שלה שי"א כמנין אי"ש, רוצה

לומר שהאשה רוצה להשוות עצמה כבעלה ואינה נכנעת אליו, זה "מר ממנות". ומבאר לדברינו שיש שתי בחינות בנשים, יש אשה שנמצאת תחת בעלה, ומשעבדת את עצמה אליו, וזאת משום שידעת בעצמה שאין לה מעצמה כלום והיא משפיע לה את החיים שלה, על זה נאמר "מצא אשה מצא טוב", שבעלה מוצא את השפע שלה, ויש להם חיים מאשרים. אבל יש אשה שמנסה להשתוות לבעלה, וזאת משום שאינה צנועה, והיא לא מרגישה שהיא מקבלת ממנו את החיים האמתיים שלה, היא האשה שכתוב עליה "ומוצא אני מר ממנות את האשה". וכן "האשה" בגימטריא קרי, דזווג עם אשה שאחרים לוקחים את השפע שלה הוא בבחינת קרי, "מר ממנות".

כתוב (רות א, ט) "ומצאן מנוחה אשה בית אישה". וגם כאן רואים לשון מציאה, וכמבאר בדברינו לעיל שהכתוב הזה מרמז על מנוחת האשה בזכות הנשואין, ומנוחה זו באה בזכות שהבעל מוצא את השפע שלה להעביר לה. **שמעתי** בשם הגרי"ז ששואל מדוע אומרים חז"ל שיש שבועת ימי בראשית, הרי ביום השביעי ה' נח ומה זה שיך לבריאת העולם. ומבאר שמנוחה היא בריאה בפני עצמה, והיא נבראה ביום השביעי. ומבאר לדברינו דכשם שיש מנוחה ביחוד איש ואשה, יש מנוחה כללית בעולמות בשבת, כשעומדים במצב של יחוד, ומנוחה זו היא בריאה בפני עצמה שהיא סוד היחוד.

ואף על פי שגם על זנות מצינו בפסוקים לשון מציאה כמו שכתוב (דברים כב, כג) "כי יהיה נערה בתולה מארשה לאיש ומצאה איש בעיר ושכב עמה", (שם כב, כה) "ואם בשדה ימצא האיש את הנערה", (שם כב, כז) "כי בשדה מצאה", (שם כב, כח) "כי ימצא איש נערה", הסטרא אחרת פותח למזנה למצא משהו מהחיים האמתיים של אותה אשה כדי לעורר את הזנות, לכן זה נאמר בלשון מציאה, אף על פי שבודאי אין שם מציאה משלמת.

מובא בפרוש הגר"א על הזהר (יתרו צב) הזווג הוא שהדוכרא נכלל בנוקבא, לא הנוקבא בדוכרא. וצריך באור מה שיך לומר שהמשפיע נכלל במקבל,

והעליון נכלל בתחתון, הרי בכל מקום זה ההיפך, שהמקבל ומי שתלוי בשני, הוא נכלל בו ומתבטל אליו. נראה לבאר על פי דברינו כיון שתכלית מעשה הזווג הוא שהאיש ישפיע לאשתו את השפע שלה, האיש צריך להכלל בה ולהיות חלק ממנה כביכול, כדי למצא את השפע שלה, כי אם היא תתכלל ותתבטל בו, הוא יהפך להיות העקר, ויקשה עליו למצא את השפע שלה. ולכן אף על פי שהוא העליון, והוא המשפיע, כיון שהתכלית הוא עבורה, הוא חייב להכלל בה ולהתבטל בתוכה כדי להצליח.

נראה דיעקב סכס עם רחל שהיא תתן **סימנים** בזמן הזווג, לרמז לה שבשביל למצא את השפע האמתי שלה ולהעביר לה היא צריכה לתת סימנים, דאבדה צריכה סימנים, ואז יעקב ימצא את השפע שלה להעביר לה. וכן בנסח הכתבה נאמר **סימן** טוב ומזל טוב. וזה הענין של **סימני** נערות ובריות, לרמז שאפשר כבר למצא את השפע שלהם, ומרמז בגמרא (סוטה יב.) **"את בת לוי" אפטר בת מאה ושלשים שנה היתה, וקרי לה בת וכו', אמר רב יהודה שנולדו בה סימני נערות, ומבאר רש"י סימני נערות חזרה לימי עלומיה בארץ פנשים ובתאר פנים ופשטו הקמטים, רואים שסימני נערות מרמזים על התחדשות האשה.**

מצינו בגמרא (יבמות יב:) **אמר רב ספרא בנים הרי הם כסימנים, ואית דאמרי בנים עדיפי מסימנים.** ומבאר לדברינו שבנים הם כמו סימני נערות, שמראים שאפשר למצא את השפע שלה. וכן מובא בלק"ת להאריז"ל (נשא רה) שישוד הנוקבא דקדשה נקרא ציון. ומצינו בגמרא (עירובין נד:) **ציון לישנא דסימנא הוא, דכתיב, "וראה עצם אדם ובנה אצלו ציון".** ורואים שציון פרושו סימן. **וכן עת ציון אותיות צניעות.** וכן ציון בגימטריא נקבה.

מצינו במדרש (ילקוט ויקרא תקעא) **טמאת האשה סימן לבנים.** נראה דלכן זווג מוליד ילד ומביא חיים חדשים לעולם, דבזמן שמעבירים חיים לאשה יש בחינה של יצירת חיים חדשים עבורה, וממילא זה מוליד ומביא ילד חדש וחיים חדשים בעולם. וזה מרמז המדרש שטמאת האשה היא **סימן** לאשה שהיא עומדת

לזכות במציאת חן חדשה, ולחיים חדשים שיביאו אתם בנים ויצירת חיים חדשים בעולם, כפי שבארנו שימי הטמאה מרמזים על ההתחדשות בחיי הנשואין. וזה דוקא אם היא שומרת על טהרת המשפחה כפי שהבאנו מהגמרא **תהא טמאה שבעה ימים כדי שתהא חביבה על בעלה כשעת פניסתה לחפה**. ולכן בזכות הצניעות זוכים לבנים מבחרים כפי שהבאנו על קמחית, דהאשה מולידה אותם מהחיים האמתיים שלה שהיא קבלה מבעלה, ולא מערבוש של אחרים חס ושלום. וכן מצינו בגמרא (שבועות יח:) **אמר רבי חיאי בר אבא, אמר רבי יוחנן, כל הפורש מאשתו סמוך לוסתה, הויין לו בנים זכרים**. וכן שרש המלה **משפחה** היא מאותיות **חש"ף**, דמשפחה חושפת ומגלה דרך הילדים, את פנימיות החיים של ההורים.

מצינו בגמרא (ב"ב קנג) על מסירת הסמנים מרחל ללאה שמעשה זה נקרא **צניעות שהיתה בה ברחל**, וצריך להבין מדוע הגמרא קוראת למעשה זה שלכאורה הוא היפך הצניעות בשם צניעות, הנה יותר מתאים לומר על זה חסד ונותנות, ומה זה שיך לצניעות. נראה דיש כאן יסוד גדול שאם רצון ה' הוא לגלות את הצניעות מגלים אותו, וזה גופא נקרא צניעות, וכמו שהבאנו מה'חתם סופר' שדיק מהמדריך על תמר שהזנות שלה נקראת צניעות, כי היא הבינה שזה רצון ה', וכן זיוג איש ואשה בקדשה, נקרא צניעות.

מצינו בזהר (תיקונים צז) שכשם שבזיוג איש ואשה מורידים את המלבושים להיות בשר אחד, כך בקריאת שמע מורידים את הקלפות שהם בבחינת מלבושים המכסים על האור האלקי, להיות אחד עם הקב"ה כביכול. ורואים שהזהר ממשיל את הבגדים בזמן הזיוג לקלפות. וכן מצינו בגמרא (כתובות מה.) **תני רב יוסף "שארה" זו קרוב בשר, שלא ינהג בה מנהג פרסיים שמשמשין מטותיהן בלבושיהן, מסייע ליה לרב הונא, דאמר רב הונא האומר אי אפשי אלא אני בבגדי והיא בבגדה, יוציא ונותן פתובה**.

וְכֵן מְצִינּוּ בַּמִּדְרָשׁ ('פְּסִיקְתָא רַבְתִּי' מִג) בְּשָׁעָה שֶׁיִּלְדָה שָׂרָה אֶת יִצְחָק, הָיוּ אֲמוֹת הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּנֵה שֶׁל שְׂפָחָה הוּא, וְעוֹשָׂה הִיא עֲצָמָה כְּאֵלוֹ הִיא מְנִיקָה אוֹתוֹ, בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה אָמַר לָהּ [אֲבָרְהָם] שָׂרָה מָה אַתְּ עוֹמְדֵת, אֵין הַשָּׁעָה הַזֹּאת שֶׁל צְנִיעוּת אֲלֵא עִמְדֵי וְהַפְרִיעֵי עֲצֻמְךָ בְּשִׁבִיל קְדֻשַׁת הַשָּׁם עִמְדָה שָׂרָה וְהַפְרִיעָה עֲצָמָה, וְהָיוּ שְׁנֵי דְדִיָּה מוֹרִיקִים חֵלֶב כְּשֵׁנֵי זֵינוּקִים שֶׁל מֵיִם. רוֹאִים שְׂפָעִמִים, גְּלוּי הַצְּנִיעוּת הוּא קִיּוֹם רְצוֹן ה'.

מְצִינּוּ בַּמִּדְרָשׁ (תְּנַחֲמוּא פְקוּדֵי ט) אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה הַמְרָאוֹת הָאֵלוֹ הֵן הָעִמִּידוֹ כֹּל הַצְּבָאוֹת הִלְלוּ בְּמִצְרַיִם, טַל מִהֵן וַעֲשֵׂה מִהֵן כִּיּוֹר נְחֻשֶׁת וְכֵנוּ לְכַהֲנִים, שְׁמִמְנוּ יִהְיוּ מִתְקַדְּשִׁין הַכַּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר "וַיַּעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֻשֶׁת וְאֵת כֵּנוֹ נְחֻשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצְּבָאוֹת". וּמוֹבָא בְּפֶרוּשׁ הַתּוֹסֵפוֹת עַל הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת ל"ח, ח) לְכֵן תִּקְנוּ אֶת הַמְרָאוֹת, כְּשֶׁהָיָה הַכֵּהֵן מִקְטִיר אֶת הַזְּבָחִים לְנָשִׁים, הָיוּ עוֹמְדוֹת מִחוּץ לְפֶתַח הָעֲזָרָה וְרוֹאֶה אוֹתָן הַכֵּהֵן בְּמִרְאֵת וְהָיָה מִקְטִיר לְשֶׁמֶן. וְכֵן מוֹבָא בְּרַקְאֲנִטִי (וִיקָרָא א, א) מִשׁוּם דְּצָרִיךְ הַכֵּהֵן לְרִאוֹת בְּשַׁעַת זְרִיקַת הַדָּם, הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הַמְתַּכְפָּרִין בְּקִרְבָּן, וּבַעֲבוּר שְׂאֵסוֹר לְהַסְתַּכֵּל בְּאִשָּׁה לְכֵן עָשׂוּ הַכִּיּוֹר בְּמִרְאֵת הַצְּבָאוֹת, כִּי כְּשֶׁהַכֵּהֵן מִקְרִיב קִרְבָּן נָשִׁים מְסַתַּכֵּל בְּכִיּוֹר וְרוֹאֶה בּוֹ פְּרָצוֹף הָאִשָּׁה הַמְבִיָּאָה הַקִּרְבָּן. וְצָרִיךְ לְהַבִּין מִדּוּעַ הַהַסְתַּכְלוּת דִּתְּךָ מִרְאוֹת הַצְּבָאוֹת שֶׁהָיוּ עַל הַכִּיּוֹר צְנוּעָה יוֹתֵר מִהַסְתַּכְלוּת וְשִׁירָה. וְאֵאמֹר רַחֵם עָלַי הַשֵּׁךְ (סוֹף וִיקָהֵל) שְׁמִבִּיא מִסְפָּר גִּימְטְרָאוֹת לְרַבִּי שְׁמִשׁוֹן, שְׁכִיּוֹר הוּא מְלִשׁוֹן צִיּוֹר וְכִיּוֹר, כִּי הִנֵּה מְצִיר עָלָיו מַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה. וְכִיּוֹן שְׂצִירוֹ עָלָיו הוּא הִנֵּה מִטְשָׁטֵשׁ וְיוֹתֵר צְנוּעַ.

וְנִרְאָה לְבָאָר עַל פִּי דְבַרְיֵנוּ כִּיּוֹן שְׂמִרָאוֹת אֵלוֹ שְׁמִשׁוֹ לְעוֹרֵר אֶת הַתְּאֻנָּה בֵּין אִישׁ לְאִשָּׁתוֹ בְּמִצְרַיִם, כְּמוֹבָא בְּרַש"י (שְׁמוֹת ל"ח, ח) אָמַר לוֹ הַקַּב"ה לְמִשָּׁה קַבֵּל [תְּרוּמַת הַמְרָאוֹת], כִּי אֵלוֹ חֲבִיבִין עָלַי מִן הַכֹּל, שְׁעַל יְדִיהֶם הָעִמִּידוֹ הַנָּשִׁים צְבָאוֹת רַבּוֹת בְּמִצְרַיִם, כְּשֶׁהָיוּ בַּעֲלֵיהֶם יְגָעִים בְּעַבְדוּת פְּרָךְ הָיוּ הוֹלְכוֹת וּמוֹלִיכוֹת לָהֶם מֵאֲכָל וּמִשֵּׁתָהּ וּמֵאֲכִילוֹת אוֹתָם, וְנוֹטְלוֹת

המראות וְכָל אַחַת רוֹאָה עֲצָמָה עִם בְּעֵלָה בְּמִרְאָה וּמִשְׁדָּלְתוֹ בְּדַבְרִים לומר אֲנִי נֹאָה מִמֶּנּוּ, וּמִתּוֹךְ כֵּן מְבִיאֹת לְבַעֲלֶיהָ לִידֵי תַאֲנֶה וְנִזְקָוֹת לָהֶם וּמִתְעַבְרוֹת וְיוֹלְדוֹת שָׁם, מִרְאֹת אֵלּוּ הֵיוּ כְּלִים שֶׁל צְנִיעוּת שְׁעוֹרְרוּ תַאֲנֶה בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ לִיצוֹר אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים מִתּוֹךְ קִדְשָׁה וְטִהָרָה. מִמִּילָא הֵן מְסַגְלוֹת לְהַמְשִׁיךְ לְהִיָּת כְּלִים שֶׁל צְנִיעוּת, לְשֹׁמֵר עַל הַכֹּהֲנִים שְׁלֹא יִכְשְׁלוּ כְּשִׁחִיבִים לְרֵאוֹת אֶת הַנָּשִׁים לְהַקְרִיב לְשִׁמּוֹן. וְלִכֵּן מִתָּר הִיָּה לְכַהֲנִים לְרֵאוֹת אֶת הַנָּשִׁים רַק דֶּרֶךְ מִרְאֹת אֵלּוּ, שֶׁבָּהֶן יֵשׁ סִגְלָה שֶׁתִּשְׁמַר הַצְּנִיעוּת, כִּינּוֹן שֶׁהֵן כְּלִים שֶׁהֵיוּ מִיַּעֲדִים לְצְנִיעוּת. וְלִכֵּן הֵיוּ הַמִּרְאֹת חֲבִיבוֹת עַל הַקַּב"ה יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הַתְּרוּמוֹת, כְּפִי שֶׁבְּאַרְנוֹ שֶׁבְּצְנִיעוּת יֵשׁ חֲבִיבוּת. וְכֵן מְצִינֵנוּ בְּגִמְרָא (סוֹטָה יא.) דְּרַשׁ רַבִּי עֲקִיבָא בְּשֹׁכֵר נָשִׁים צְדָקָנִיּוֹת שֶׁהֵיוּ בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר נִגְאָלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרִים, שֶׁבְּשַׁעֲרָה שֶׁהוֹלְכוֹת לְשֹׁאוֹב מַיִם, מְזַמְּנֵן לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְגִים קְטַנִּים בְּכַדִּיהֶן, וְשׁוֹאֲבוֹת מְחַצָּה מַיִם וּמְחַצָּה דְגִים, וּבְאוֹתוֹ וְשׁוֹפְתוֹת שְׁתֵּי קִדְרוֹת; אַחַת שֶׁל חֲמִין וְאַחַת שֶׁל דְגִים, וּמוֹלִיכוֹת אוֹתָן אֶצֶל בְּעֵלֶיהָ לְשֹׁדֵה, וּמְרַחֲצוֹת אוֹתָם, וְסֹכוֹת אוֹתָם, וּמְאָכִילוֹת אוֹתָם, וּמְשַׁקּוֹת אוֹתָם, וְנִזְקָוֹת לָהֶם בֵּין שְׁפֵתַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר, "אִם תִּשְׁכַּבוּ בֵּין שְׁפֵתַיִם", בְּשֹׁכֵר שֶׁתִּשְׁכַּבוּ בֵּין שְׁפֵתַיִם, זְכוּ יִשְׂרָאֵל לְבִזָּת מִצְרִים. וְרוֹאִים שֶׁהַזְּוִיגִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרִים הֵיוּ בְּדִרְגָה גְבוּהָה שֶׁל קִדְשָׁה וּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

וְכֵן מוּבָא בְּחֻזְקוֹנֵי (שְׁמוֹת לח, ח) "בְּמִרְאֹת הַצְּבָאוֹת" לְשׁוֹן רְאִיָּה. פְּרוּשׁ הִיָּה נִתּוֹן בֵּין אֵהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ מְשׁוּךְ מְעַט כְּלָפִי צָפוֹן, כְּדִי שֶׁתִּרְאֶנָּה אוֹתוֹ הַנָּשִׁים הַצְּבָאוֹת וְיִהְיֶה נִזְכָּר לָהֶם שֶׁמִּשְׁם מְשַׁקִּים אֶת הַסּוֹטוֹת, כְּדַכְתִּיב בְּפִרְשֵׁת סוֹטָה מִיִּם קִדְשִׁים בְּכָלִי חֶרֶשׁ, וּמִתְרַגְּמִינָן מִי כִיּוֹר בְּמִן דְּחֻסָּף. וְרוֹאִים שֶׁהַמִּרְאֹת הַצְּבָאוֹת הֵיוּ מְזַכְרוֹת אֶת הַסּוֹטָה לְכָל הַנָּשִׁים הַבָּאוֹת לְמִקְדָּשׁ, וְהֵיוּ מְחַזְקוֹת אֶת הַצְּנִיעוּת שֶׁל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן "צְבָאוֹת" וְצְנִיעוּת מִתְחִילוֹת וּמִסְתִּימוֹת בְּאוֹתָן אוֹתִיוֹת. וְכֵן נִרְאָה שֶׁבְּאַמְצַע אוֹתִיוֹת צְנִיעוּת יֵשׁ אוֹתִיוֹת עֵינָן, לְרַמֵּז שֶׁעַקֵּר הַצְּנִיעוּת הִיא בְּעֵינַיִם שֶׁמִּשְׁם הַכָּל מִתְחִיל, עֵינָן רוֹאָה וְלֵב חוֹמֵד.

ולכן מרמז ה'חזקוני' שְׁמֵרָאֵת הַצְּבָאוֹת הֵן מִלְּשׁוֹן רְאִיָּה, כִּי חֲזוּק הַצְּנִיעוּת הוּא שְׁמִירַת הָעֵינַיִם.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (יבמות עז.) שְׁמֵלְכוֹת בֵּית דֹּד נִקְרְאוֹת מְצִיָּאָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהילים פט, כא) **"מְצִיָּאֵתִי דְּוֹד עֲבָדִי"**, וְכֵן כְּתוּב (בראשית יט, טו) **"שְׁתִּי בְּנֹתֶיךָ הַנְּמִצָּאוֹת"**, וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה מֵה שֶׁיֵּךְ אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲבָדָה וּמְצִיָּאָה. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְּמֵלְכוֹת בֵּית דֹּד מְסַמְּלֵת אֶת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא הַנְּקִבָּה הַכְּלִילִית שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר עָלֶיהָ **"מְצִיָּאֵתִי"**, דְּהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵינּוּ פְּרָצוּף ז"א, מוֹצֵא אֶת הַשֹּׁפֵעַ לְהַשְׁפִּיעַ לְשְׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, וְזֶה הַסּוּד שֶׁל **"מְצִיָּאֵתִי דְּוֹד עֲבָדִי"**. וְכֵן מְצִיָּאָה בְּגִמְטְרִיא **אֶפְלָלוֹ** שֶׁהוּא שֵׁם אִשֶׁת דָּן בֶּן יַעֲקֹב כְּמוּבָא בְּסֵפֶר הַיִּשְׂרָאֵל. וְהִיא אַחַת הָאֵמָהוֹת שֶׁל הַמְּשִׁיחַ, כְּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (ילקוט ויחי קס) **"גּוֹר אֲרִיָּה יְהוּדָה"**, וְזֶה מְשִׁיחַ בֶּן דְּוֹד שֶׁיֵּצֵא מִשְׁנֵי שְׁבָטִים, אָבִיו מִיְהוּדָה וְאִמּוֹ מִדָּן.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (יבמות עו:) שֶׁהִיא דִּיּוֹן אִם דְּוֹד הַמֶּלֶךְ מֵתָר לְבֵא בְּקֶהֱל. וּבִסּוּף מִבִּיָּאָה הַגְּמְרָא אֶת הַפְּסוּק **"אִיָּה שְׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאָהֱל"**. שְׁמִזָּה לּוֹמְדִים **"כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מֶלֶךְ פְּנִימָה"**, וּמִמִּילָא אֵין טַעְנָה עַל בְּנוֹת מוֹאָב שֶׁלֹּא קִדְּמוּ בְּלַחֵם וּבַמִּים וְדוֹד רְאוּי לְבֵא בְּקֶהֱל. וְרוֹאִים שֶׁסּוּד הַצְּנִיעוּת מְכַשִּׁיר אֶת דְּוֹד לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל.

וְכֵן בְּמַעֲשֵׂה תִמְרָ וַיְהוּדָה שֶׁמֶשֶׁם נוֹלַד שְׂרָשׁ דְּוֹד הַמֶּלֶךְ, מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (סוטה י:) עַל הַכְּתוּב (בראשית לח, כה) **"הוּא מוֹצִיָּאֵתִי"**, שֶׁסְּמָא"ל אֲבָד מִמְּנָה אֶת הַסִּימָנִים שֶׁקִּבְּלָה מִיְהוּדָה, וְגַבְרִיאֵל הַמְּצִיָּא לָהּ אוֹתָם, וְהַכְּתוּב מְרַמֵּז שֶׁהִיא מְצִיָּאָה אֶת הַסִּימָנִים וְלֹא נִשְׂרָפָה, וְרוֹאִים שֶׁשְׂרָשׁ דְּוֹד בָּא לְעוֹלָם בְּכֹחַ מְצִיָּאָה וְסִימָנִים, וְלִכְּנֵן כְּתוּב **"הוּא"** בְּר"ו בְּלִשׁוֹן זְכָר, לְרַמֵּז עַל מְצִיָּאֵת דְּוֹד.

כְּתוּב (משלי לא, י) **"אִשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכָרָה: בָּטַח בָּהּ לֵב בְּעָלָה וְשָׁלַל לֹא יִחְסָר"**, וְרוֹאִים שֶׁהַפְּרָנְסָה שֶׁהַבַּעַל מְקַבֵּל בְּזָכוֹת אִשְׁתּוֹ נִקְרְאוֹת שָׁלַל, וְלִכְאוּרָה קֶשֶׁה הֲרִי שָׁלַל הוּא מְמוֹן שְׁלוֹקָחִים מִהַאוֹיֵב בְּמִלְחָמָה, וּמֵה זֶה שֶׁיֵּךְ לְבָרְכָה שֶׁהַבַּעַל מְקַבֵּל בְּזָכוֹת אִשְׁתּוֹ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּיְרוּשְׁלָמִי (יבמות לח.) **"פְּרוּ וּרְבוּ"**

ומלאו את הארץ וכבשה", מי דרכו לכבש האיש, ורואים שהבעל כובש את האשה במצות פריה ורביה כמו כבוש במלחמה. וכן מצינו במדרש (ב"ר נד, א) "בְּרִצּוֹת ה' דְּרָכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ" רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר זֶה אֲשֶׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "אֹיְבֵי אִישׁ אֲנֹשִׁי בֵּיתוֹ", וְרוֹאִים שֶׁאֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אָדָם הִיא הָאוֹיֵב שְׁלוֹ, וְצָרִיךְ בְּאוֹר מֵה שֶׁיֵּךְ לֹמַר עַל אִשָּׁה שֶׁהִיא כְּבִיכּוֹל אוֹיֵב שְׁכּוֹבְשִׁים אוֹתוֹ וְלוֹקְחִים שְׁלָלוּ. וְכֵן מוּבָא בְּלִקְוֹת לְהֶאֱרִיז"ל (שׁוֹפְטִים ע' רַפְט) "וַיֵּצֵא כְּבָרֶךְ חֲצוֹ" שֶׁהוּא טַפַּת הַזֶּרַע הַיּוֹרָה כַּחֲצֵי. וְרוֹאִים שֶׁהַשְּׁפָעַת הַזּוּג הִיא בְּחִינַת יְרִית חֲצִים. וְכֵן מְצִינוּ בְּזֶהֱרָה חֲדָשׁ (תִּיקוּנִים קמ:): שֶׁהֶעֱטָרָה שְׁבִיטוֹד הִיא בְּבִחִינַת חֶרֶב שְׁמַנִּיפִים לְכָל צַד. וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (ב"מ פד:): שֶׁהִסְוֹד נִמְשַׁל לְחֶרֶב, וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (ע"ז כה:): שֶׁיִּסּוֹד הָאִשָּׁה נִמְשַׁל לְכָלִי זֵינ.

בְּאַרְנוֹ בְּמֵאֵמֶר 'חֲשַׁמֵּל דָּם' שֶׁאִישׁ וְאִשָּׁה הֵם יְחִידָה אַחַת שֶׁמִּתְחַלֶּקֶת לְחֶסֶד וּגְבוּרָה, הֵבֵעַל הוּא בְּחִינַת הַחֶסֶד, וְהָאִשָּׁה הִיא בְּחִינַת גְּבוּרָה. וְלִכֵּן אִשָּׁה נִקְרָאת אוֹיֵב הַיּוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת גְּבוּרָה שֶׁשֶׁם עֶקֶר מִשְׁכַּן הַיֵּצֶר הָרַע, כְּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (ב"ר יז, ו) **כִּינּוֹן** שֶׁנִּבְרָאת נְבְרָא שְׁטוֹן עֵמָה, וְהַיֵּצֶר הָרַע אָף עַל פִּי שְׁמֵרָאָה עֲצָמוּ כְּאוֹהֵב, הוּא הָאוֹיֵב הַגְּדוֹל בְּיֹתֵר. וְלִכֵּן צָרִיךְ שֶׁהֵבֵעַל יְנַהִיג אֶת הַרוּחָנִיּוֹת בְּבִיט בְּבִחִינַת יֵצֶר טוֹב הַשּׁוֹלֵט עַל יֵצֶר הָרַע. וְעוֹד בְּאַרְנוֹ בְּמֵאֵמֶר שֶׁם שֶׁשְּׁפַע הַמְּמוֹן שֵׁיט לְבַעַל הוּא בְּזָכוֹת הָאִשָּׁה, דְּמִמוֹן שֵׁיךְ לְשַׁפַּע הַגְּבוּרָה שֶׁהֵבֵעַל מִקְבֵּל עֲבוּר אֲשֶׁתּוֹ וְזֶה חֲלָקָה, כְּמוּבָא בְּגִמְרָא (ב"מ נט:). **אָמַר רַבִּי חֲלָבוּ, לְעוֹלָם יְהֵא אָדָם זֶהִיר בְּכַבּוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׁאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם, אֲלָא בְּשִׁבִיל אֲשֶׁתּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר "וּלְאֲבָרָם הִיטִיב בְּעִבּוּרָה".** וְכֵן מוּבָא בְּלִקְוֹטֵי מוֹהֲר"ו' (סט) הַמְּמוֹן שֶׁל אָדָם בָּא לוֹ עַל יְדֵי בֵּת זוּגוֹ, כִּי עַל יְדֵי אוֹר נִפְשָׁה מְזָה בָּא לוֹ הַמְּמוֹן הַיֵּינִנו עַל יְדֵי שְׁמֵתִנוּצֵץ וּמִתְפַּשֵּׁט אוֹרוֹת מְאוֹר נִפְשָׁה אֵלוֹ הָאוֹרוֹת הֵם בְּחִינַת הַמְּמוֹן.

נִרְאָה דְּלִכֵּן זְוֹג נִמְשַׁל לְכַבוֹשׁ הָאוֹיֵב וְלִקְיַחַת שְׁלָלוּ, דֶּהֵבֵעַל כְּבִיכּוֹל כּוֹבֵשׁ אֶת שְׁפַע הַמְּמוֹן שֶׁשֵׁיךְ לְאֲשֶׁתּוֹ וְלוֹקַח אֶת שְׁלָלָה, וְלִכֵּן יִסּוֹדוֹת הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה נִמְשָׁלִים לְכָלִי זֵינ. דְּלִקְיַחַה זֶה נַעֲשִׂית דְּרַךְ הַזּוּג שֶׁפּוֹעֵל בְּבִחִינַת כְּלִי זֵינ, וְזוּג בְּצַד הַקְּלָפָה הוּא זְוֹג בְּבִחִינַת מִלְחָמָה מִמֶּשׁ שְׁכָל אֶחָד רוֹצֵה לְקַחַת מִזּוּלָתוֹ לְעֲצָמוֹ, וּמִחֲפֵשׁ אֶת

ההנאה שלו והכבוש שלו. אבל בזווג דקדושה שכל אחד מחפש את טובת זולתו, על זה נאמר **"גם אויביו ישלם אתו"**, שהזווג מאחד ומוסיף שלום, וגם הכבוש ולקיחת השלל נעשה ברצון שניהם ובאחדותם. דבזווג דקדושה כל אחד מבין שה' יצר את המציאות שהאשה אין לה מעצמה, והיא זקוקה לבעל שיעביר לה את השפע, והוא זוכה בשפע שלה לעצמו, ובכך שניהם זוכים לכבוש ולקיחת השלל. וכן מובא בספר 'אגרא דכלה' (קעז:) **ששלל בגימטריא ב' פעמים פנים**, ומבאר לדברינו דשלל יכול לבא ממלחמה פנים בפנים, ויכול לבא מיחוד פנים בפנים, דיש זווג שהוא בחינת מלחמה פנים בפנים, ויש זווג שהוא בחינת אחדות ויחוד פנים בפנים.

ונראה דלכן הכתוב אומר **"בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר"**, דבזכות צניעות האשה, **"בטח בה לב בעלה"** שרק הוא מעביר לה את השפע האמתי שלה, ואף אחד אינו גונב לו את זה, ולכן הוא זוכה **"ושלל לא יחסר"**. ולכן כתב ה' חפץ חיים' שכל ההשפעות וההצלחות בגשמיות ובפרנסה הן בזכות הצניעות, דאשה שאינה צנועה, גונבים לה את החיים שלה וגונבים לה את פרנסתה. ואף על פי שבארנו ששפע האשה נמשל למציאה, וכאן אנו אומרים שהוא נמשל לשלל, שתי הבחינות הן אחת, כמו שכתוב (תהילים קיט, קסב) **"כמוצא שלל רב"**, ולכן הכתוב מתחיל **"אשת חיל מי ימצא"** בלשון מציאה, ומסיים **בשלל** שבא בדרך מציאה. וכן **חיל** פרושו ממון כמובא ברש"י (בראשית לד, כט). וכן **"נרחק מפנינים מכרה"**, מרמז על שפע האשה שהוא חשוב מפנינים, ויותר קשה להשגה מפנינים, דצניעות היא לא ענין קל להשגה.

מצינו בגמרא (עירובין ק:) **"ומעוף השמים יחכמונו"** זה תרנגול, שמפיס ואחר **כך בועל**. וצריך להבין מדוע האשה צריכה פיוס, על דבר שמשתוקקת אליו. ומבאר לדברינו כיון שלמעשה יש כאן כבוש ולקיחת שלל וכו', יש צורך בפיוס כדי שיהיה בהסכמה וברצון. ולכן מצינו פיוס רק בזווג דקדושה שזוכים לעשות ברצון שניהם, מה שאין כן בזווג דקלפה שכל אחד מחפש את הנאת עצמו אין פיוס, כמובא בגמרא (פסחים מט:) **רבי מאיר אומר, כל המשיא בתו לעם הארץ, כאלו**

כּוֹפֶתֶה וְנוֹתְנָה לְפָנַי אָרִי, מִה אָרִי דוֹרֵס וְאוֹכֵל וְאֵין לוֹ בִּשְׁת פָּנִים, אֵף עִם
הָאֶרֶץ מִכָּה וּבוֹעֵל וְאֵין לוֹ בִּשְׁת פָּנִים.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (יבמות סג.) **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר מֵאֵי דְכָתִיב "אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנִגְדּוֹ"**
זָכָה עוֹזְרָתוֹ לֹא זָכָה כְּנִגְדּוֹ. וּמִבְּאֵר רַש"י (בראשית ב, יח) **זָכָה עֵזֶר לֹא**
זָכָה כְּנִגְדּוֹ לְהִלָּחֵם, וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה אֵיךְ שֵׁיךְ לּוֹמֵר שֶׁהַתּוֹרָה מְדַבֵּרֶת עַל שְׁתֵּי נָשִׁים
נִפְרָדוֹת בְּשְׁתֵּי מְלִים סְמוּכוֹת, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְאִשָּׁה בְּמַהוּתָהּ הִיא כְּנִגְדּוֹ לְהִלָּחֵם,
וְאִם הָאָדָם זֹכָה הִיא עֵזֶר בְּיַחַד עִם הַכְּנִגְדּוֹ, הֵינּוּ אֵף עַל פִּי שְׂבִמְהוּתָהּ הִיא כְּנִגְדּוֹ,
הִיא רוֹצָה לְהִיּוֹת עֵזֶר עֲבוּרוֹ שֶׁיִּצְלִיחַ לְכַבֵּשׁ אוֹתָהּ כְּדַלְעִיל, וְהַגְּמָרָא מְרַמֶּזֶת שֶׁאִם
הַבַּעַל זָכָה הִיא גַם עֵזֶר וְגַם כְּנִגְדּוֹ, וְאִם לֹא זָכָה הוּא נִשְׂאָר רַק עִם הַכְּנִגְדּוֹ. וְכֵן מְצִינּוּ
בְּזֵהָר (תיקונים קכט:) שֶׁהָאִשָּׁה נִקְרָאת עֵזֶר, לְאַחַר הַזְּוִיג כְּשֶׁמִּקְבֵּלֶת אֶת הַזְּרַע מִהַבַּעַל,
וְהַזְּרַע נִהְפֵךְ לְהִיּוֹת אֶצְלָה עֵזֶר. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ שֶׁהַשְּׁפָעַת הַזְּרַע לְעֵזֶר נַעֲשִׂית יַחַד
עִם הַכְּנִגְדּוֹ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (קידושין ו.) שֶׁהַגְּמָרָא מְסַתְּפֶקֶת אִם אָדָם קָדַשׁ אִשָּׁה
בְּלִשׁוֹן **נִגְדַתִּי לִי**, וְרַש"י שֶׁם מִבְּאֵר שֶׁהָאִשָּׁה נִקְרָאת נִגְדַתִּי מִלִּשׁוֹן הַכְּתוּב **"עֵזֶר**
כְּנִגְדּוֹ", וְרוֹאִים שֶׁהַלִּשׁוֹן כְּנִגְדּוֹ נִאֲמָרָה עַל כָּל אִשָּׁה, גַּם בְּזִמְן קְדוּשִׁיהָ, וְלֹא רַק עַל
אִשָּׁה שֶׁהַבַּעַל סוֹבֵל מִמֶּנָּה. וְכֵן מוּבָא בְּפֵרוֹשׁ ה'מֵתוֹק מִדְּבַשׁ' עַל הַזֵּהָר (תיקונים לט:)
שֶׁ**מִלְחָמָה** הִיא שְׁתֵּי מְלִים **"מ"ה לָחֵם**, מ"ה מְרַמֵּז עַל הַזְּכָר, וְלָחֵם מְרַמֵּז עַל הַנְּקֵבָה
שֶׁנִּקְרָאת לָחֵם.

וּלְפִי זֶה נִרְאֶה לְבָאֵר מְדוּעַ הַשְּׁפָעַת הַפְּרִנְסָה מִהַבַּעַל לְאִשְׁתּוֹ נִקְרָאת **שְׂאֵר**. דְּשְׂאֵר
מְרַמֵּז עַל דְּבַר שְׂנִיטָא מִלִּשׁוֹן **שִׁירִים**, וְיֵשׁ כַּאֲן רִמָּז שֶׁהַבַּעַל כּוֹבֵשׁ אֶת הַשְּׁפָעַת
שְׁלָה, וְהַתּוֹרָה מְחַיֶּבֶת אוֹתוֹ לְתַת שִׁירִים. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (ב"ב קט:): **"שְׂאֵרוֹ" זֶה**
אִשְׁתּוֹ מִלְּמַד שֶׁהַבַּעַל יוֹרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ. וְרוֹאִים שֶׁהַמְּשִׁיג שְׂאֵר מְסַמֵּל אֶת הַשְּׁפָעַת
שֶׁהַבַּעַל זֹכָה בּוֹ בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ, וְלֹא רַק אֶת הַשְּׁפָעַת מִמֶּנּוּ אֵלֶיהָ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּגִמְרָא
(כתובות מז:): **רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר "שְׂאֵרָה" זֶה עוֹנָה וְכֵן הוּא אוֹמֵר "אִישׁ אִישׁ אֶל**
כָּל שְׂאֵר בְּשָׂרוֹ לֹא תִקְרְבוּ לְגִלּוֹת עֵרְוָה", **"עוֹנָתָה" אֵלוֹ מְזוֹנוֹת וְכֵן הוּא**
אוֹמֵר "וַיַּעֲנֵךְ וַיִּרְעַבְךְ". רוֹאִים שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר מְפָרֵשׁ הַהִיפֵךְ מִהַפְּשֵׁט, שֶׁשְׂאֵרָה הַכּוֹנֵה

לעונה, ועונתה הפונה למזונות. ומבאר לדברינו ששני הדברים הם אחד, ואפשר
לפרש כל אחד לשני הצדדים.

מצינו בגמרא (מו"ק כח.) **אמר רבא חיי בני ומזוני לא בזכותא תליא מילתא
אלא במזלא תליא.** ומובא בספר 'מטבע של אברהם' שתליא אותיות את
לי, לרמז שהמזל תלוי בהרי את מקדשת לי. דפרנסה באה לאדם בזכות אשתו,
וכן מצינו בזהר (ויגש רז:) **קשים מזונות האדם לפני הקדוש ברוך הוא
פקריעת ים סוף שהרי במזל תלוי הדבר וכו', כמו כן זוגי העולם קשים
לפניו.** ועוד מובא בספר 'מטבע של אברהם' שאותיות מז"ל סמוכות לאותיות
חנ"ם, לרמז שהמזל הוא חנם ואינו תלוי בזכיות. ועוד מובא שמנהג שבירת כוס
הזכוכית בחפה, מרמז שגשואין אינם תלויים בזכיות אותיות זכוכית, רק במזל.

מצינו בגמרא (ב"ק צז:) **מטבע של אברהם אבינו, זקן וזקנה מצד אחד,
ובחור ובתולה מצד אחר.** ומבאר רש"י **זקן וזקנה אברהם ושרה.
בחור ובתולה יצחק ורבקה.** רואים שאברהם ציר על הממון את דמותו ודמות
שרה מצד אחד, ושל יצחק ורבקה מצד שני. לרמז שהממון הוא ברכה של הגשואין.

והוסיף הרה"ג ר' מנחם שלנגר שליט"א **שדברינו מדיקים מהגמרא (נדה לא:) ואמר
רבי יצחק אמר רב אמי, בא זכר בעולם בא כפרו בידו וכו', נקבה
אין עמה פלום.** דהשפעת הכפר באה לנקבה דרך הזכר.

מצינו בזהר (הקדמה יג:) **"נעשה אדם בצלמנו כדמותנו". נעשה אדם
משתף, כלל של זכר ונקבה. "בצלמנו" עשירים. "כדמותנו" עניים.**
שהרי מצד הזכר עשירים, ומצד הנקבה עניים. רואים שהזכר הוא בחינת
צלם שהוא עשיר. והנקבה היא בחינת דמות שהוא עני. ומבאר הספר 'שערי גן
עדן' שצלם בגימטריא כסף לכן הוא עשיר, והוא בחינת זכר כמו שכתוב **"אך
בצלם יתהלך איש".** ומבאר לדברינו כיון שהזכר מוצא את הצלם של האשה,
שהוא בגימטריא כסף, היינו שבו טמון הכסף שלה, לכן הוא עשיר, והאשה היא עניה,

כי אין לה מעצמה כלום, וצריכה בעל שישפיע לה. וכן מובא בכתבי הגרמ"מ משקלוב זצ"ל שדמות בגימטריא ציון עיר דוד.

וְכֵן מוּבָא ב'חֲתָם סוֹפֵר' (תשובות אבן העזר ח"ב קע) שְׁאֵלְמֵן וְאֵלְמֵנָה נִקְרְאִים בְּשֵׁם זֶה, לְרִמְזָא שְׁאִין לָהֶם פְּרִנְסָה אֲמִתִּית, אֵל - אִין, מֵן - פְּרִנְסָה, דְּבִשְׁבִיל פְּרִנְסָה אֲמִתִּית צְרִיךְ נְשׁוּאִין. וְכֵן מוּבָא בְּרִש"י (בראשית ב, כב) "וַיִּבְנוּ" כְּבִנְיָן, רַחֲבָה מְלֻמָּטָה וְקִצְרָה מְלֻמָּעָלָה לְקַבֵּל הַנֹּלָד, כְּאוֹצֵר שֶׁל חֲטִים שֶׁהוּא רַחֵב מְלֻמָּטָה וְקִצְרָה מְלֻמָּעָלָה שֶׁלֹּא יִכְבֵּיד מִשְׂאוֹ עַל קִירוֹתָיו. נִרְאָה דְלִכּוֹן רִש"י מִמְשִׁיל אֶת רַחֵם הָאִשָּׁה לְאוֹצֵר שֶׁל חֲטִים, דֵּהפְרִנְסָה וְהַחֲטִים, בָּאִים בְּזִכּוֹת רַחֵם הָאִשָּׁה. וְכֵן כְּתוּב עַל בְּחִינַת אִשָּׁה (שה"ש ז, ג) "בְּטִנְךָ עֲרַמְתָּ חֲטִים". וְכֵן מְצִינוּ בַּזֵּהָר (תיקונים ק: ק) שְׂאֵם אָדָם חוֹזֵר בְּגִלְגוּל לְעוֹלָם בְּלִי בַת זֹגוּ, וְנוֹשֵׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה בַת זֹגוּ הָאֲמִתִּית, הוּא סוֹבֵל עֲנִיּוּת, כִּי בְּשִׁבְלֵי עֲשִׂירוֹת צְרִיךְ לְהִנְשֵׂא לְזוּגוּ הָאֲמִתִּית. וְכֵן מְנַהֵג יִשְׂרָאֵל לְזַרֵק מִיָּנִי מְתִיקָה עַל הַחֲתָן שְׁעוֹלָה לְתוֹרָה, וַיֵּשׁ שְׁשׁוּבְרִים חֲלָה לְשָׁנֵי חֲצָאִים עַל רֹאשׁ הַחֲתָן כְּשֶׁנִּכְנַס לְחֵדֵר הַיְחוּד, כֹּל זֶה בָּא לְרִמְזָא לְחֲתָן שְׁמַעְתָּה הוּא זֹכֶה לְשַׁפַּע גְּשָׁמִי בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ, וְלִכּוֹן שׁוֹבְרִים לְשָׁנֵי חֲצָאִים, לְרִמְזָא שְׁחָצִי מֵהַשַּׁפַּע שֶׁהוּא מְקַבֵּל הוּא צְרִיךְ לְהַעֲבִיר לְאִשְׁתּוֹ. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְרֵי 'דוֹרְשֵׁי רְשׁוּמוֹת' (ע' קג) בְּשֵׁם סִפְרֵי 'וַיֵּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ' שֶׁהַכְּתוּב "וּמְשׁוֹשׁ חֲתָן עַל כְּלָה" בְּגִימְטְרִיא הַכְּתוּב "וַיִּבְרַךְ אֶת לְחֻמֵּךְ וְאֶת מִימֵיךְ" עִם הַמְּלִים. וְכֵן מוּבָא שֵׁם (ע' קלה) שְׁחֲתָן וְכָלָה בְּגִימְטְרִיא שְׁמוֹת הַפְּרִנְסָה פִּא"י חֲתָן.

כְּתוּב (תהילים מה, יב) "וַיִּתְּאוּ הַמַּלְאָךְ יַפְיָךְ כִּי הוּא אֲדֻנִּיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ: וּבַת צֶרַח בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי עָם: כֹּל כְּבוֹדָה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה", נִרְאָה דֵּהכְּתוּב מְרַמֵּז שְׂאֵם אִשָּׁה רוֹצָה לְזַכּוֹת לְ"וַיִּתְּאוּ הַמַּלְאָךְ יַפְיָךְ" וְלְ"פְּנִיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי עָם", הִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת "כֹּל כְּבוֹדָה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה". וְכֵן הַכְּתוּב שֶׁהַבְּאֵנוּ לְעִיל, לְרִמְזָא עַל נְתִינַת חַיִּים לְאִשָּׁה בְּזִמְנֵי הַזְּוּיָה, (קהלת ט, ט) "רִאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת". רִש"י שֵׁם מְבֹאֵר שֶׁהוֹלֵךְ עַל פְּרִנְסָה.

מְצִינּוּ בְּזֵהָר (חוקת קפ:) עַל הַכְּתוּב "שֶׁלֶף אִישׁ נֶעְלוּ וְנָתַן לְרַעְהוּ" שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים קִנְיָנִים בְּשִׁלִּיפַת הַנַּעַל, אוּ קִנְיָן סוּדָר בְּכַנְף הַבְּגָד, כִּי נֶעַל וְכַנֵּף מְסַמְּלִים אֶת אִשְׁתּוֹ שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב "וְלֹא יִגְלֶה אֶת כְּנָף אָבִיר", וְהָיוּ מְכַנְּנִים בְּקִנְיָנִים לִיְחָד קב"ה וְשִׁכְנִיתִיהָ. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁקִּנְיָנֵי מִמּוֹן שִׂיכִים לְשַׁפַּע שֶׁהָאִשָּׁה מְקַבְּלַת בְּזוּג, וְזֶה אִזְרֵי נִפְשָׁה כְּפִי שֶׁהִבְאֵנוּ מִה'לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, לְכֵן עוֹשִׂים אוֹתָם בְּדַבְּרֵים הַמְּסַמְּלִים אֶת הָאִשָּׁה, וּמְכַנְּנִים לִיְחָד קב"ה וְשִׁכְנִיתִיהָ. כְּשֶׁם שֶׁיְחִידוֹ אִישׁ וְאִשָּׁה מְעוֹרָר יְחִיד הַגְּבִיָּה בְּיוֹתֵר לְמַעַלָּה, כֵּן קִנְיָנֵי מִמּוֹן וְעִסְקֵי שֶׁהֵם הַתּוֹצְאָה וְהַמְּשַׁךְ שֶׁל הַזּוּג, מְעוֹרָרִים אֶת הַיְחָד לְמַעַלָּה.

וְכֵן מְצִינּוּ בְּמִדְרַשׁ (ב"ר פה, ב) מִפְּנֵי מָה הַסְּמִיךְ פְּרָשָׁה זוֹ לְזוֹ. [נִרְיֵדַת יְהוּדָה לִישָׂא אִשָּׁה, לְמַכִּירַת יוֹסֵף]. אָמְרִי, בּוֹאוּ וּנְפַרְנֵס עֲצָמֵנוּ, לְשַׁעֲבֵר הִיָּה זְקוּק לְהַשְׂיֵאֵנוּ נָשִׁים, וְעַכְשָׁיו הוּא עָסוּק בְּשִׁקּוֹ וּבְתַעֲנִיתוֹ, אֵינּוּ בְּדִין שִׁיָּהָא עָסוּק לְהַשְׂיֵאֵנוּ נָשִׁים. אָמְרוּ לוֹ לִיהוּדָה וְלֹא אֶת הוּא הָרֵאשׁ שֶׁל כְּלָנוּ, עֲמוּד אֶתָּה וּפְרָנֵס אֶת עֲצָמֵךְ, מִיָּד "וַיֵּרֵד יְהוּדָה". רוֹאִים שֶׁהַמְּדַרְשׁ קוֹרֵא לְנִשְׂוֵאִין בְּשֵׁם פְּרָנֵסָה, שֶׁהַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה מְפָרְנֵס עֲצָמוֹ, וְלְכַאוּרָה קֶשֶׁה הָרִי נִשְׂוֵאִין גּוֹרְמִים הוֹצְאוֹת וְלֹא הַכְּנִסוֹת. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ שֶׁנִּשְׂוֵאִין פּוֹתְחִים אֶת שַׁעֲרֵי הַפְּרָנֵסָה.

מְצִינּוּ בְּמִדְרַשׁ (תְּנַחֲמוּא וִישְׁלַח ה) רַבְּנָן אָמְרִי אֵף בְּחוּל אָסוּר לְצַאת בְּהוֹן לְרִשׁוֹת הַרְּבִים, מִפְּנֵי שֶׁהָעַם מְסַתְּפְלִין בָּהּ וּפְגָם הוּא לְאִשָּׁה, שֶׁלֹּא נִתְּנוּ תַכְשִׁיטִין לְאִשָּׁה אֶלָּא שֶׁתְּהֵא מִתְּקַשְׁטֵת בְּהוֹן לְתוֹךְ בֵּיתָהּ, שֶׁאֵין נוֹתְנִין פְּרָצָה לְפָנֵי הַפֶּשֶׁר בְּיוֹתֵר, וְכָל שְׂכָן לְפָנֵי הַגְּנָב. רוֹאִים שֶׁאִשָּׁה פְּרוּצָה שֶׁמְכַשִּׁילָה אֲנָשִׁים, הִיא נוֹתְנַת פְּרָצָה לְפָנֵי הַגְּנָב. נִרְאֶה דְּכֵאֵן מְגַלָּה הַמְּדַרְשׁ אֶת הַסוּד מְדוּעַ קוֹרֵאִים לְחֻטָּא הַזֶּה בְּשֵׁם פְּרִיצוֹת, לְרַמֵּז שֶׁהִיא נוֹתְנַת פְּרָצָה לְפָנֵי אֲנָשִׁים לְגַנְבֵי לָהּ אֶת הַשַּׁפֵּעַ.

וּמִמְשִׁיךְ הַמְּדַרְשׁ שֶׁם לְכֵן צְרִיכָה אִשָּׁה לְהִיּוֹת יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ הַבַּיִת וְלֹא תֵצֵא לְרַחוּב, שֶׁלֹּא תֵבִיא מְכַשׁוּל לְבָנֵי אָדָם וְנִמְצְאוּ מְסַתְּפְלִין בְּאִשְׁתּוֹ אִישׁ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שְׁלוּם תִּדְעַ לֵךְ שְׂכָן כְּתִיב "וַיִּבְרַךְ אֹתָם אֱלֹהִים

ויאמר להם אלהים פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשה, האיש כובש את האשה, ואין האשה כובשת את האיש. רואים שהמדרש מבאר מדוע אין לאשה לצאת בין שרק האיש כובש ולא האשה, וכדבארנו שאם היא תצא יכבשו את השפע שלה והיא צריכה לשמר עליו.

מצינו בזהר (פקודי רסב): **דוד היה נעוץ במקור שהמים נובעים**. היינו שדוד המלך היה משרש ביסוד הנוקבא שמעלה מיין נוקבין, ויסוד הנוקבא נקרא היסוד שבמלכות שמשפיע לכל המלכות. דסוד המלך הוא סוד היסוד שבמלכות, היינו הוא לוקח את המקום הזה כדי להיות מלך. ומובא ב'ספר הבהיר' (קצה) שיסוד האשה הוא בבחינת סדק וחרין. ומצינו ברש"י (סנהדרין כא): שהיה לדוד **חריץ בראשו במקום השערות**. נראה דחריץ זה מסמל את היסוד שבמלכות שהוא בבחינת חריץ. והוסיף הרה"ג ר' שלמה רייסקין שליט"א **שזהב נקרא חרוץ**, כמובא ברש"י (סוטה יב). "**בירקרק חרוץ החרוץ הוא זהב**. ודוד בגימטריא **זהב**. ומבאר לדברינו שהמקום הזה הוא בחינת זהב, כי שם שרש הממון והזהב, וכפי שבארנו במאמר 'חשמל לולב', שדוד בגימטריא **זהב** ושערותיו היו בצבע זהב, והיה לו שרביט זהב בפתו. וכן מובא ב'רוקח' (בראשית ב) **שזהב נוטריקון זה הב**, רמז שממש בא השפע לעולם. ולכן השתלשל בגשמיות שעושים תכשיטים מזהב לקשר אשה לבעלה, לרמז על הזהב שמקשר ביניהם. וכן מצינו במדרש (ויק"ר יב, א) שיסוד האשה נקרא **כיס מלשון כוס**. ומבאר לדברינו שיסוד האשה הוא בבחינת כיס של מעות. וכן **חרוץ מסמל ממון כשר דקדשה**, כפתוב (משלי יב, כז) "**והון אדם יקר חרוץ**". וברש"י שם "**והון אדם**" שהוא **חרוץ יקר הוא**, ממון אדם כשר יקר הוא. "**חרוץ עושה אמת**, כמו "**ויד חרוצים תעשיר**". ובמלבי"ם שם הון שנקבץ בחריצות והשתדלות הוא הון יקר, וחרוץ הוא תאר אל ההון.

על פי זה נראה לבאר מדוע הממון נקרא בלשון חז"ל **דמים מלשון דם**, לרמז ששרשו מיסוד האשה שהוא בבחינת דם. כמובא ב'שער הפסוקים' להאריז"ל (וישב ע' פו) וב'מבוא שערים' להאריז"ל (רמד) שיסוד האשה הוא בחינת אחרים של

שֵׁם אֵהִיָּה שְׁמִסְפָּרוֹ ד'ס. וְכֵן יִסוּד הָאִשָּׁה מְשַׁפֵּיעַ דָּם לְדָה וְדָם נִדְהָ. וְכֵן הַבְּנִים שְׂבָאִים מִיִּסוּד הָאִשָּׁה, מוּבָא בְּגִמְרָא (כְּתוּבוֹת י'): תָּנָא מְשׁוּם רַבִּי מֵאִיר כָּל אִשָּׁה שְׂדַמְיָה מְרַבִּין בְּנֵיהָ מְרַבִּים. וְכֵן יֵלֵד בְּגִמְטְרִיא דָּם. וְכֵן חֵלֵב הָאִם שְׁהָאִשָּׁה מְשַׁפֵּיעָה בָּא מִדְמָה שְׁנֵהֶפֶךְ לְחֵלֵב. וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (שְׁבֵת קִנְב). אִשָּׁה פִּיהָ מְלֵא דָּם וְהַכֵּל רְצִין אַחֲרֶיהָ. וְכֵן אוֹתִיּוֹת הַמֶּלֶה דָּם מְסַמְלֹת אֶת הַמַּלְכוּת. וְכֵן אָב אָם בְּגִמְטְרִיא דָּם, דְּהַחֲבוּר שֶׁל אָב וְאִם הוּא דֶּרֶךְ יִסוּד הָאִשָּׁה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנְתָּ דָּם. וְכֵן מוּבָא בְּסִפְר 'לְקוּטִי לֹוי יִצְחָק' שְׁשֵׁמוֹת יִסוּד הָאִשָּׁה, פְּרוּזְדוֹר חֶדֶר ר"ת בְּגִמְטְרִיא ב' פְּעָמִים ד'ס. עַל פִּי זֶה נִרְאֶה לְבָאֵר מִדּוּעַ הַמָּמוֹן נִקְרָא בְּלִשׁוֹן חַז"ל דְּמִים מְלִשׁוֹן דָּם, לְרַמֵּז שֶׁשְּׂרָשׁוֹ מִיִּסוּד הָאִשָּׁה שֶׁהוּא בְּבַחֲיַנְתָּ דָּם. וְכֵן מְצִינוּ בְּזֵהָר (וִיגֵשׁ רו). שְׂדוּד הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ נִפְשׁ שֶׁהִיא דָּם. וְכֵן דְּוֹד מְלַךְ ר"ת ד'ס. וְכֵן כָּל מְקוֹם בְּנִיךְ שְׂכָתוֹב "לְדוּד" אוֹ "אֵל דְּוֹד" בְּגִמְטְרִיא דָּם. דְּהַשְׁפָּעָה לְדוּד הִיא הַשְׁפָּעָה לְבַחֲיַנְתָּ דָּם. וְכֵן לוֹט שְׁמִמְנוֹ יוֹצֵא שְׂרֵשׁ מַלְכוּת בֵּית דְּוֹד, בְּגִמְטְרִיא דָּם. וְכֵן הַכְּתוּב (דְּבָרִים יב, כג) "הַדָּם הוּא הַנֶּפֶשׁ" בְּגִמְטְרִיא מַלְכוּת. וְזֶה לְשׁוֹן ה'לְקוּטִי הַש"ס' לְהֶאֱרִיז"ל (סִנְהֶדְרִין) דַּע פִּי דְּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה הִיא מְצַד הַנוֹקְבָא, וְלָכֵן הִיא אֲדַמּוּנִי, וְזֶה שְׂאֵמֶר הַכְּתוּב "אֲשֶׁר מְנַעֲנִי מִבּוֹא בְּדַמִּים", כִּי הוּא יְהִיהָ בָּא מִן הַב' דְּמִים אֲשֶׁר בְּנוֹקְבָא שֶׁהוּא דָּם טְהוֹר וְדָם טָמֵא.

כְּתוּב (דְּבָרִים כב, כה) **"וְאִם בְּשִׂדָּה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת הַנֶּעֱרָה הַמֵּאֲרָשָׁה וְהַחֲזִיק בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּה וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּה לְבַדּוֹ: וְלֹנְעֵךְ לֹא תַעֲשֶׂה דְבָר אֵין לֹנְעֵךְ חֲטָא מוֹת כִּי כַּאֲשֶׁר יִקוּם אִישׁ עַל רַעְהוּ וּרְצַחוּ נִפְשׁ כֵּן הַדְּבָר הַזֶּה".** רוֹאִים שֶׁהַכְּתוּב מְקַשֵּׁר אוֹנֵס לְרַצִּיחָה. וּמִבְּאֵר לְדְבָרֵינוּ דְכָשֵׁם שְׂרוּצַח שׁוֹפֵךְ אֶת הַדָּם שֶׁל הַנֶּרְצָח וְגוֹזֵל אֶת דָּמוֹ מִמֶּנּוּ, כֵּן הַגּוֹזֵל מִמּוֹן הַנִּקְרָא דְמִים, הוּא בְּחִיַנְתָּ רוּצַח, כְּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ (יִלְקוּט תְּרוּמָה שִׁסג) **כָּל מִי שְׂנוּטֵל מִמּוֹן כְּאֵלוֹ שׁוֹפֵךְ דְּמִים.** דְּמִמּוֹן הוּא בְּחִיַנְתָּ דָּם הַנֶּפֶשׁ, וְלָכֵן הָאוֹנֵס שְׂגוֹזֵל אֶת מִמּוֹן הָאִשָּׁה כְּדַבְּאֵרְנוּ, גַּם הוּא בְּבַחֲיַנְתָּ רוּצַח.

כְּתוּב (איוב מב, יב) "וְהָיָה בְּכֶן אֶת אַחֲרֵית אִיּוֹב מֵרֵאשִׁיתוֹ וַיְהִי לוֹ אַרְבַּעַת עָשָׂר אֱלֹף צֹאן וְשֵׁשֶׁת אֱלֹפִים גַּמְלִים וְאֱלֹף צֶמֶד בָּקָר וְאֱלֹף אֲתוֹנוֹת: וַיְהִי לוֹ שִׁבְעֵנָה בָּנִים וְשְׁלוֹשׁ בָּנוֹת: וַיִּקְרָא שֵׁם הָאֶחָת יְמִימָה וְשֵׁם הַשְּׁנִיית קְצִיעָה וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קֶרֶן הַפּוֹךְ: וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְפוֹת כְּבָנוֹת אִיּוֹב בְּכָל הָאָרֶץ וַיִּתֵּן לָהֶם אָבִיהֶם נַחֲלָה בְּתוֹךְ אַחֵיהֶם". וְלִכְאוּרָה קֵשָׁה מִדּוּעַ הַכְּתוּב מֵאֲרִיךְ לְסַפֵּר עַל בְּנוֹתָיו שֶׁל אִיּוֹב וְשִׁמּוֹתֵיהֶן וַיִּפְּנֶן וְכוּ'. וּמִבְּאֵר לְדַבְּרֵינוּ בֵּינוֹן שֶׁהַכְּתוּב מְסַפֵּר עַל עֲשִׂירוֹתָיו שֶׁל אִיּוֹב שְׁחֻזָּה אֵלָיו, הוּא מְסַפֵּר עַל יוֹפֵי הַנָּשִׁים בְּמִשְׁפָּחָה וְכוּ', דְּכֵאֵן טֶמּוֹן שֶׁרֶשׁ הָעֲשִׂירוֹת וְהַבְּרָכָה שְׁחֻזָּה אֵלָיו. וְגַם כֵּאֵן רוֹאִים אֶת הַלְּשׁוֹן מְצִיָּאָה, "וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְפוֹת כְּבָנוֹת אִיּוֹב". וְגַם כֵּאֵן הַיּוֹפִי לֹא הָיָה רַק יוֹפֵי חִיצוֹנִי כְּמוֹבָא בְּרִש"י שֵׁם "וְלֹא נִמְצָא נָשִׁים יְפוֹת כְּבָנוֹת אִיּוֹב", וְלֹא נִמְצָא מַעֲשֵׂה שֶׁל נָשִׁים יְפוֹת, כְּמַעֲשֵׂה יוֹפֵי שֶׁל בָּנוֹת אִיּוֹב. וְכֵן מְצִינּוּ שֶׁאִיּוֹב הָיָה מַחְמִיר עַל עֲצוּמוֹ בְּעִנְיַי צְנִיעוּת. כְּמוֹבָא בְּמִדְרָשׁ (תְּנַחּוּמָא וַיִּשְׁלַח ה) אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָנִי רָאָה מָה כְּתִיב בְּאִיּוֹב "בְּרִית כְּרַתִּי לְעִינֵי וּמָה אֲתַבּוֹנֵן עַל בְּתוּלָה" רָאָה צְדָקָתוֹ שֶׁל אִיּוֹב וּמָה בְּתוּלָה שְׂאֵדָם רִשְׁאֵי לְהַסְתִּיכַל בָּהּ שְׂמָא יִשְׁאַנָּה לְעַצְמוֹ, אוֹ יִשְׁאַנָּה לְבָנוֹ אוֹ לְאַחֵיו. לֹא נִסְתַּכַּל בָּהּ.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (ב"ב טו:) מִפְּנֵי מָה לֹא נִכְפְּלוּ בְּנוֹתָיו שֶׁל אִיּוֹב, אָמַר לִיָּה, נְהִי דְלֹא נִכְפְּלוּ בְּשִׁמּוֹת, אֲבָל נִכְפְּלוּ בְּיוֹפֵיָן, דְּכְתִיב "וַיְהִי לוֹ שִׁבְעֵנָה בָּנִים וְשְׁלֹשׁ בָּנוֹת, וַיִּקְרָא שֵׁם הָאֶחָת יְמִימָה, וְשֵׁם הַשְּׁנִיית קְצִיעָה, וְשֵׁם הַשְּׁלִישִׁית קֶרֶן הַפּוֹךְ". "יְמִימָה" שֶׁהִיָּתָה דּוֹמָה לְיוֹם. "קְצִיעָה" שֶׁהִיָּתָה רִיחָה נוֹדֵף כְּקְצִיעָה. "קֶרֶן הַפּוֹךְ" וְכוּ', אָמַר רַב חֲסִידָא, כְּכוּרְכְּמָא דְרִישְׁקָא בְּמִינָיָה. הַבְּאֵנוּ לְעִיל אֶת הַגְּמְרָא (יבמות סג:) אִשָּׁה יָפָה אֲשֶׁרִי בְּעֵלָה מְסַפֵּר יְמִיו כְּפָלִים. נִרְאָה שֶׁיֵּשׁ כֵּאֵן רְמֵז שֶׁבְּנוֹת אִיּוֹב נִכְפְּלוּ בְּיוֹפֵיָן, וְזָכוּ לְעֲשִׂירוֹת.

כְּתוּב (שמות לה, כב) "וַיִּבְּאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים כָּל נְדִיב לֵב הִבִּיאוּ חֵחַ וְנָגָם וְטִבְעַת וְכוּמֵז כָּל כְּלֵי זָהָב". וְהַתְּקִשׁוּ הַמְּפָרְשִׁים בְּלִשׁוֹן הַכְּתוּב "וַיִּבְּאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים", הָיָה צְרִיךְ לומר וַיִּבְּאוּ הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים. וּמִבְּאֵר בְּדַעַת

זקנים מבעלי התוספות, "ויבאו האנשים על הנשים". כלומר לשלל על הנשים שהיו לוקחים מהם תכשיטי נשים. וצריך באור מה שיך לומר על נדבה שבאה ברצון ובשמחת הלב של האנשים והנשים, שהיתה כאן בחינה שהזכרים באו על הנשים ולקחו מהן שלל, ומבאר לדברינו שיש כאן רמז שפעלה זו היא בבחינת ביאה של זווג שהזכר לוקח את שלל האשה בהסכמתה ובשמחתה. ומרמז ב'לקוטי מוהר"ן' (רטד) "ויבאו האנשים על הנשים" הנאמר בנדבת המשכן היינו בבחינת זווג שנעשה על ידי הצדקה של נדבת המשכן. וכן מצינו בזהר (ויקהל קצו): שמבאר את הכתוב "ויבאו האנשים על הנשים", שמשה תקן להם לישראל לתרם בצניעות האנשים לבד והנשים לבד.

ועוד נראה לבאר מדוע נדבת תכשיטי נשים נמשלה לשלל שנקלק מהן, כיון שהתכשיטים בהם מתקשטת האשה לבעלה, ודרכם הוא מוצא את שללה, הן בבחינת כלי זין של מלחמת הזווג, ובכל מלחמה כלי הזין הם הראשונים שנקלקים כשלל, לכן לתכשיטים יש שם שלל.

נראה דלכן עונדת האשה תכשיטים על הצנאר, דבארנו במאמר 'חשמל סלם' שהצנאר הוא מקום מעבר לצנורות השפע של האדם מהראש לגוף, והצנאר הוא בחינת צנור. וכיון שהתכשיטים מטרתם שהבעל ימצא את השפע של אשתו, שמים את התכשיטים במקום השפע בצנאר, לעזר לו למצא את השפע במקום הנכון. וכן מצינו בזהר (ויגש רט: עם פירוש 'מתוק מדבש') שבית המקדש נמשל לצנאר שהוא מקום התכשיטים של האשה, לרמז שהמקום הוא מקום שפע.

מצינו בגמרא (סוטה ד.) בענין שעור זמן ביאה, וכמה שעור סתיחה וכו', פלימו אומר כדי שתושיט ידה לסל ליטול כפר, אף על פי שאין ראיה לדבר זכר לדבר "כי בעד אשה זונה עד כפר לחם", ומבאר לדברינו דזווג נותן לחם, לכן הוא נמשל בו. וכן הבאנו לעיל מהגמרא שזווג נמשל לאכילה ושתיה, ומבאר לדברינו דבזכות הזווג זוכים הבעל והאשה לפרנסה ולאכילה ושתיה. וכן מצינו בזהר (ויחי רמ.) שספירת היסוד נקראת בשם אוכל, כמו שכתוב (משלי יג, כה)

"צָדִיק אֵכֵל לְשֶׁבַע נֶפְשׁוֹ". וְכֵן זְוֹג נִקְרָא אוֹכֵל בְּכֶתוּב (שם לט, ו) **"כִּי אִם הִלָּחֵם אִשָּׁר הוּא אוֹכֵל"**, כְּמוֹבֵא בְרִש"י שָׁם. וְכֵן הִפְתּוּב הַמְדַבֵּר עַל זְוֹג (שם יט, לא) **"לְבוֹא עֲלֵינוּ כְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ" ס"ת אוֹכֵל**. וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (נדה יז.) שְׁמוֹכְרֵי עֲדֵי בְּדִיקָה לְנִשְׁיִם, הֵיוּ מְכָרִיזִים בְּעֶרְבֵי שַׁבָּתוֹת מִי רוֹצֵה צָמֵר גֶּפֶן עֲבוּר לָחֵם.

מְצִינוּ בְּגִמְרָא (סוטה י.) שְׁזוּוג אִישׁ וְאִשָּׁה הוּא בְּבַחֲיִנַת טְחִינַת חֲטִיִּם. וְכֵן מוֹבֵא בְּשֵׁעַר הַמְצוּוֹת' לְהָאֲרִיז"ל (פ' כי תצא ע' קמג) שְׂרַחֲסִים וְרָכַב מְסַמְלִים זְוֹג אִישׁ וְאִשָּׁה, וְהִקְמַח הַיּוֹצֵא מִבֵּין אֲבָנֵי הַרְחִים הוּא בְּבַחֲיִנַת טַפַּת הַזָּרַע הַיּוֹצֵאת מֵהַזָּכֵר. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְזוּוג הוּא בְּבַחֲיִנַת הַכֶּנֶת מְזוּן הַנִּרְמָזֵת בְּטְחִינַת חֲטִיִּם. וְכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (סנהדרין פא.) שְׁמִזִּיק פְּרִנְסָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ הוּא בְּבַחֲיִנַת מְטַמֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְמִזִּיק פְּרִנְסָה שֶׁל חֲבֵרוֹ הוּא בְּבַחֲיִנַת מִזִּיק זְוֹגוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, וּמְטַמֵּא אֶת אִשְׁתּוֹ. וְכֵן מְצִינוּ בְּזֵהָר (צו לג:) **"פֶּתַחִי לִי אַחֲתֵי רַעִיתִי"**, אֵין רַעִיתִי אֵלֶּא פְּרִנְסָתִי. וּמִבְּאֵר ה'מִתּוֹק מְדַבֵּשׁ' פְּרוּשׁ מֵלֵת רַעִיתִי אֵינוֹ אֵלֶּא פְּרִנְסָתִי מְלִשׁוֹן ה' רוֹעִי". וְכֵן רוֹאִים שֶׁהַתּוֹרָה מְכַלִּילָה אֶת הָאֲסוּר לְמַלְכָּה לְהַרְבּוֹת נָשִׁים, יַחַד עִם הָאֲסוּר לְהַרְבּוֹת כֶּסֶף וְזָהָב. (דברים יז, יז) **"וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד"**. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ שֶׁתְּאַוֶּת הַמְמוֹן וְהַנְּשִׁים הֵיא אוֹתָהּ תְּאוּהָ, כִּי הַמְמוֹן הוּא חֶלֶק מֵהָאִשָּׁה.

מְצִינוּ בְּזֵהָר (וירא קיב:) שֶׁהָאִשָּׁה הֵיא בְּבַחֲיִנַת רַגְלֵי בְּעֵלָה. וְכֵן מוֹבֵא בְּעֵץ חַיִּים' לְהָאֲרִיז"ל (שער ח, ח"א ע' קז) שֶׁבְּהַלְבָּשֵׁת הַפְּרָצוּפִים הַעֲלִיוֹנִים תְּמִיד בְּחִינַת הַנִּקְבָּה מְלַבִּיֶּשֶׁה עַל הַנִּצָּח הוּד יְסוּד שֶׁל הַזָּכֵר שֶׁהֵם בְּסוּד ג' רַגְלִים, וּמְקַבְּלַת הָאָרֶה מֵהוּ, וְכֵן מוֹבֵא בְּשֵׁעַר מֵאֲמָרֵי רז"ל לְהָאֲרִיז"ל (מב) **אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם נִקְרָאת רַגְלֵי, בְּסוּד יֵשׁ רַגְלֵי מְבָרְכָתָה**. נִרְאֶה דְלָכֵן מְצִינוּ בְּגִמְרָא (סנהדרין קי.) **"וְאֵת כָּל הַיְקוּם אִשָּׁר בְּרַגְלֵיהֶם"**, אֵמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר זֶה מְמוֹנוֹ שֶׁל אָדָם שְׁמַעְמִידוֹ עַל רַגְלָיו. כִּיִּן שֶׁשֶּׁפַע הַמְמוֹן בָּא לְאָדָם עֲבוּר אִשְׁתּוֹ שֶׁהֵיא בְּחִינַת רַגְלָיו, לָכֵן זֶה מְרַגֵּשׁ בְּרַגְלֵים וּמַעְמִידוֹ עַל רַגְלָיו. וְכֵן נִרְאֶה דִּישׁ רַמְזֵי בְּנִסְחַ הַבְּרָכָה וְהַתְקִין לוֹ מְמוֹנוֹ בְּנִין

עַדֵי עַד, תֵּבֵת מְמוֹנוֹ, מְרַמְזֶת עַל מְמוֹנוֹ, שֶׁהַבַּעַל מְקַבֵּל בְּזִכּוֹת אִשְׁתּוֹ, וְנִבְנָה לְבָנִין שְׁלָם עִם רִגְלִים עַדֵי עַד.

מְצִינּוֹ בְּגִמְרָא (גִּיטִין נז.) שֶׁבְּגִלְל זְנוּת נִתְיַקְרָה הַתְּבוּאָה וְנִפְגְּמָה הַפְּרִנְסָה. וּמּוּבָא בְּסִפְר 'בֵּן אִישׁ חֵי' (דְּרָשׁוֹת עַל הַתּוֹרָה פ' פִּנְחָס) **יְדוּעַ אֵין עוֹן מְזִיק לְיִשְׂרָאֵל בְּשִׁפְעַת הַפְּרִנְסָה כְּמוֹ עוֹן הַזְנוּת, וְלִכֵּן אֵמֶר הַכְּתוּב "כִּי בְעַד אִשָּׁה זוֹנָה עַד כָּפַר לָחֶם", רוּצָה לֹאמַר עוֹן אִשָּׁה זוֹנָה נוֹגֵעַ בְּכָפַר לָחֶם שֶׁהוּא שִׁפְעַת הַפְּרִנְסָה.** וּמּוּבָא לְדַבְרֵינוּ דְּמִי שְׁפוּגִים בְּיָסוּד פּוֹגֵם בְּהַשְׁפָּעַת הַפְּרִנְסָה. וְכֵן זוֹנָה בְּגִימְטְרִיא **אֲבִיוֹן**, דְּזְנוּת מְבִיאָה עֲנִיּוּת. וְכֵן מּוּבָא בְּפֵרוּשׁ 'עֵינִין יַעֲקֹב' (סוֹטָה טו:) שֶׁהַמְּשֻׁגַּז **זָנָה** הוּא גַם מְזוּן וְגַם זְנוּת, דְּמִי שְׁפוּגִים בְּזְנוּת פּוֹגֵם בְּמְזוּן.

כְּתוּב (דְּבָרִים כג, יט) **"לֹא תָבִיא אֶתְנֵן זוֹנָה וּמַחִיר כָּלֵב בֵּית ה' אֶלְהֵיךָ לְכָל נְדָר כִּי תוֹעֵבֵת ה' אֶלְהֵיךָ גַם שְׂנִיֵּהֶם"**. רוֹאִים שֶׁהַתּוֹרָה מְכַלִּילָה אֶת הָאֲסוּר לְהַקְרִיב אֶתְנֵן זוֹנָה, יַחַד עִם הָאֲסוּר לְהַקְרִיב מַחִיר כָּלֵב, וְצָרִיךְ לְהַבִּין מָה הַקְּשֵׁר בֵּינֵיהֶם. וְכֵן צָרִיךְ לְהַבִּין מַדּוּעַ אֶתְנֵן זוֹנָה פְּסוּל לְהַקְרִיבָה, הֲרִי הִטְלָה שֶׁהַזּוֹנָה מְקַבֵּלַת תְּמוּרַת הַזְנוּת לֹא תוֹפֵס שׁוּם אֲסוּר אוֹ טְמֵאָה, כְּפִי שְׂרוּאִים שָׂאֵם הַחֲלִיפָה אֶת הִטְלָה תְּמוּרַת טְלָה אַחַר, הַשְּׂנִי אֵינוֹ אֲסוּר, וּמַדּוּעַ אֲסָרָה הַתּוֹרָה אֶת הָאֶתְנֵן בְּהַקְרִיבָה. נִרְאָה לְבָאֵר עַל פִּי דְּבָרֵינוּ כִּינּוֹן שֶׁהָאֶתְנֵן נִתֵּן לַזּוֹנָה תְּמוּרַת הַשְּׁפַע שְׁלָה שֶׁהַמְזוּנָה גֵּלָה בְּמַעֲשֵׂה הַזְנוּת, הֲרִי הוּא חֵלֶק מִמַּעֲשֵׂה הַזְנוּת מִמֶּשׁ, וְלֹא רַק שִׁכָּר חִיצוֹנִי עֵבוֹר הַזְנוּת, וְאֵם הִיא מְבִיאָה אֶת הָאֶתְנֵן לְקַרְבָּן, זֶה דוֹמָה לְהַבָּאת מַעֲשֵׂה הַזְנוּת עֲצָמוֹ לְקַרְבָּן. אֲבָל אִם הִיא הַחֲלִיפָה אוֹתוֹ בְּאַחַר, הַשְּׂנִי הוּא כְּבָר בְּחִינַת שִׁכָּר חִיצוֹנִי שֶׁהַרוּיָחָה מִמַּעֲשֵׂה הַזְנוּת כִּינּוֹן שָׂאִין עַל הַרְאִשׁוֹן שׁוּם חֵלוֹת אֲסוּר אוֹ טְמֵאָה שִׁיעֲבִיר עַל הַשְּׂנִי. מָה שָׂאִין כֵּן הַרְאִשׁוֹן אֲסוּר מִצִּד מְצִיאוֹתוֹ שֶׁהוּא שִׁפְעַת שְׁלַ הַזּוֹנָה שֶׁהַתְּגִלָּה בְּמַעֲשֵׂה הַזְנוּת. וְכֵן מַחִיר כָּלֵב יֵשׁ לוֹ אוֹתָהּ בְּחִינָה כְּמוֹ הָאֶתְנֵן, דְּמוּבָא בְּשַׁעַר מֵאֲמָרֵי רַשְׁב"י לְהָאֲרִיז"ל (ע' ט') **כְּמוֹ שִׁישׁ הַוְי"ה דְּהַי"ן דְּב"ן בְּעוֹלָם הַעֲשִׂיָה שֶׁהִיא כְּנֶגֶד הַנְּקֵבָה, וְהַוְי"ה זֶה נִקְרָאת נֶפֶשׁ הַנְּקֵבָה, כֵּן יֵשׁ בְּקִלְפָה בְּנִקְבָה הַטְּמֵאָה אֲשֶׁר שָׂם, בְּחִינַת הַמִּיּוֹן נוֹקֵבִין שְׁלָה, וְהִיא הַנְּקִרְאֵת**

כָּל"ב, שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא ב"ן. רואים שֶׁהַכֶּלֶב מְסַמֵּל אֶת שְׁפַע הַיְסוּד נֹקְבָא דְקַלְפָּה, שֶׁהוּא אוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל שְׁפַע הַזְּנוּת שֶׁהִתְגַּלְגַּל מִמַּעֲשֵׂה הַזְּנוּת. וְהִמְחִיר שֶׁל כֶּלֶב הוּא בְּאוֹתָהּ בְּחִינָה שֶׁל אֶתְנֵן זֹנָה, כְּמוֹ שֶׁאֶתְנֵן זֹנָה הוּא שְׁפַע שֶׁל זֹנָה שֶׁשִּׁיךְ לַיְסוּד נֹקְבָא דְקַלְפָּה, וְהִתְגַּלְגַּל בְּמַעֲשֵׂה הַזְּנוּת, כִּן מְחִיר כֶּלֶב הוּא שְׁפַע שֶׁשִּׁיךְ לַיְסוּד נֹקְבָא דְקַלְפָּה.

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (תְּמוּרָה כ"ט): **רַבִּי אוֹמֵר אֵין אֶתְנֵן אֲסוּר אֲלֵא כֹל אֶתְנֵן הַבְּאוֹת לֹו בְּעֵבְרָה, אֲבָל אֶתְנֵן אֲשֶׁתּוֹ נְדָה, וְשִׁנְתָּן לָהּ שְׂכָר לְהַפְקַעְתָּהּ, וְשִׁנְתָּנָה לֹו בְּאֶתְנֵנוּ מִתְּרִין.** וּמְבַאֵר לְדַבְּרֵינוּ דְהַבָּא עַל אֲשֶׁתּוֹ נְדָה, עֲדִין אֵין רְאִיָּה שֶׁהֶאֱתָנָן שְׁנֵתָן לָהּ הוּא הַשְׁפַּע שֶׁגִּלָּה בְּבִיאַה זֹו שֶׁהִיא בִּיאַת אֲסוּר, יִתְכַּן שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ שְׁפַע שֶׁהִתְגַּלְגַּל בְּבִיאַה אַחֲרַת כְּשֶׁהִיְתָה מִתְּרַת. אוֹתוֹ דְבָר אִם הוּא נוֹתֵן לָהּ שְׂכָר בְּטוֹל מְלֵאכָה, וְלֹא שְׂכָר עֲבוּר הַזְּנוּת, עֲדִין אֵין רְאִיָּה שֶׁהֶאֱתָנָן הוּא הַשְׁפַּע שֶׁלָּהּ שֶׁהִתְגַּלְגַּל בְּמַעֲשֵׂה הַזְּנוּת. אוֹתוֹ דְבָר אִם הִיא נוֹתֵנָת לֹו אֶתְנֵן, אֵין עָלָיו שׁוּם אֲסוּר, כִּי הִיא אֵינָה מוֹצֵאת שְׁפַע שְׁלֹו, וּמִמִּילָא הֶאֱתָנָן הוּא סִתֵּם מִתְּנָה עַל הַזְּנוּת, וְלֹא שְׁפַע שֶׁהִתְגַּלְגַּל בְּזִמְן הַזְּנוּת וְהוּא חֵלֶק מִהַזְּנוּת מִמֶּשׁ, כְּדִלְעִיל. (וְעִדִין צְרִיךְ בִּיאוּר מִדּוּעַ מְצִינּוּ בְּגִמְרָא שֶׁם שֶׁבְּמִשְׁכַּב זָכַר יֵשׁ דִּין אֶתְנֵן, וְיִתְכַּן שִׁישׁ כֹּאן אִיזָה מְצִינָתָא שְׁפַע שֶׁל הַזָּכֵר הַנִּבְעֵל. וּבִמְנַחַת חִינוּךְ סִימֵן תַּקְעִ"א מִסְתַּפֵּק מִהַ דִּין בְּאֶתְנֵן שֶׁל מִשְׁכַּב זָכַר, שֶׁהַנִּבְעֵל נִתֵּן לְבוּעֵל. וְלִדְבָרֵינוּ אֵין כֹּאן סַפֵּק כֹּלל, שֶׁהוּא שְׁלֹא יִתְפּוֹס אִיסוּר, כִּיוֹן שֶׁהַנִּבְעֵל בּוֹדָאֵי לֹא מוֹצֵא אֶת שְׁפַע הַבוּעֵל).

מְצִינּוּ בְּגִמְרָא (תְּמוּרָה ל'): **שְׂאִין דִּין אֶתְנֵן, בְּבָא עַל בְּהֵמָה. וְהַגְּמְרָא מְבַאֵר הַטַּעַם מִשׁוּם שְׂאִין זְנוּת לְבְּהֵמוֹת. הֵיִינוּ אָף עַל פִּי שֶׁהַרֹּבֵעַ אוֹ נִרְבַּע לְבְּהֵמָה חֵיב מִיְתָה, אֵין לָזָה שֵׁם זְנוּת, וְכַפִּי שְׂמִבְּאָר רַש"י (סוֹטָה כו'): אֵין זְנוּת לְבְּהֵמָה, אֵינָה נַעֲשִׂית זֹנָה בְּבַעֲלִית בְּהֵמָה וְאֵינָה נֶאֱסָרַת עַל בְּעֵלָהּ. וְהַאֲסוּר הוּא מִטַּעַם אַחַר, וְלֹא מִשׁוּם זְנוּת. וּמְבַאֵר לְדַבְּרֵינוּ כִּינֵן שְׂבֻדָּאֵי לֹא שִׁיךְ שֶׁהָאָדָם יִמְצָא אֶת שְׁפַע הַחַיִּים וְהַמְּזוֹן שֶׁל הַבְּהֵמָה לְהַשְׁפִּיעַ לָהּ, שֶׁהִרִי הַבְּהֵמָה מְקַבֵּלַת יְשִׁירוֹת מֵה', וְאֵין לָהּ מַעֲרַכַת מְמוֹנִית שֶׁל מְצִינָתָא שְׁפַע וְכו'. וְאָף עַל פִּי שֶׁהַתּוֹרָה אֲסָרָה לְבֹא עַל בְּהֵמָה, הַאֲסוּר אֵינוֹ מִשׁוּם זְנוּת, דָּשֵׁם זְנוּת הוּא מְלִשׁוֹן מְזוֹן כְּדִלְעִיל, שֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם**

במערכת הממונית של מציאת שפע האשה, וזה לא שיך בבהמה, וממילא לא שיך אסור אתנן בבהמה.

מצינו בגמרא (מנחות סו:) "נתעלסה באהבים" נשא ונתן ונעלה ונשמח ונתחטא באהבים. ומבאר רש"י נתעלסה במנאפת כתיב שאומרת למנאף נשא ונתן בינינו ונעלה למטה ונשמח. ורואים שהחלק שקודם לנאוף נמשל למשא ומתן. ומבאר לדברינו שיש כאן רמז שהמעשה ביאה הוא בבחינת עסקה, והחלק שקודם לו הוא בבחינת משא ומתן.

מצינו במשנה (יבמות קיז.) שחכמים תקנו להאמין לאשה שמת בעלה, להתייר לנשא לאחר, ואף על פי שאינה נאמנת להתיר ליורשים לירש את בעלה, היא נאמנת ליטול כתבתה, דכתבה והתר נשואין הולכים יחד, נראה דתקנת כתבה מרמזת שאדם שנושא אשה הוא מקבל את הממון שלה מאת ה' עבורה, ולכן הוא מתחייב לה ממון בכתבה אם יגרשה או ימות, דממון זה הוא ממון שלה שיכיר אצלו, ולכן התר נשואין הולך יחד עם כתבה, אף על פי שאינה נאמנת לגבי ענייני ממון אחרים כמו ירשה, דהתר נשואין מוציא אותה מרשותו, וזכותה לקחת את הממון ששיך לה. ולכן כתבת אלמנה היא פחות מכתבת בתולה, דאינו דומה שפע של אשה שכבר לקחו ממנו, לשפע שהוא היה הראשון שלקח אותו. וכן מובא בר"י מיגש (כתובות נו.) שדמי הכתבה הם דמי בתולים שהוציא הבעל. ורואים שהכתבה משלמת עבור הבעילה הראשונה כדבארנו. וכן מובא ברמב"ם (מורה נבוכים ח"ג סי' מ"ט) ביאת הקדשה קודם מתן תורה כביאת האדם על אשתו אחר מתן תורה וכו', ומתן השכר המסכם עליו לקדשה אז, כמתן כתבת אשה לה עתה בזמן הגרושין, היינו שתשלום הכתבה הוא עבור הביאה. וכן שיטת ה'הפלאה' (כתובות נא.) שאשה שוננסה לחפה ועדין לא נבעלה, חייבת בכתבה רק מדרבנן. וכשתבעל חול עליה חייב כתבה מדאורייתא. כי כתבה תלויה בביאה.

מצינו בגמרא (כתובות נד:) רבי מאיר אומר כל הפוחת לכתולה ממאתים ולא למנה ממנה הרי זו בעילת זנות. ולכאורה מדוע נוקט רבי מאיר

לשון בעילת זנות, שיאמר שהיא אסורה עליו, או שאסור להם לגור יחד וכדומה. ומבאר לדברינו שיש כאן רמז שאם אין הבעל מתחייב לתת לה את חלקה, הוא אינו יכול לכבש את חלקה האמתי שמיעד עבורה, ואם הוא לא כובש את חלקה האמתי זו בחינת זנות. ובגמרא שם (נו:) מבאר שאפילו אם על פי דין הבעל מחייב לתת את הכתובה לאשתו, אם אינה סומכת דעתה, ולא מאמינה שהוא ישלם, הרי זו בעילת זנות. ומבאר לדברינו שאם אינה מאמינה שהוא ישלם, היא לא נבעלת באפן שהוא יוכל למצא את השפע שלה, וזה גורם שהבעילה היא זנות כיון שהוא מוצא שפע של אחרים.

וכן מובא בשם הגר"א שכתובה היא אותיות **כתב ו"ה**, לרמז שכתובה מזוגת שם ו"ה שמסמל יסוד ומלכות. ומבאר לדברינו דיחוד הבעל ואשתו הנרמז באותיות ו"ה מחייב את הבעל בכסף הכתובה, שהוא מקבל עבור אשתו בזכות היחוד שלו אתה. **וכן** מצינו בגמרא (כתובות י:) שלמדו את הדין של כתבת אשה ממפתה שמשלם חמשים כסף שהם מאתיים זוז, ורואים שחייב כתבה הוא תוצאה של הבעילה, ולא תוצאה של הנשואין, ולכן מפתה חייב קנס שהוא בחינת כתבה גם בלי נשואין, וממנו למדו את כל ענין הכתבה בנשואין.

וכן מצינו במשנה (כתובות סג.) שאשה המורדת על בעלה מתשמיש פוחתין לה מכתבתה שבעה דינרין או שבעה טרפעיין לכל שבוע, ואם הבעל מורד, הוא צריך להוסיף על הכתבה, ומבאר לדברינו דכסף הכתבה קשור לתשמיש, ואם היא גורמת את מניעת התשמיש היא גורמת הפסד כסף לבעל, לכן היא משלמת את זה מכסף הכתבה שם שמור לה ממון שבא עבורה דרך הביאה. ואם הוא מונע את התשמיש, הוא מפסיד ממון שצריך לבא להם בזכות הביאה, לכן הוא צריך להוסיף על הכתבה. וכן רואים שהיא משלמת במספר שבע, ובארנו במאמר 'חשמל דם' שמספר שבע מסמל את העטרה שביסוד המזוגת איש לאשה והיא פגמה בבחינה זו. **מצינו** במשנה (כתובות עב.) **ואלו יוצאות שלא בכתבה העוברת על דת משה ויהודית וכו', ואיזהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע וטוזה בשוק**

וּמִדְבַרְתָּ עִם כָּל אָדָם, וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְאִשָּׁה שְׂפּוֹגְמַת בְּצְנִיעוּת וְגוֹרְמַת שְׂאֵנְשִׁים אַחֲרֵים יִגְנְבוּ אֶת פְּרִנְסָתָהּ, מִפְּסִידָה אֶת כְּתֻבַּתָּה שֶׁם שְׂמֹר לָהּ מִמּוֹן שְׂבֵא עֲבוּרָה דֶרֶךְ הַבִּיָּאָה.

ב'סדור הַרְש"ש' בְּכֻנּוֹת תְּפִלַּת "עֲנֵנוּ" לִימֵי הַשׁוֹבְבִים, יֵשׁ תְּקוּן הַנִּקְרָא פֶּגֶם הַרֶק שֶׁהִתְאַסֵּף בְּפִיו שֶׁל הַמְהַרְהֵר כְּתוּצָאָה מִהַהֲרֵהוּר. וְהוּא בְּחִינַת הַמַּעֲשָׂה דְמַחְשֶׁבָה. וְרוֹאִים שֶׁהַהֲרֵהוּר שֶׁל זְנוּת מְאַסֵּף אֶת הַרֶק בְּפִיו שֶׁל הַמְהַרְהֵר כְּמוֹ קוֹדֶם אֲכִילָה. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְזוּוּג הוּא בְּחִינַת אֲכִילָה, וְהַהֲרֵהוּר מִתְחִיל אֶת הַמַּעֲשָׂה. וְכֵן רוֹאִים ב'סדור הַרְש"ש' שֶׁם שֶׁהַהֲרֵהוּר פּוֹגֵם בְּפְרָצוּפִים יוֹתֵר גְּבוּהִים, מִמָּה שֶׁהַמַּעֲשָׂה פּוֹגֵם, וְחֻמְרַת הָעוֹשָׂה מַעֲשָׂה, הִיא יוֹתֵר מִצַּד הַהֲרֵהוּר שְׂבִמְעָשָׂה. וּמִבְּאֵר לְדַבְרֵינוּ דְהִתְאַסְפוֹת הַרֶק מֵרָאָה שֶׁהַשֶּׁפַע כָּבֵד נִמְצָא אֲצֵל הַמְהַרְהֵר, וְעַקֵּר הַזּוּוּג כָּבֵד נַעֲשָׂה. וְכֵן מוּבָא ב'סדור הָאֲרִיז"ל" (כּוֹנֵת הַלִּימוּד) שֶׁהַשֵּׁם **גִּדְשָׁנָא** לְהוּא שְׂמִירָה כְּנֶגֶד הַרְהוּרֵי עֲבֵרָה, וּמִי שֵׁיֵשׁ לוֹ הַרְהוּרִים יִהְיֶה בְּשֵׁם זֶה, וְשֵׁם זֶה הוּא בְּגִימְטְרִיא **שְׁלַחַן**, הַמְרַמֵּז עַל אֲכִילָה וּפְרִנְסָה, שְׂנִפְגָּמִים מִהַהֲרֵהוּר.

וּלְפִי זֶה מִבְּאֵר מִדּוּעַ הַהֲרֵהוּר לְבַד כָּל כֵּן חֲמוּר, הֲרִי **אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרֵּף מַחְשֶׁבָה רָעָה לְמַעֲשָׂה**, אֲלֵא שֶׁהַהֲרֵהוּר עֲרוּהָ יֵשׁ בּוֹ אֶת מַעֲשֵׂה הַתְּאַסְפוֹת הַרֶק, שֶׁהוּא מַעֲשֵׂה דְמַחְשֶׁבָה. וְכֵן מוּבָא ב'בַּעַל הַטּוֹרִים' (דְּבָרִים כה, ט) **"וַיִּרְקֶה בְּפִנְיֹו לְפִי שֶׁהֶרֶק דּוֹמָה לְשִׁכְבַת זָרַע**. וְכֵן מוּבָא בְּסֵפֶר 'שְׂמִיחַ מִשָּׁה' (פְּנִיחַס) שֶׁקָּרְבַּן עוֹלָה מִכֹּפֶר דּוֹקָא עַל מַחְשְׁבוֹת עֲבֵרָה שֶׁל עֲרִיּוֹת וְעִבּוּדָה זָרָה שְׂנִחְשְׁבוֹת לְחֻטָּא. מִה שְׂאִין כֵּן שְׂאֵר מַחְשְׁבוֹת עֲבֵרָה אֵין הַקב"ה מְצַרְפֵּן לְמַעֲשָׂה וְאֵינֵן צְרִיכוֹת כְּפָרָה.

מוּבָא ב'שְׂעַר הַפְּסוּקִים' לְהָאֲרִיז"ל (בַּהֲעֵלְתְּךָ קַעֲב) **יּוֹסֵף שָׁלֵא שָׁכַב עִם אִשְׁתּוֹ פּוֹטִיפֵר אֲדוֹנָיו, אֲמָנָם יִצְאוּ מִמֶּנּוּ י' טְפוֹת זָרַע, לְכֵן גּוֹפּוֹ לֹא נִקְבֵּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲלֵא עֲצֻמוֹתָיו בְּלִבָּד**. וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה מִה אֲשֶׁם יּוֹסֵף בָּזָה שֶׁהִיא נִסְתָּה לְהַחְטִיאוֹ וְגָרְמָה שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ טְפוֹת זָרַע, הֲרִי הוּא עֵמֵד בְּנִסְיוֹן בְּשִׁלְמוֹת. כְּמוּבָא בְּגִמְטְרָא (יוֹמָא לה.) **אָמְרוּ עָלָיו עַל יּוֹסֵף הַצְּדִיק, בְּכָל יוֹם וַיּוֹם הִיָּתֵה אִשְׁתּוֹ פּוֹטִיפֵר מְשַׁדְּלָתוֹ בְּדַבְרֵים, בְּגִדִים שְׁלִבְשָׁה לוֹ שִׁחְרִית לֹא לְבִשָּׂה לוֹ**

ערבית, בגדים שלבשה לו ערבית לא לבשה לו שחרית, אמרה לו השמע לי. אמר לה, לא, אמרה לו, הריני חובשתך בבית האסורין, אמר לה, "ה' מתיר אסורים". הריני כופפת את קומתך, "ה' זוקף כפופים". הריני מסמאת את עיניך, "ה' פוקח עורים". נתנה לו אלהי כפר כסף, ולא בא אליה לשכב אצלה, היינו דכתיב, "ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה". "לשכב אצלה" בעולם הזה, "להיות עמה" בעולם הבא. ומבאר לדברינו שחטא ההרהור הוא חמור ביותר, עוד יותר מהמעשה, וגם חטא בשוגג ובאונס צריך כפרה. אף על פי שיוסף עמד בנסיון, כיון שבמציאות היא אנסה אותו להרהר בה, ויצא זרע, יוסף היה צריך לכפר על זה בכך שבשרו לא נקבר בארץ ישראל, רק עצמותיו.

מצינו בגמרא (קידושין לד.) ומצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות מנול,
גמר מתפלין, מה תפלין נשים פטורות אף כל מצוות עשה שהזמן
גרמא נשים פטורות. הבאנו לעיל מהאר"ז"ל שאשה פטורה ממצוות עשה שהזמן גרמא בגלל שהחיות לרמ"ח אבריה שהם כנגד רמ"ח מצוות עשה, אין לה מעצמה, היות שהיא מקבלת את החיות מבעלה בזווג. נראה דלכן השרש נלמד ממצוות תפלין, דמצוות תפלין משפיעה לאדם את שפע הפרנסה, כפי שהבאנו במאמר 'חשמל ציטית' מהזהר, ושפע הפרנסה כפי שבארנו, הוא שפע שמיעד עבור האשה, ולכאורה היא היתה צריכה להניח תפלין, ולא הוא, וכאן התורה מגלה שכיון שהיא מקבלת את פרנסתה מבעלה, הוא יניח תפלין ולא היא. ומזה נלמד לכל שאר מצוות עשה שהזמן גרמא שהאשה אין לה את חיות הרמ"ח אברים מעצמה, והיא מקבלת ממנו לכן היא פטורה. וכן מצינו בגמרא (שם לה.) **רב אחא בר יעקב אמר קרא "והיה לך לאות על ירך ולזכרון בין עיניך למען תהיה תורת ה' בפיך", הקשה כל התורה כלה לתפלין מה תפלין מצוות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות אף כל מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות.** ורואים שההקש נלמד מהטעם שהתורה נותנת למצוות תפלין, **"למען תהיה תורת ה' בפיך".** ובארנו

במאמר 'חשמל ציציית' ש'תורת ה' בפניך', הפונה על השפעת הפרנסה שבאה מהתורה לפיך. ולכן מכאן נלמד לכל שאר מצוות עשה שהזמן גרמן שהאשה אין לה מעצמה, והיא מקבלת ממנו לכן היא פטורה.

יוצא לפי דברינו שמה שנותן הזווג לאשה, נותנים התפלין לאיש בזכות שיש לו אשה. ולפי זה נבין את דברי הרמ"ע מפאנו (גלגולי נשמות' אות פ) **תנא דבי אליהו, מעשה בתלמיד אחד ששנה הרבה, וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה, ומת בחצי ימיו. והיתה אשתו נוטלת תפיליו, ומחזרת בבתי פנסיות ובבתי מדרשות, ואומרת להם, פתוב בתורה, "כי הוא חייך ואורך ימין", בעלי ששנה הרבה, וקרא הרבה, ושמש תלמידי חכמים הרבה, מפני מה מת בחצי ימיו. הנה 'תלמיד אחד' גימטריא 'פלגש בגבעה' עם שני תבות, והיא מתה אז בעבורו והיא נוטלת תפיליו עתה, כמו שהוא נטל אז אבריה והיה הולך בכל גבול ישראל. היינו כשם שבגלגול הראשון בעלה של הפלגש חתך את אבריה ושלח לכל ישראל להודיע על מיתתה בגלל מעשה הזנות שזנו עמה, כך בגלגול השני אשתו של התלמיד שלחה לכל ישראל את התפלין שלו להודיע על מיתתו. ועדין קשה מה הקשר בין האברים לתפלין, ולפי דברינו מבאר שאברי האשה והתפלין של הבעל הם אותו סוד, ובגלגול הראשון הוא שלח את האברים לרמז שהזונים גזלו ממנו את שפע הפרנסה שהיה לו בזכות האברים האלו, ובגלגול השני היא שלחה את התפלין לרמז שנקח ממנה שפע הפרנסה שהיה לה בזכות התפלין האלו, שהיתה מקבלת דרך בעלה.**

וכן מובא ב'אוצרות חיים' להאריז"ל (הארות ז"ן פ"א) שהשכינה הקדושה שנקראת רחל יש לה בחינת תפלין של ראש, ומה הוא התפלין שלה, ההארה שהיא מקבלת מבעלה הנקרא ז"א. ורואים שההארה מבחינת הזכר לנקבה היא בחינת התפלין של הנקבה. וכן מצינו בזהר (משפטים קיח:) שתפלין הם בחינת אשתו של אדם. וכן מצינו בזהר (תיקונים פד.) רצועה כרוכה באצבע שמאל זו קדושין,

שְׁהִיא טִבַּעַת כְּרוּכָה בְּאֶצְבַּע שְׁלֵהָ. וְרוֹאִים שֶׁהַזֶּהר מְקַשֵּׁר אֶת כְּרִיכַת הַתְּפִלִּין עַל הָאֶצְבַּע לְטִבַּעַת קְדוּשֵׁין.

מוֹבָא בְּסִפּוֹר עֵז וְהֶדֶר לְבוּשָׁה' בְּשֵׁם אֶחָד מִגְדוּלֵי הַרְבָּנִים בְּדוֹרְנוּ שִׁמְצוֹת כְּסוּי הַשָּׁעַר בְּאִשָּׁה הִיא בְּבַחֲיִנַת הַנְּחַת תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ שְׁלֵהָ, וּמִצְוֹת כְּסוּי הַחֶלֶק הָעֲלִיוֹן שֶׁל הַזְּרוּעוֹת הִיא בְּבַחֲיִנַת הַנְּחַת תְּפִלִּין שֶׁל יָד שְׁלֵהָ. דְּכַשֵּׁם שִׁמְצוֹת תְּפִלִּין מְגַנָּה עַל הָאָדָם מִמַּחְשְׁבוֹת שֶׁל עֲרִיּוֹת, כְּמוֹבָא בְּרַמְבַּ"ם (תְּפִלִּין ד, כה), כֵּן נָשִׁים צְנוּעוֹת שִׁמְכֹסוֹת רֹאשָׁן וְזוּרְעוֹתֵיהֶן כְּרֹאוּי, מִצִּילוֹת אֶת הָאֲנָשִׁים מִמַּחְשְׁבַת עֲרִיּוֹת, וְזֶה עֵבוֹרֵן בְּבַחֲיִנַת מִצְוֹת תְּפִלִּין. אִם הַדְּבָרִים נְכוֹנִים, גְּמַתְקוּ יוֹתֵר עַל פִּי דְבָרֵינוּ, דְּכַשֵּׁם שִׁמְצוֹת תְּפִלִּין מְשַׁפִּיעָה לְאָדָם אֶת הַפְּרִנְסָה כְּדִלְעִיל, כֵּן כְּסוּי הָרֹאשׁ וְהַזְּרוּעוֹת בְּאִשָּׁה, הֵם בְּבַחֲיִנַת הַתְּפִלִּין שְׁלֵהָ, שֶׁבְּזָכוֹת זֶה הִיא זוֹכָה לְקַבֵּל אֶת שְׁפַע הַפְּרִנְסָה הָאֲמִתִּי שְׁלֵהָ דֶרֶךְ בְּעֵלָה, בְּלִי שְׂאֵף אֶחָד יִגְנֹב מִמֶּנָּה. וְלִכֵּן מִצְוֹת תְּפִלִּין מִצִּילָה מִהַרְהוּרֵי עֲבָרָה, כִּינֵן שֶׁבְּזָכוֹת הַתְּפִלִּין הוּא מְקַבֵּל אֶת הַשְּׁפַע הָאֲמִתִּי שֶׁל אִשְׁתּוֹ, אִין לוֹ מֵה לְהַרְהֵר וּלְחַפֵּשׂ אֶצֶל אַחֵרִים.

מוֹבָא בְּשׁו"ע (או"ח לח, ד) הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין צְרִיךְ לְזַהֵר מִהַרְהוּר תַּאֲוֹת אִשָּׁה: הַגָּה וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא הַרְהוּרִים מוֹטָב שְׁלֹא לְהַנִּיחֵם. וּמִבְּאֵר לְדְבָרֵינוּ שֶׁהַרְהוּר בְּאִשָּׁה זָרָה וּמִצְוֹת תְּפִלִּין הֵם שְׁנֵי דְבָרִים הַסּוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, דִּהְנַחַת תְּפִלִּין מְשַׁפִּיעָה לְאָדָם אֶת הַשְּׁפַע שֶׁל אִשְׁתּוֹ. וְאִם בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא מִהַרְהוּר בְּאִשָּׁה זָרָה הוּא דוֹחָה אֶת הָאוֹר שֶׁל הַתְּפִלִּין.

מְצִינוּ בְּזֶהר (מִשְׁפָּטִים קיג) שֶׁהִבָּא עַל אִשָּׁת אִישׁ וְהוֹלִיד מִמֶּזֶר, הַנִּלְד נִקְרָא **עֲשׂוּק** שֶׁעֲשָׂקוֹ אוֹתוֹ מֵה' וּמִבְּעֵלָה שֶׁל הָאִשָּׁה, וְעֲלִיו נֶאֱמַר "וְאָרְאָה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים", וּמִבְּאֵר לְדְבָרֵינוּ דְּבַעַל הַמְּקַדֵּשׁ אִשָּׁה יֵשׁ כָּאִן הַתְּחִיבוֹת שְׁלֵהָ שֶׁהַשְּׁפַע שְׁלֵהָ יַעֲבֵר רַק דֶּרֶכּוֹ, וְזֶה בְּעֵצֶם הַקְּדוּשִׁין שֶׁמְקַדֶּשֶׁת אֶת הַשְּׁפַע שְׁלֵהָ עֵבוֹרוֹ, וְלִכֵּן הוּא מְקַדֵּשׁ אוֹתָהּ בְּכֶסֶף לְרַמְזָה לֵה שֶׁהַכֶּסֶף שְׁלֵהָ מְקַדֵּשׁ עֵבוֹרוֹ, וּמַעֲתָה הוּא מַעֲבִיר לָהּ אֶת הַכֶּסֶף. וּמִמֶּזֶר נוֹלַד מִגְּזֵל שֶׁל שְׁפַע שֶׁהַבּוֹעֵל גִּזַּל מִבְּעֵלָה שֶׁל הָאִשָּׁה, וְלִכֵּן הוּא נִקְרָא עֲשׂוּק שֶׁפְּרוּשׁוֹ גְּזוּל, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים כח, כט) "עֲשׂוּק וְגְזוּל".

נִרְאָה דְּלִכּוֹן מִנְהַג יִשְׂרָאֵל שֶׁהִחֲתִן מְקַדֵּשׁ אֶת הַכֹּלֶה בְּטַבְעַת שֶׁהִיא תְּכָשִׁיט, לְרַמֵּז לָהּ שֶׁהִתְכַשִּׁיטִים מִיַּעֲדִים עֲבוּר הַקֶּשֶׁר שְׁבִינִיָּהֶם, וְלֹא חֵס וְשָׁלוֹם לְהִתְקַשֵּׁט בַּחוּץ, וְלִכּוֹן הַקְּדוּשִׁין הַמְּסַמְּלִים אֶת קְדוּשַׁת הַשְּׁפָע שְׁלָה עֲבוּרוֹ נַעֲשִׂים עַל יְדֵי תְּכָשִׁיט, לְרַמֵּז לָהּ שֶׁהִתְכַשִּׁיט מִיַּעַד עֲבוּרוֹ לְהִתְקַשֵּׁט לְבַעֲלָהּ, שֶׁהוּא יַעֲבִיר לָהּ אֶת הַשְּׁפָע בְּזָכוֹת הַתְּכָשִׁיט. וְכֵן מְצִינֵנוּ בְּזֵהָר (תִּיקוּנִים כ"ה:) שְׁנִתְיַנֵּת טַבְעַת קְדוּשִׁין עַל הָאֶצְבָּע מְסַמְּלַת אֶת זְוִיג הַיְסוּד לְמַלְכוּת.

מְצִינֵנוּ בְּגִמְרָא (קִידוּשִׁין ו':) **אָמַר אַבְיֵי הַמְּקַדֵּשׁ בְּמַלְוָה אֵינָהּ מְקַדֶּשֶׁת**. וּמְבַאֵר רַש"י דְּקִיחָה מְשֻׁדָּה עֲפָרוֹן גְּמַרִּינָן דְּיַהִיב מִיַּדִּי בְּשַׁעַת קְדוּשִׁין, וּמַלְוָה לְהוֹצֵאָה נִתְּנָה וְכִבֵּר הֵן שְׁלָה, וּמַעוֹת אַחֲרֵים הִיא חִיבָת לֹא. וּמְבַאֵר לְדַבְרֵינוּ כִּינּוּן שְׁתַּכְלִית הַקְּדוּשִׁין הִיא לְסַמֵּל שֶׁהַשְּׁפָע הַחֲדָשׁ שֶׁל הָאִשָּׁה יַעֲבֹר מֵעַתָּה דְּרַךְ הַבַּעַל, וְהוּא מְקַדֵּשׁ אֶת הַשְּׁפָע הַחֲדָשׁ שְׁלָה עֲבוּרוֹ, הֵינּוּ שְׂיַעֲבֹר דְּרַכּוֹ, חִיבִים לְתַת מְשֻׁהוּ חֲדָשׁ בְּפִעַל לְסַמֵּל אֶת הַשְּׁפָע הַחֲדָשׁ שְׂעוֹבֵר מֵהַבַּעַל לְאִשָּׁה, וּמַלְוָה הוּא שְׁפָע יָשׁוּן שֶׁהָאִשָּׁה נִהְנַתָּה מִמֶּנּוּ בְּעֵבֶר, וְעַכְשִׁיו אֵין הוּא נוֹתֵן דְּבַר חֲדָשׁ שְׂיַסְמַל אֶת הַשְּׁפָע הַחֲדָשׁ שֶׁל הָאִשָּׁה שְׂעוֹבֵר דְּרַכּוֹ, לִכּוֹן זֶה לֹא מוֹעִיל.

וְכֵן מוּבָא בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן' (ט) **וְדַע, שְׁעַל יְדֵי זֶה שְׂגוּזַל אֶת חֲבֵרוֹ הוּא בָּא לְהַרְהוּרִים**. כִּי בְּנֻדְאֵי הוּא מִתְדַבֵּק וְנִכְסֵף לְאִשְׁתַּת חֲבֵרוֹ שְׂגוּזָלוֹ, עַל יְדֵי הַמְּמוֹן שְׂנֻטֵל מִמֶּנּוּ, שֶׁהוּא אֹרֵךְ נַפְשָׁה. וְכֵן הִיא מְהַרְהֶרֶת אַחֲרָיו, עַל יְדֵי שְׂמִשְׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו, עַל יְדֵי שְׂמִשְׁךְ לְעַצְמוֹ אֹרֵךְ נַפְשָׁה. וְעַל כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה 'הַיּוֹרֵד לְאִמְנוֹת חֲבֵרוֹ, כָּאֵלוֹ בָּא עַל אִשְׁתַּת אִישׁ', שְׂנֵאָמַר "וְאֵת אִשְׁתַּת רַעְהוּ לֹא טִמְא". כִּי הוּא בָּא וּמְטַמֵּא מִמֶּשׁ אִשְׁתַּת רַעְהוּ, עַל יְדֵי הַגְּזָלָה. וְלִפְעָמִים, יֵאָבֵד הַגְּזָלָן בֵּת זוּג שְׁלוֹ עַל יְדֵי הַגְּזָלָה. כִּי מֵאַחַר שְׁנִיתוֹ עֵינֵנוּ בְּמִמּוֹן חֲבֵרוֹ, הֵינּוּ בְּאוֹר בֵּת זוּגוֹ, אִם כֵּן הוּא מְמַאֵס בְּשָׁלוֹ, וּפּוֹנָה אֶת עַצְמוֹ מְשָׁלוֹ, וְאֵינוֹ רוֹצֵה בְּחֻלְקוֹ, בְּמִמּוֹן שְׁלוֹ, בְּאוֹר בֵּת זוּג שְׁלוֹ, עַל כֵּן הִיא גַּם הִיא פּוֹנָה אֶת עַצְמָהּ מִמֶּנּוּ, וּמִתְרַחֶקֶת מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁהוּא הִתְרַחֵק אֶת עַצְמוֹ, וּפּוֹנָה מִמֶּנּוּ. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, זְכוּרֵנָם

לברכה משל לאשה שהיא ממתנת לאיש, כל זמן שהיה בדעתו להנשא לה, היתה יושבת וממתנת לו, כיון שהפליג את דעתו ממנה, אף היא הלכה ונשאת לאחר. על כן אם אין להגזלן אשה, יוכל לאבד בת זוג שלו. ועוד מובא שם יוכל הגזלן לפעמים לגזל מחברו, אפלו הבת זוג של הנגזל. והכל לפי תקף וחזק תאותו וחשקו וכו'. כי גם על ידי חמדה ותאוה והשתוקקות שיש לו לממון חברו, גם על ידי זה יוכל לגזלו, כי המחשבה יש לה תקף גדול, כמבאר במקום אחר. ועל כן יוכל להיות שיהיה להאדם ממון גזלה, אף שלא גזל כלום בידים. וזהו האסור הלאו החמור שבפשטת הדברות, לא תחמד, כי החמדה בעצמה הוא אסור חמור מאד רחמנא לצלן, כי יש כח בהחמדה לגזל ממנו ממונו, ונפש בניו ובנותיו. ועל כן יש אסור אפלו במחשבה לשלח יד בפקדון, כמו ששינינו בבבא מציעא. 'החושב לשלח יד בפקדון'. כי הפלגתא היא רק אם חיב על זה, כמו השולח יד ממש, אבל אסור יש בודאי לכלי עלמא.

מצינו בגמרא (ב"ב קמא.) שאדם מעדיף שיהיו לו בנים להוריש להם נחלה. ומעדיף שתהיינה לו בנות לענגן פרנסה. ומבאר לדברינו כיון שהפרנסה באה בזכות האשה, ועד שהיא נשאת הממון שלה עובר דרך אביה, רוצה האדם את הבנות לענגן פרנסה, כי בזכותן יש לו ברכה.

מצינו בגמרא (גיטין ז.) תניא הוה רבי מאיר אומר, כשם שהדעות במאכל כן דעות בנשים, יש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו וזורקו, ואינו שותהו, וזו היא מדת פפוס בן יהודה שהיה נועל בפני אשתו ויוצא. ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך כוסו וזורקו ושותהו, וזו היא מדת כל אדם שמדברת עם אחיה וקרוביה ומניחה. ויש לך אדם שזבוב נופל לתוך תמחוי, מוצצו ואוכלו, וזו היא מדת אדם רע, שרוצה את אשתו יוצאת וראשה פרוע, וטוה בשוק ופרומה משני צדדיה. בארנו במאמר 'חשמל דם' שיסוד האשה נמשל לכוס ולקערה. וכן מצינו בגמרא (ברכות סא.) שהיצר

הָרַע נִמְשָׁל לְזָבוּב. נִרְאָה לְבָאֵר הַגְּמָרָא עַל פִּי דְבְרִינוּ, דְּאִשָּׁה הַגּוֹרֶמֶת לְאֲנָשִׁים לְהִרְהֵר בָּהּ, נִמְשָׁלֶת לְכּוֹס אוֹ קַעֲרָה שֶׁהַזָּבוּב נִכְנָס לְתוֹכוֹ, דְּזָבוּב מְסַמֵּל אֶת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁל הַמְהַרְהֵר שֶׁנִּכְנָס לִיסוּד הָאִשָּׁה וְלוֹקַח מֵהַשְּׁפַע שֵׁישׁ שָׁם, כְּדַלְעִיל. וְנִבְאָר אֶת הַמְשָׁל מֵהִסוּף לְהִתְחַלָּה; אִם הִבְעֵל נוֹתֵן לְאִשְׁתּוֹ לְצַאת בְּפְרִיצוּת וְלָגֵרִים לְאַחֲרִים לְהִרְהֵר בָּהּ, הוּא נִמְשָׁל לְאָדָם שֶׁאוֹכֵל מֵאֶכָל רוֹתַח שֶׁהַזָּבוּב נִפֵּל לְתוֹכוֹ, וְטַעַם הַזָּבוּב בְּלוּעַ בְּמֵאֶכָל, כְּמוֹבָא בְרִשׁ"ש עַל הַגְּמָרָא שָׁם, דְּכָל הַשְּׁפַע שֶׁל אִשְׁתּוֹ כָּבֵר נִפְגָּם עַל יַד הַזָּבוּב שֶׁל אַחֲרִים. וְאִם הִבְעֵל נוֹתֵן לְאִשְׁתּוֹ רַק לְדַבֵּר עִם אַחִיהָ וְקְרוּבֶיהָ, אֵף עַל פִּי שְׂזוּ מִדַּת כָּל אָדָם וְכֵן רֵאוּי לְנִהְיֵה, כְּמוֹבָא בְּמַהֲרַשׁ"א שָׁם, הוּא נִמְשָׁל לְאָדָם שֶׁשׁוֹפֵךְ אֶת הַזָּבוּב שֶׁנִּכְנָס לְכּוֹס וְשׁוֹתָהּ אֶת הַשָּׂאֵר, דְּזָבוּב זֶה לֹא פָגַם אֶת כָּל הַמְשָׁקָה, רַק אֶת חֲלָקוֹ, וְהוּא זוֹרְקוֹ וְנִהְיֵה מִשָּׂאֵר הַמְשָׁקָה. וְאִם הוּא נוֹעֵל אֶת אִשְׁתּוֹ בְּבֵית לְגַמְרִי, הוּא נִמְשָׁל לְאָדָם שֶׁאִם הַזָּבוּב נוֹגֵעַ בְּמְשָׁקָה, אֵינוֹ שׁוֹתָהּ אֶת כָּל הַכּוֹס.

כְּתוּב (שְׁמוֹת טו, כ) **"וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אַחֹת אֶהֱרֹן אֶת הַתַּיֵף בְּיָדָהּ וַתִּצְאֵן**

כָּל הַנְּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחְלֹת", וּמוֹבָא בְּסִפְר 'יִשְׁמַח מִשָּׂה' (פ')

בְּשַׁלַּח) שְׁמֵרִים וְהַנְּשִׁים בְּקִרְיַעַת יָם סוּף לְקַחוּ תַּפִּים כְּדִי שֶׁהַאֲנָשִׁים לֹא יִשְׁמְעוּ אֶת שִׁירַת הַנְּשִׁים, וְרוֹאִים שֶׁהַתַּפִּים הָיוּ לְשֵׁם צְנִיעוּת. וְכֵן מוֹבָא בְּפִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר' (יא) שֶׁבְנִשְׂוֵאֵי אָדָם הִרְאִשׁוֹן הָיוּ הַמְּלֹאכִים **מִתּוֹפְפִים בְּתַפִּים**, וְכֵן מִנְהַג יְרוּשָׁלַיִם לְנַגֵּן בְּנִשְׂוֵאֵין בְּכָלֵי הַתַּיֵף. נִרְאָה לְבָאֵר עַל פִּי דְבְרִינוּ אֶת הַקֶּשֶׁר בֵּין כָּלֵי הַתַּיֵף לְנִשְׂוֵאֵין בְּדֶרֶךְ הַצְּנִיעוּת, דְּתַיֵף הוּא אוֹתִיּוֹת **פֶּת** וּמְרַמֵּז עַל הַשְּׁפַעַת הַפְּרִנְסָה שֶׁהִבְעֵל זוֹכֵה בְּזָכוֹת הַנִּשְׂוֵאֵין, וּמְרַמֵּזִים לְבַעַל וְאִשְׁתּוֹ שֶׁאִם הַחַיִּים שָׁלְהִם יִהְיוּ בְּצְנִיעוּת כְּמוֹ שֶׁעוֹשֶׂה הַתַּיֵף הֵם יִזְכּוּ לְפֶת וּלְפְרִנְסָה בְּהִרְחָבָה. וְכֵן **תַּיֵף** מְרַמֵּז בְּמִלָּה **תְּפִלִּין** הַמְשַׁפִּיעִים אֶת שְׁפַע הַפְּרִנְסָה כְּדַלְעִיל. וְכֵן **תַּיֵף** ר"ת הַכְּתוּב **"פֶּתִיל תְּכֵלֶת"**, הַמְסַמֵּל אֶת צְנוּרוֹת הַגְּבוּרָה שֶׁמְשַׁפִּיעִים פְּרִנְסָה, כְּדַבְּאֲרֵנוּ בְּמֵאֵמֶר 'חֲשַׁמֵּל צִיצִית'. וְכֵן **תַּיֵף** מְרַמֵּז בְּמִלָּה **תְּפִיחַ** הַמְסַמֵּל זְוֹג יְסוּד וּמְלָכוּת, כְּכְתוּב (ש"ה ש ח, ה) **"תַּחַת הַתְּפִיחַ עוֹרְרֵתִיךָ"** וְכַפִּי שֶׁבְּאֲרֵנוּ בְּמֵאֵמֶר 'חֲשַׁמֵּל לֹלֵב' אֶת הַטַּעַם שֶׁרִיחַ בְּגָדֵי עֶשׂוֹ שֶׁלֵּבֵשׁ יַעֲקֹב כְּשֶׁנִּגְבַּ אֶת בְּרַכַּת הַפְּרִנְסָה, הִיָּה בְּהֵם רִיחַ שֶׁל שְׂדֵה תְּפִיחִים, וְהַטַּעַם שֶׁהַמְּלָכוּת נִקְרָאת **חֲקַל**

תפוחין קדישין. וכן מצינו שיסוד האשה נקרא בשם פת, כמו שכתוב (ישעי' ג, יז) **"וה' פתהו יערה"**. וכן תי' נרמז במקום התרף.

מובא בשל"ה (בשלח תורה אור) **"ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את התרף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלת"**, תי' חסר כתיב, לרמז בטלה ת"ף כתות של לילית, **"ובמחלות"** לבטל קלפת מחלת. וכן הדור להם לנשים צדקניות לבטל את הנשים הארורות, **"ולא קרב זה אל זה כל הלילה"**, לילה על שם לילית המקטרגת, ולא הועיל קטרוגה. וכתב **"כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך"**, **"מחלה רומז על מחלת"**. רואים שת"ף מכניע את קלפת הזנות של לילית ומחלת, שהן שרש כל הזנות בעולם, כמובא ב'מגלה עמוקות' (אופן קלב) **"אז תבאנה שתים נשים זונות"**. להכניע כחות של זונות לילית ומחלת וכו', שכל הזונות שבעולם יונקים מהם. וכן לעתיד לבא תרקדנה הנשים עם תפים, כמו שכתוב (ירמי' לא ג) **"עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תפיך ויצאת במחול משחקים"**. וכן מובא בשם רבי מאיר מפרימשלאן זצ"ל שתפים מזכרים בכל מקום יחד עם מחולות, לרמז שזוכים בזכותם למחילת עונות. ומבאר לדברינו שהתפים היו לשם צניעות, לכן הם מביאים מחילת עונות.

[במאמר המסגר שמעתי פרוש נפלא מאאמור"ר שליט"א על המדרש (ב"ר כ, יב) בגדי אדם הראשון שהן רחבים מלמטה וצרין מלמעלה. כיון שהבגדים הגשמיים ממשיכים על האדם אורות מקיפים שדוחים את הקלפות, כמובא בכוננות ברכת מלביש ערמים להרש"ש. ה' עשה לאדם הראשון בגדים רחבים מלמטה, שיגנו עליו באפן יותר רחב מהקלפות שעקר אחיזתם בחלק התחתון של הגוף, ומזה נלמד לא ללבש בגדים צרים, בפרט בחלק התחתון, ובפרט לנשים שיש לקלפות אחיזה בחלק התחתון שלהן, כמובא בזהר (ויקהל קצו:) על הפסוק **"רגליה ירדות מות"**. והוסיף הרה"ג ר' צדוק ניסן שליט"א בשם המהרש"א אלפנדרוי זצ"ל שקבלה בידי חכמי הספרדים על בגדיהם, שכן היו מלבושיו של אברהם אבינו, ואכן הם מתרחבים מלמטה.]

נספח למאמר צניעות האשה על דרך הפשט

נכתב על ידי תלמיד חכם שליט"א החפץ בעילום שמו

עיקרו - לבאר ענין אחריות הבעל לצניעות הלבוש של אשתו

וגם יבאר כמה יסודות כלליים בנושאי הצניעות בדורנו

[נערך בצורת שאלות ותשובות]

שאלה: לכאורה זה לא צנוע לעסוק בנושאי צניעות, וא"כ אולי עדיף שכל אחד יחשוב לבד מה נדרש ממנו.

תשובה: ודאי שהיה עדיף אילו כולם היו נוהגים כשורה ולא היה צורך לדבר על זה, אך כיון שהמציאות היא שהנושא צריך חיזוק רב, לכן הורו גדולי הדור כי לא זו העת לשתוק, ואדרבה יש חובה לעסוק בנושאים אלו. בדורנו יצאו לאור כמה ספרים בנושאי צניעות הלבוש לנשים, כגון 'עוז והדר לבושה', 'מלבושי כבוד', 'משבצות זהב לבושה' ועוד, והמעין בהסכמות ימצא כי כל גדולי הדור תומכים בהחלט בעיסוק בנושא, ולא נוכל להעתיקם כי רבים הם.

ובהקדמה לספר 'חוקת ישראל' בעניני צניעות ושמירת עינים, כותב המחבר הג"ר אלעזר בריזל: וכן שמעתי מפי גדול הדור רבינו בעל החזון איש כאשר הראיתי לפניו הקונטרסים מספרי זה הוטב בעיניו ברוך אותי ברכת ברכה והצלחה וכה אמר: זה הוא הדרך הנכון שעל ידו נוכל להשפיע. ועוד עלינו החוב להפיץ חוברות הסברה בעד המון הפשוט להודיע להם איך מזיק תלבושת השחץ והפרוץ.

וכתב הג"ר אהרן קוטלר זצ"ל [משנת ר' אהרן ח"ג מאמר קדושת ישראל] ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים, יש רבים הנמנעים לדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים. בדור פרוץ וירוד בכל העניינים בהלבשה, בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו היפך הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו? וחייב מוחלט הוא לדבר בזה בפרהסיא בין מהבימה בין בשיעורים לחבורות ועם יחידים בכל מיני הסברה.

בספר 'עולמות של טהר' [עמ' י'], הובאו מכתבים מהג"ר שמואל הלוי ואזנר, האדמו"ר מבעלזא, הג"ר עובדיה יוסף, הג"ר ניסים קרליץ, הג"ר מיכל יהודה ליפקוביץ, הג"ר שמואל אויערבאך, הג"ר יצחק זילברשטיין שליט"א ועוד, הקוראים לכל בת ישראל לקבוע לימוד

קבוע בספרים העוסקים בהלכות צניעות הלבוש, וכן מכתב מהג"ר אהרן לייב שטינמן שליט"א שכתב "צורך גדול הוא להרבות בקביעת שעורים בהלכות אל".

הג"ר משה שטרנבוך שליט"א, כתב [נדפס בתחילת ס' 'עוז והדר לבושה'] הגיע לידי ספרו עוז והדר לבושה בעניני צניעות, והוא חיבור נפלא לעורך בנות ישראל לדיני צניעות, וספרו נתפשט וברוך ה' מביא תועלת מרובה. ומאחר די ש מקומות שהנשים מתקשות לעמוד על הכוונה בדיוק, לכן עומד להוציא לאור עולם הוספה עם ציורים להסביר הדברים. ואין בהציורים האלו שום חסרון בצניעות חס ושלום, ולכן אם כי לא נהגו אבותינו בציורים כאלו, מכל מקום כיון דעיקרו להתלמד בא, והוא עבור נשים לבד ובס"ד יהא בזה תועלת מרובה, שלוחי דקמאי אגן לפסוק שבכהאי גוונא מותר להסביר בציורים, ואין ללמוד מזה למקום אחר.

ויש להביא מקור לכל זה בחז"ל, [ויקרא רבה יט ג] ר' שמואל בר יצחק פתר קריא בפרשיותיה של תורה, אף על פי שנראות כאלו הן כעורות ושחורות לאומן ברבים, כגון הלכות זיבה ונגעים נדה ויולדת, אמר הקב"ה הרי הן עריבות עלי וכו'.

וראה דבר נפלא שכתב הג"ר מרדכי גרוס שליט"א, [במכתב שנדפס בס' מלבושי כבוד עמ' צט], שמביא טענת חכם א' כי אין לחבר לאנשים קונטרס בעניני צניעות לנשים, ומשיב על זה בהא ודאי קסמך המחבר שליט"א על אמונת אומן דגדולי הדור שליט"א, אשר סמכו ידיהם על חיבורו והפצתו, ובכל אשר יחליטו מנהיגי וגדולי הדור שליט"א, יש להתבטל לדעתם, והנה יסוד מוסד, דבדברים הנצרכים ל"דעת תורה" לא שייכא אלא לגדולי הדור אשר מן שמיא נשלחו להא מילתא להאיר הדרך בהנהגת הכלל והפרט, ולא שייכא בהא דאפשר לחלוק בהלכה השייכת לחד מארבע חלקי השו"ע, אלא תליא כפי עמלו וקירבתו לתורת ה' איכא עליו רוח ממרומים להשיג את האמת. ומי שאינו במדרגה זו אינו בר פלוגתא משום שאין הוא משיג כלל ההכרעה בזה וכו'.

שאלה: מדוע זה אחריות הבעל מה שאשתו עושה, אדרבה יש אמרה נפוצה שבעל אינו צריך לחנך את אשתו. וגם הג"ר ישראל סלנטר אמר: תדאג לרוחניות שלך ולגשמיות של חברך.

תשובה: אכן בימינו רווחת ההשקפה שהבעל אינו אחראי למעשי אשתו, אלא רק צריך לדאוג לרווחתה הגשמית, וברוחניות עליה להסתדר לבד עם מעט התורה והיראת שמים שרכשה בילדותה. יש ללמד זכות על מפיצי דעה זו שכוונתם טובה, דכנראה שנתקלו

בבעיות רבות של שלום בית שנבעו מכך שהבעל ניסה לחנך את האשה בצורה לא נכונה, ולכן קבעו להם את הכלל הנזכר לעיל.

אך למעשה זו טעות מוחלטת, שהרי מבואר בגמ' [שבת נד:] **כל מי שאפשר לו למחות באנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו**. וכתב הרמב"ם [הל' סוטה פ"ד הלכה י"ט] וכל שאינו מקפיד על אשתו ובניו ובני ביתו ומזהירן ופוקד דרכיהן תמיד עד שידע שהן שלמין מכל חטא ועון הרי זה חוטא שנאמר **"וידעת כי שלום אהלך ופקדת נוך ולא תחטא"**. וכן כתבו בטור ובשולחן ערוך [אבן העזר סי' קע"ח סעיף כ"א]. וכן החפץ חיים בס' 'גדר עולם' [פ"ו] האריך בחובת הבעל להוכיח את אשתו בענין צניעות הלבוש. וב'פלא יועץ' [ערך אהבת איש ואשה] כתב: **ועליו מוטל להוכיחה בנועם שית, ולהדריכה בדרכי הצניעות**. הרי מפורש שזה חיוב גמור ליקח אחריות על מעשי אשתו. ואין שום סיבה שזה ישתנה בדורנו, והן אמנם שבדורנו הבריות חלשות יותר מאשר פעם ולכן יש ליזהר יותר שיהיה בדרכי נעם וכמו שיתבאר להלן, אבל גוף ההלכה לא השתנה כלל.

ודבר גדול מצאנו לרמ"ע מפאנו [מאה קשיטה סי' ל"ז] **"ופקדת נוך ולא תחטא", אזהרה לאדם לנכח על עצמו ועל בת זוגו נסתרת שגם היא לא תכשל, וכבר בארנו במקום אחר הטעם לדקדוק לשון הקדש שעשה פועל אחד משותף לשניהם שהוא בסוד אדם וחוה דו פרצופין נבראו**. וכוונתו, דכיון שהאדם ואשתו הם גוף אחד, לכן כל חטא של האשה הוא בעצם חטא של הבעל דאחד הם, ולכן כתב הכתוב **"ולא תחטא"** שזה קאי גם על האיש בלשון נוכח, וגם על האשה בלשון נסתר, לרמז שהחטא שלה הוא גם חטא שלו.

שאלה: יש כאלו הסבורים, שאם הבעל לומד בהתמדה ובחשק, לא כל כך משנה מה האשה עושה ולובשת. האם זה נכון.

תשובה: מובא ברבינו בחיי [דברים י', יז] **"ולא יקח שחד"**, עבירה בשביל מצוה, שאינו אומר הרי שעשה אלף מצות ועשה עבירה אחת אחסר לו מצוה אחת מפני עבירה שעשה וילך המצוה כנגד העבירה, אלא הוא מענישו על אותה עבירה יחידית ונותן לו שכר על רבוי המצות כלן. וכתב הרמב"ן [דברים כג, יט] **"לא תביא אתנן זונה"**, הזונות יעשו באתנן שלהם מצות, חושבות לכפר על חטאתן, ולכך אסרה תורה אתנן לכל נדר כי עתה יוסיפו לחטוא בהן.

ואדרבה, ברור שלימוד התורה גורם לתביעה יותר חזקה לשלמות המעשים, שהרי מובא בירושלמי [ברכות פ"א ה"ב]. **הלמד שלא לעשות נוח לו אילו נהפכה שילייתו על פניו ולא יצא לעולם.** ויש להקשות לאותם אברכים יקרים אך טועים: כשאתם מגיעים לפרשת "ולפני עור לא תתן מכשול", מה אתם דורשין בה.

שאלה: מי שכבר ניסה פעם להעיר לאשתו ולא הועיל, האם יש דרך שיוכל להשפיע עליה.

תשובה: מרן הסטייפלר זצ"ל כתב [אגרות קדש א] **כידוע עיקר תקות האשה בעולמה** הוא שיהא לה בעל האוהב אותה וכשהיא רואה שזה אינו, כמעט שקרוב לפקוח נפש מרוב צער ויגון על היותה גלמודה כאלמנות חיות. וממילא, כאשר הבעל משדר לאשתו שהוא יאהב אותה יותר אם תשמור על הצניעות, ומאיך הוא גורם לה להבין שמלבושים לא צנועים מפחיתים את האהבה, האשה תקלוט את המסר, ותעשה כל מאמץ כדי למצוא חן בעיני בעלה. וזה יסוד ידוע לכל מי שמבין קצת את מהות חיי הנישואין המתוקנים.

מובא בספר 'עוז והדר לבושה' [עמ' 95] **לפני כמה שנים דרש מרן הרב שך זצ"ל בפני אברכים, בנושאים הקשורים לצניעות.** לאחר השיעור, ניגש אליו אברך צעיר וטען כי הוא כבר התיימש מלנסות להשפיע על אשתו בנושאים אלו, משום שהיא אינה מוכנה לקבל את דבריו. השיב לו מרן זצ"ל: **חז"ל אומרים שבאופן טבעי אשה רוצה לעשות רצון בעלה, ורק נשים בודדות מתעלמות מבקשות בעליהן. לכן, אם באמת היית רוצה שאשתך תתלבש באופן הכשר בתכלית, קרוב לודאי שהיא היתה מסכימה לך. כיון שהיא מסרבת, נראה כי בעצם גם לך זה לא חשוב באמת, ואשתך מבחינה בחוסר הכנות שבך.**

ולהבדיל, נביא גם דעת איש מקצוע נכרי, שכתב כך: כל גבר יודע כי הוא יכול להביא את אשתו, בדרכי נועם, לעשות כל דבר שהוא, ולוותר על כל דבר שהוא. הוא יודע כי אם הוא משמיע באזניה מחמאות אחדות כי היא 'בעלת בית' טובה, היא תיהפך לחסכונית ביותר. ואם יאמר לאשתו עד כמה היא נאה בשמלה שקנתה לעצמה בשנה שעברה, היא לא תמיר אותה אפילו בשמלה המפוארת ביותר.

שאלה: האם מותר לבעל להעלים עין ממלבושיה הלא צנועים מנימוק של שלום בית.

¹ דבריו הובאו [בשינויי לשון קלים] בספר כיצד תרכוש ידידים והשפעה עמ' 239

תשובה: אמרו חז"ל [בראשית רבה נ"ד ג'] א"ר יוסי בר חנינא התוכחת מביאה לידי אהבה, שנאמר "הוכח לחכם ויאהבך", היא דעתיה דרבי יוסי בר חנינא דאמר כל אהבה שאין עמה תוכחה אינה אהבה. הרי מבואר, שלפי התורה תוכחה דוקא מרבה אהבה ולא ממעיטה אותה, ונראה הביאור, דכשמוכיחים בצורה הנכונה, אז המוכח מרגיש שהמוכיח דואג לטובתו האמיתית ומסייע לו להשתפר, ולכן זה מוסיף אהבה. ומי שתוכחתו גורמת את ההיפך, כנראה שעדיין לא למד כיצד מוכיחין.

שאלה: האם כשמדברים בעד הצניעות הכוונה בעצם נגד יופי לאשה.

תשובה: בחז"ל מבואר שיופי הוא מעלה לאשה, כמובא בגמ' [תענית לא.]. אין אשה אלא ליופי, וכן מובא בגמ' [יבמות סג:]: אשה יפה אשרי בעלה מספר ימיו כפליים [ועי' עיון יעקב' שם], וכתב רבי צדוק הכהן [ישראל קדושים' ו] דעיקר היופי שייך בנשים כמו שאמרו שופך לנשי בפרק הפועלים. והאמהות הקדושות נשתבחו ביופין כמבואר לגבי שרה [בראשית יב, יא], לגבי רבקה, [בראשית כד, טז] ולגבי רחל [בראשית כט, יז], וכן לגבי צפורה אשת משה [רש"י במדבר יב, א] ומרים הנביאה [סוטה יב.].

יתירה מזו, היופי שבאדם נובע מהנשמה האלוקית שבו כמ"ש המהר"ל [ח"א חולין ס.]. והפאר והיופי דבר זה הוא מצד ענין אלקי שיש בנבראים, שאין היופי מתיחס אל הגשמי כלל. וניתן להביא ראיה לדברים, שהרי תמיד דבר חי הוא יפה יותר, ומאידך האדם היפה ביותר כשהוא מת, בבת אחת סר כל יפיו, אין זה אלא משום שהיופי נובע מהנשמה האלוקית השוכנת בו. וברור שבכל זה אין הכוונה רק ליופי הטבעי אלא גם ליופי הבא על ידי מלבושים ותכשיטים, שהם בסופו של דבר מחזקים את היופי של האדם עצמו, ואילו עמדו לעצמם לא היה בהם כמעט יופי.

אך, היופי הוא מעלה כל עוד הוא משמש לעשיית רצון ה'. ברגע שהוא מנוצל באופן הנוגד את רצון ה' הוא נהפך לדבר שלילי, שהרי נאמר בפסוק [משלי לא, ל] "שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל", ופי' הגר"א [קול אליהו ויצא אות ל'] "שקר החן והבל היופי היינו כשהן בלתי יראת ה', והם כנזם זהב באף חזיר, אבל אשה יראת השם היא תתהלל ר"ל דגם החן והיופי תתהלל. וכן פי' החיד"א [פתיח עינים סנהדרין ק:].

ואדרבה, נראה לומר שדוקא בגלל שהיופי מגיע מהניצוץ האלוקי שבאדם, לכן המשתמש בו נגד רצון ה' חטאו גדול יותר, ועל דרך שכתב באגרת הרמב"ן כי המתגאה בלבו על הבריות, מורד הוא במלכות שמים, כי מתפאר הוא בלבוש מלכות שמים

שנאמר ה' מלך גאות לבש. ובאותו אופן יש לומר על המשתמש ביופי נגד רצון ה' שהוא כמשתמש בכתרו של המלך לבזות את המלך חס ושלום.

מעטה יש לחקור, מתי היופי הוא טוב ומתי הוא רע. אמרו חז"ל במדרש תנחומא [וישלח פ"ה]: רבנן אמרי אף בחול אסור לצאת בהן בתכשיטין לרשות הרבים מפני שהעם מסתכלין בה ופגם הוא לאשה שלא נתנו תכשיטין לאשה אלא שתהא מתקשטת בהן לתוך ביתה שאין נותנין פרצה לפני הכשר ביותר לפני הגנב. מבואר כאן, שעיקר המקום להתקשט הוא בתוך הבית.

ומובא בגמ' [גיטין נח.]. אמר ריש לקיש מעשה באשה אחת וצפנת בת פניאל שמה צפנת שהכל צופין ביופיה בת פניאל בתו של כהן גדול ששימש לפני ולפנים שנתעלל בה שבאי וכו' [עי"ש נוראות] ונתפלשה באפר אמרה לפניו רבונו של עולם אם עלינו לא חסת על קדושת שמך הגבור למה לא תחוס, ועליה קונן ירמיה בת עמי חגרי שק והתפלשי באפר אבל יחיד עשי לך מספד תמרורים. ואומר ה'עיון יעקב' דבר מבהיל נראה לי דאתי לאשמעינן שזה היה חטאה לפי שמן הראוי להיות כל כבודה בת מלך פנימה ובפרטות זו שהיתה יפה ביותר להצניע את עצמה שלא להסתכל ביפיה על כן נענשה ככה.

ואמנם כתב ב'שבט הלוי' [ח"ו סי' לג] שאין איסור לאשה להתלבש באופן נאה ומכובד מחוץ לבית, ואפי' אם בבית אין מתלבשת נאה ובחוץ כן, הרי זה דרך העולם ואין בידינו למחות, כל עוד הלבוש עונה על גדרי הצניעות שהותרו על ידי הרבנים, עכת"ד ה'שבט הלוי'.
שאלה: הרבה בעלים טוענים שנשותיהם צריכות להראות כפי שהן נראות, כדי להגן עליהם מפני היצר, ואם זה מפריע לאחרים, הרי חייך קודמים.

תשובה: ודאי שביסודה של טענה זו מצויה אמת מסוימת, שהרי מבואר בחז"ל שאשתו של אדם מצילתו מן החטא, אך אם עושים זאת על חשבון אחרים הרי זו מצוה הבאה בעבירה. והרי ידוע שכוונה טובה אינה מספיקה, צריך גם שהמעשה עצמו יהיה נכון לפי ההלכה ודעת תורה. דוגמא לדבר מהבמות שהיו עושים בזמן בית ראשון, שמבאר הנצי"ב [העמק דבר' במדבר טו, מא] שכוונתם היתה טובה שרצו להרגיש קרבת ה', אך למעשה זה איסור כרת, הרי רואים שגם עם כוונה טובה ניתן להכשל בגרוע ביותר.

יטען אדם, מה לי ולרוחניותו של חברי, הלואי שאזכה לדאוג לרוחניות שלי. ובכן, ידוע מאמר חז"ל [שבועות לט.]. **כל ישראל ערבים זה בזה**, אך אולי סבורים שזה פתגם נאה גרידא, ולא מספיק יודעים את הגדר ההלכתי שבזה, והענין מבואר בגמ' [סוטה לז: ורש"י שם ד"ה אמר רב משרשיא], שכל יהודי נתחייב במתן תורה בתר"ג מצוות כפול שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים, שזה מספר היהודים שהיו אז, וכלומר שכל אחד נתחייב להיות אחראי שכל כלל ישראל יקיימו את כל המצוות. וזה לא ענין מוסרי אלא חיוב הלכתי גמור, ואכמ"ל. ואמנם, כוחות כל אדם מוגבלים, ואין הוא יכול לפעול כל כך הרבה, אבל לכל הפחות שלא יעשה את ההיפך, ולא יזיק למצבו הרוחני של חברו.

ומלבד הענין של הכשלת אחרים באיסור הסתכלות והרהור, יש לקחת בחשבון גם את הצער, כלומר כשגבר או בחור הולכים ומולו עוברות נשים שאינן לבושות על פי גדרי הצניעות, והוא נאלץ להסיט את ראשו באי נוחות, ואולי גם להתמודד עם טרדת ההרהורים, הרי בעצם נגרם לו צער, ומדוע שלא נתחשב בצערם של אחרים. והרי חז"ל אמרו [חגיגה ה.]. **"כי את כל מעשה האלקים יביא במשפט על כל נעלם"**. מאי על כל נעלם אמר רב זה ההורג כינה בפני חברו ונמאס בה ושמואל אמר זה הרק בפני חברו ונמאס. וא"כ גם כאן מחובתנו להתחשב באחרים.

שאלה: אולי הרבנים מדקדקים עלינו יותר מדי, אולי אפשר למצוא היתרים לפי ההלכה להצדיק את הלבוש המקובל היום ברחובותינו.

תשובה: כשאתה מחפש שידוך לבתך, האם תיקח חתן שלומד שעה ביום? הרי לפי ההלכה, אדם שעובד כל היום וקובע עתים לתורה, יוצא ידי חובת מצות תלמוד תורה מדאורייתא, ואין בזה שום עבירה. ואם כן, למה לא נסתפק בזה? ועוד: למה אתה משלם 20 ₪ לקילו על עוף בד"ץ? קנה ב-10 ₪ עוף בהשגחת הרבנות, יותר זול ויותר פשוט! תאמרו שזה אסור? מי שיברר לפי שורת ההלכה ממש, כנראה ימצא שלפי ההלכה אפשר לסמוך כאן על עד אחד נאמן באיסורים ורוב מצויין אצל שחיטה מומחין וכו', ובדיעבד זה לא טרף. אז למה לא? למה לא?!

והתשובה ידועה, שאי אפשר לבנות יידישקייט המבוססת על קולות ותירוצים. מי שפוסע כל הזמן על הגבול האדום, סופו שימצא את עצמו מעברו השני של הגבול. ולכן אדרבה, אנו משתדלים שהכל יהיה מהודר. גלאט. למהדרין.

אך מדוע כזזה מגיע לביגוד של הנשים, לפתע אותם מהדרין נדחקים בקולות עצומות? הכיצד זה שנשות אברכים לובשות בגד לשבת ברמת כשרות "רבנות"? בגד כזה, שמותר "בדיעבד ובשעת הדחק גדול"? איפור ובושם של "נבל ברשות התורה"? חולצת טריקו או לייקרה ברשות הרבים שאינה ראויה אפילו לכיתוב המינימלי "כשר"?

וגם זה פלא גדול, שמצד אחד אכשר דרא, ורוב הנשים משתדלות לקיים המצוות כהלכתן, כולל תשליך וכל נדרי שהם מנהגים, וגם תקיעת שופר ופרשת זכור שנשים פטורות מהן מעיקר הדין. אך כשמגיע ענין הצניעות, שהוא חיוב מעיקר הדין וכרוך בכמה איסורים דאורייתא, בזה אין מספיק הקפדה.

והרי אין מדובר כאן בענינים שוליים, באיזה הנהגה טובה בעלמא. מדובר בענין יסודי ביותר, שמהווה את עיקר צורתה הרוחנית של האשה. כתב הגר"א [באגרתו, נוסח ארם צובה, מובא ב'עוז והדר לבושה' עמ' 38]: **ותבלין שלו לזכרים עסק התורה, ולנקבות הצניעות.** והמהר"ל כתב [גבורות ה" פרק ס']: **הרי שנשתבחו האמהות בפרט בצניעות, כי עיקר שבח האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות.** ובעל ה'פלא יועץ' כתב [חסד לאלפים' או"ח סי' ג' סק"ד]: **וכל אשה המרבה להזהר בדרכי הצניעות הרי זו משובחת.** וכמעט כל עונש האשה בעולם הזה ובעולם הבא וזכייתה לעולם הבא תלוי בזה. הרי מבואר מדברי רבותינו, שכל קומתה הרוחנית של האשה תלויה במידת צניעותה, וא"כ איך אפשר להניח לזה לזלזל בזה, ודאא חסר מה קני.

ידוע המעשה בנצ"ב מוואלז'ין, שפגש קבוצת בחורי ישיבה משוחחים בחדרם, שאל אותם, מדוע אינכם לומדים. ענו לו, אנו משוחחים על היצר הרע ותכססיו להכשיל בני אדם. ענה להם: "אתם יודעים מה היצר אומר עכשיו? דברו עלי, תשמיצו אותי, העיקר שלא תלמדו". אותו הדבר, אומר הג"ר יוסף צבי ויינר [בספר 'חיי הבחירה הנוה' עמ' 113] לגבי צניעות הנשים. לא אכפת ליצר שכל הזמן ידונו בנושאי הצניעות, וידברו על הקשיים שבזה, העיקר שלא יתלבשו צנוע.

שאלה: כיצד יתכן שדרישות הצניעות של הרבנים צודקות, אם רוב הנשים בציבור שלנו לא מקפידות עליהם.

תשובה: התנהגות של רוב הציבור לא בהכרח משקפת את הנכון והצודק. סקרי דעת קהל, יש להתחשב בהם רק בפוליטיקה ובשיווק מוצרים, לא בשאלות של השקפה והלכה. אמרו הקדמונים: **האמת כבידה ונושאייה מועטים** [מאירי משלי ג, ח].

אדרבה אם נבדוק את ההיסטוריה של כלל ישראל נמצא כי פעמים רבות הרוב טעה בדרכו, והצדק היה עם המיעוט:

ביציאת מצרים, כתב רש"י [שמות יג, יח] שיצאו אחד מחמשה וד' חלקים מתו בשלשת ימי אפילה, ובתנחומא [בשלח פא] יש דעה שיצאו אחד מחמשת אלפים. מבהיל הדבר לחשוב, כי אדם אחד עמד נגד ארבעת אלפים תשע מאות תשעים ותשעה איש, והצדק היה עמו.

בחטא המרגלים, עשרת נשיאי העדה וגם כל העם הוציאו דיבת הארץ רעה, ויהושע וכלב נשאו לבדם את דגל האמת.

בימי גדעון, מסופר בשופטים [פרק ז'] שמתוך עשרות אלפי אנשי צבא שרצו להלחם נגד מדין, נמצאו רק שלש מאות איש שלא עבדו לבעל.

בימי אליהו, כתוב במלכים [יט, יח], "וְהִשְׁאֲרֵתִי בְיִשְׂרָאֵל שְׁבַעַת אֲלָפִים כָּל הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לְבַעַל וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לֹ".

בימי מרדכי, איתא בחז"ל [אסתר רבה ז, ג], כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשוורוש, ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו "כולם" לבית המשתה.

בימי היוונים, רוב העם הושפעו מהיוונים ורק מעטים נשאר נאמנים לה', עי' [סנהדרין מו]. וברש"י ד"ה אלא שהשעה.

בליטא לפני השואה, ידוע שרוב הנשים לא כיסו את ראשן, אפילו נשות כמה רבנים חשובים. וכי זה שינה את האיסור דאורייתא לילך בגילוי ראש?

באירופה לפני השואה, רוב ההורים והבנות לא רצו להשתדך בבני תורה, והם היו נשאים בישיבות עד שהלבינו שערותיהם.

די בדוגמאות אלו ללמד, שלא תמיד מנהג ישראל תורה, ולפעמים הוא אותיות גהנם, כמו שכתוב בשו"ת בעלי התוספות סי' יא בשם ר"ת, וז"ל: מנהג זה גהנם למפרע.

ואמרו חז"ל [ילקוט שמעוני ישעיהו פרק ל רמז תלו]: רבי פנחס ורבי חוניא, לפי שהרשעים אומרים כמה רבואות גיהנם מחזקת: מאתים רבוא, שלש מאות רבוא, כמה רשעים בכל דור ודור. אמר הקב"ה כל מה שאתם חוטאים בעולם אף היא מתפתה בכל יום ומרחבת ומעמקת שנאמר כי ערוך מאתמול תפתה.

שאלה: אנו רואים גם נשים ובנות מהמשפחות הכי טובות, שלבושן אינו עונה על גדרי הצניעות. איך מסבירים את זה.

תשובה: אין צורך בהסברים מעמיקים לתופעה. יצר הרע יש לכל אדם, גם אם הוא ממשפחה טובה. והקב"ה כמובן אינו נושא פנים לאיש, ודן כל אדם מכל מעמד, לפי מעשיו בדיוק.

בספר 'קדושת החיים' [עמ' תד], מסופר כי החפץ חיים ראה פעם את נינתו שאינה לבושה כראוי, ונאלץ להעיר לאביה על כך. ושם [בעמ' תיא] מסופר על הגר"ש סלנט שנכדתו שינתה ממלבושי הצניעות שהיו מקובלים אז, ורק כשהוא איים עליה שאם לא תחזור בה הוא יכריז בכל בתי הכנסיות שזה נגד רצונו, חזרה בה. הלא תראה כי אין חדש תחת השמש, ויצר הרע תמיד תקף את כולם מגדולי הגדולים עד קטני הקטנים.

שאלה: מדוע בהלכות צניעות הכל אסור ואסור ואסור, מדוע הטילה התורה כ"כ הרבה הגבלות.

תשובה: זו אכן שאלה מטרידה. עד כדי כך, שישנם חוגים מסוימים שהחליטו להקל קצת את המשא וסיגלו לעצמם אורח חיים יותר "משוחרר" ו"מאוורר". אך לפי דרכנו המסורה לנו ע"י גדולי ישראל מדור דור אין מקום לרפורמות בנושא, ואכן יש הרבה אסור ואסור. איך נוכל להסביר זאת?.

כתב ה'אור החיים' הק' [שמות יא, ה:]: **וכבר הודיענו רז"ל כי כל מה שברא ה' במדת הטוב גם זה לעומת זה עשה האלהים בבחינת הרע, וכל בחינה ובחינה שיש בקדושה יש כנגדה בקליפה, והקליפה מתאמצת ומתחזקת לאחוז בה.**

והנה חיי הנישואין כדין מביאים קדושה גדולה, עד שמי שמים לרום, כמבואר בגמ' [סוטה יז]. ובזוה"ק [ויקרא פא.] שכל השראת השכינה על האדם היא דוקא על ידי הנישואין והקשר בין איש לאשתו, וכן באגרת הקדש לרמב"ן האריך שזהו סוד הכרובים שהיו במשכן בדמות זכר ונקבה ועליהם שרתה שכינה.

ודוקא משום כך, העמיד הקב"ה כנגדו את יצרא דעריות על כל סעיפיו וענפיו, שהוא היצר הקשה ביותר כמש"כ הרמב"ם [איס"ב כב, יח] **אין לך דבר בכל התורה כולה שהוא קשה לרוב העם לפרוש אלא מן העריות והביאות האסורות.** ודעת לנבון נקל, שאין הקושי רק בעבירה ממש, אלא גם בכל אביזריהו גם כן קיים קושי מיוחד, וכוונתו יתברך בזה, שרק על ידי שהאדם יתרחק מכל איסורי עריות בכל סעיפיהם, רק

על ידי זה יזכה לקדושה הנפלאה דאיש ואשה. ממילא נמצא שכל האיסורים האלו הם טוב מאד, שעל ידיהם יזכה אדם להשראת השכינה, שהיא טובתו ואושרו בזה ובבא. **וכשאנו** מדברים על אביזרייהו דגילוי עריות, הרי זה כולל גם את ענין צניעות הלבוש, דהנה בגמ' [סנהדרין עד:]: איתא דבפרהסיא ובשעת השמד יש למסור נפש אף על ערקתא דמסאנא, ורוב הראשונים לומדים שערקתא דמסאנא הובא כדוגמא למנהג בעלמא, אך המאירי שם לומד שזה מדין אביזרייהו דגילוי עריות, דכיון ששינוי המנעל יש בו חוסר צניעות ממילא זה אביזרייהו דגילוי עריות. וז"ל המאירי: **שכל שבפרהסיא** כבר ביארנו אפילו בחלקים ממנה יהרג ואל יעבור, ופירשנו בה אפילו למפסק ערקתא דמסאנא, כלומר אפילו שינוי חק שלנו לעשות כחוק שלהם שאנו רגילים להדביק המנעל ברגל על ידי רצועות והם על ידי חוטינו ושלנו מורה צניעות יותר, או שהם נוהגים ברצועות אדומות ואנו בשחורות וכל שכן בגלוי עריות שמישראלית לגוי. ואף שלענין הלכה צריך עיון ולא ראינו למי שיפסוק כן, אך על כל פנים מצד המוסר ודאי שיש בזה כדי להוכיח שצניעות הלבוש הוא סעיף מסעיפי גילוי עריות.

שאלה: הרי ביחס לפריצות המחרידה ברחוב החילוני, הלבוש של החרדיות מאד צנוע, ואם כן אולי זה מספיק ולא צריך להקפיד על שלמות בזה.

תשובה: לפי קבלת רבותינו, יש קשר הדוק בין התנהגותנו להתנהגות היהודים הרחוקים מתורה ומצוות.

כתב הספורנו [דברים לב, טו] "וישמן ישורון ויבעט שמנת עבית כשית ויטוש אלוה עשהו וינבל צור ישועתו". הנה אתה ישורון קהל תופשי התורה ובעלי העיון פנית אל התענוגים הגשמיים ובזה עבית מהבין דקות האמת, ולפיכך נטש ההמון אלוה עשהו.

ומרן הגר"ז זצ"ל אמר, שלכאורה צריך ביאור למה דוקא מצות מצה ומילה נשמרים גם אצל החילונים, והרי אין אלו המצוות הכי קלות. אלא תירץ הגר"ז, שכיון שאצל שומרי התורה נשמרות מצוות אלו בשלמות לכן גם אצל החילונים זה נשמר, מה שאין כן בשאר המצוות שאצלנו יש חולשות, אצלם לא מקיימים בכלל [מובא ב'עובדות והנהגות לבית בריסק'].
בריסק'.

אל החזר"א באו קבוצת ת"ח לשאול, שהם ראו יהודים משקה את גינתו באמצע שבת וכיצד עליהם למחות על זה? והשיב החזר"א בערך בזה הלשון: אם יהודים כמוכם מטלטלים בשבת, אז היהודי שהוא משקה גינתו בשבת בפרהסייה. כוונתו הייתה שסומכים על עירוב מפוקפק. [ספר 'מעשה איש' ח"ו פב].

משמעות דבריהם, שבכל מצוה ומצוה בפני עצמה יש קשר הדוק בין התנהגותנו להתנהגות החילונים, וממילא גם לנידוננו בנושא הצניעות, אם אנו מרשים לעצמנו להתרפות מעט בזה, הרי זה גורם במקביל לירידה גדולה אצל אחינו הרחוקים [ואוי לאותה אחריות, שהרי מצבם חמור ביותר רחמנא ליצלן], ולהיפך אם אנו נתחזק בזה, זה יעצור במקצת את ההתדרדרות הנוראה שלהם.

שאלה: הרי כשמשיח יבא הוא כבר יסדר ויתקן את כל העולם. אם כן, לשם מה לנו לנסות לתקן את העולם כבר עתה.

תשובה: אכן, בביאת המשיח יסודר כל העולם, וכן מצאנו בפרטות בנושא הלבוש הבלתי צנוע, כמש"כ בספר ישעיהו [ג' יח-כג] וברש"י שם: לעתיד לבא כשיבא הקב"ה להשיב את ישראל אליו יסיר ה' מהם את תפארת העכסים שלא יהו תולין תפארתם בנוי תכשיטי נשים ודברי נבלה.

אך יש לחשוש כאשר הקב"ה יסיר את בגדי הנבלה, שלא יסיר יחד עמם גם את לובשיהם. דכתיב בזכריה [י"ג ח-ט] "וְהָיָה בְּכָל הָאָרֶץ נְאֻם ה' פִּי שְׁנַיִם בֶּה יִפְרְתוּ יִגְוְעוּ וְהַשְּׁלֵשִׁית יִנְתָּר בָּהּ. וְהִבֵּאתִי אֶת הַשְּׁלֵשִׁית בְּאֵשׁ וְצָרְפָתִים כְּצָרֶף אֶת הַכֶּסֶף וּבְחַנְתִּים כְּבַחַן אֶת הַזָּהָב הוּא יִקְרָא בְשְׁמִי וְאֲנִי אֶעֱנֶה אֹתוֹ אֲמַרְתִּי עִמִּי הוּא וְהוּא יֹאמֶר ה' אֱלֹקֵי". וב'אבן עזרא' שם: והיה, שתי שלישיות העולם יכלו גם השלישית יבחן והנמלט הוא יהיה עובד השם. וברד"ק: "והיה בכל הארץ", פירוש בכל ארץ ישראל ויש מפרשים בכל העולם כי גם מאומות העולם לא ישארו אלא הטובים שיהיו עובדי האל יתברך. והגר"א כתב [פירוש על כמה אגדות, מאמר אית לן בירא בדברא], שלפני הגאולה העתידה יהיה שוב שלשת ימי אפילה כמו במצרים, ואז ימות כל מי שאינו ראוי לגאולה.

ואמרו בשם רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א [הובא בספר 'אוצרות אחרית הימים'], שלפני ביאת המשיח ימתח הקב"ה חבל מקצה העולם ועד קצהו, וכולם יחזיקו בחבל, ואז הקב"ה ינענע את החבל בחזקה ורק מי שיתאמץ בכל כחו ויחזיק בחבל הוא יישאר ויזכה לביאת המשיח, וזהו חבלו של משיח. נתבונן נא סביבנו, האם איננו מרגישים את

הנענועים והזעזועים שנועדו להרחיקנו מדרך הקדושה הצרופה, ומה עלינו לעשות כדי להשאר מחזיקים בחבל.

אחרית דבר - למשמעותה של תקופה

פעמים רבות, כאשר רבנים ומחנכים מנסים להשפיע על אחרים בנושאי הצניעות, הם שומעים תירוצים וטענות שונות, טענות הבאות להצדיק את המעשים והמלבושים "המקובלים". תירוצים אלו, חלקם הגיוניים יותר וחלקם פחות, ויש מהם אפילו טענות חזקות שדורשות דיון ומחשבה מעמיקה. חלק מהם צוטטו בקונטרס זה, בראשי הפרקים.

יורשה לנו לבקש מהקורא היקר, לנסות לשכוח לרגע מהבעיות הפרטיות שלו עם הצניעות, ולהתרומם יחד עמנו לדיון כללי על נושא הצניעות בדורנו.

הלא מי שעיני בשר לו, יראה ויבחין, כי בעיות הצניעות בדורנו אינם מצטמצמות לנושא מסוים כמו לבוש, או הרהור. וגם לא למגזר מסוים, כגון גברים או נשים. וגם לא לגיל מסוים, ולא לחוג מסוים, ולא לעונה מסוימת בשנה.

כי כן, בעיות הצניעות תוקפות אותנו מכל עבר ומכל פינה, באויר בים וביבשה. באמצעים אנושיים - ע"י רבים שנפלו בקדושה ומפילים עוד אחריהם, ובאמצעים טכנולוגיים - כמו הפלאפון, הוידאו, והאינטרנט. מבפנים - בתוך המוסדות הכי טובים והמשפחות הכי מעולות, ומבחוץ - ברחובותינו המורעלים באלפי נושרים ונושרות רח"ל. בזמנים מיוחדים - כמו החופש או חג הפורים, וגם ביום-יום, ושב-שבת. במקומות עבודה, כמו במקומות נופש. באוטובוסים והסעות, כמו במסעדות וחנויות. יכלה הנייר ולא יכלו התיאורים, על הורים הצופים בעצב בילדיהם שלא נראים כפי המצופה, על מחנכים הנאבקים ללא סוף בתופעות שליליות, על גדולי הדור הצועקים במר ליבם ולא תמיד לאזניים קשובות. ועל השכינה הקדושה, היושבת ובוכה, על בני עם קודש, זהב ופז מזוקקים שבעתיים, שנתעפרו בעפר.

מצב זה אינו מפתיע, הוא נצפה מראש בגמ' הקדושה [סוטה מט:]: שכ' **בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי, ובית הועד יהיה לזנות**, ואיתא בכתב יד של הרמ"ק [מובא בהקדמה לספר אילימה של הרמ"ק] כי בשית אלפי שנים מוטל על העולם לתקן את חטא אדם הראשון כפי סדר קומתו, כלומר שהדור הראשון תיקן את הראש אח"כ הצואר וכו' עד שבדורותינו מתקנים את העקב, שהוא החלק השפל ביותר באדם, וזהו עקבתא דמשיחא. עכ"ד. כיון שכך

לא ייפלא על כי צלל הדור הזה לתהומות של שפלות, של כיעור ופריצות, אשר כמעט ולא ייאמנו. כי זהו החלק שלנו בתיקון העולם.

בעומדנו בזמן גורלי כל כך, מעט לפני קץ הגאולה, ואנו מוצאים את עצמנו בעיצומו של הקרב האחרון והמר ביותר, יש לכל יהודי הבחירה, אם להבין גודל השעה ולהצטרף לצבא הלוחמים בעד הקדושה, או להשאר בקטנוניותו, בצרות אופקיו, בשיקוליו האנוכיים, ולהסחף ככבשה בזרם הציבורי העכור.

הבעיה היא, שבמלחמה הזו, אין נייטרליות. היצר כבר החדיר למחננו כ"כ הרבה הרגלים של חוסר קדושה וצניעות, במגוון תחומים, כגון: בלבוש, במקומות עבודה, בפטפוטי פלאפון קולניים ברה"ר [גם בנושאים אישיים], באירועים שאין מקפידים על הפרדה מספקת, בשימוש ברדיו וידאו אינטרנט וכו', בחוסר זהירות בתקופת האירוסין, ובעשרות מוקדים אחרים, בהם ההרגלים השליליים כבר שורצים כה עמוק בתוכנו, שאם לא נקיאם החוצה, הם לא יצאו לבד. המסקנה הבלתי נמנעת היא, שכל מי שאינו מתגייס ביודעין אל צבא הקדושה, נמצא אוטומטית בצד השלילי.

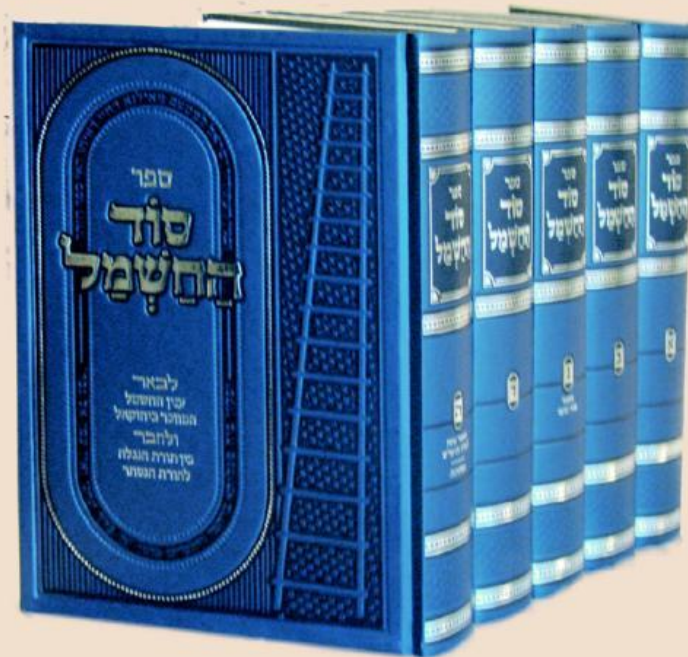
אין אנו חוששים, שמא יחסרו לקב"ה חיילים. בספר 'טהרת הקדש' לרבי אהרן ראטה זצ"ל, [ח"א עמ' עג-עד] הקשה, הרי כתוב בזהר שהגאולה תהיה ע"י תיקון היסוד, ובמציאות אנו רואים להיפך שהעברות בכלל ישראל מתרבות מיום ליום, ואיך תבא הגאולה ע"י תיקון היסוד. ותירץ על פי רמזים בזהר, שהתיקון הנחוץ עבור הגאולה הוא בירור גדול של קדושה מתוך הטומאה, ולכן ירדה לעולם טומאה עצומה, ומאידך אם יימצאו כמה יחידים שיתאמצו להחזיק בקדושה למרות הטומאה הסובבת, די בהם כדי להביא את הגאולה. עכ"ד.

וכבר מובטחים אנו כי לקץ הימים, דוקא כשהחושך הנורא יגיע לשיאו, אז יפציע בעולם אור הבהיר, אורו של משיח. הגאולה בא תבא, ולא על זה אנו חוששים. חוששים אנו לטובתו של כל יחיד ויחיד מבני ישראל, האם תהיה הגאולה בזכות מעשיו או למרות מעשיו, ואוי לאותה בושה.

תקותי עזה כי שורות אלו, שנכתבו מלב אוהב, בבחינת "נאמנים פצעי אוהב", ימצאו מסילות ללבבות, ויוסיפו עוד משהו בהתחזקות לכבוד הבורא יתברך ותורתו הקדושה.

**בעזרת השם יתברך
הופיע ויצא לאור
ספר 'סוד החשמל' ה' חלקים
לחבר בין תורת הנגלה לתורת הנסתר**

קרוב לארבעת אלפים עמודים ברוב פאר והדר.
הספר מנוקד וההדפסה מאירת עינים.
מאמר 'פתח לסדור הרש"ש' מורחב עם ציורים וביאורים חדשים.
מאמר 'סוד החצי' מועשר בהרבה הוספות חדשות.
מאמרים חדשים שטרם ראו אור.
מפתחות מיוחדים לאלפי ראשי תיבות וסופי תיבות בתנ"ך לפי סדר הפרשיות.

ניתן להשיג בירושלים

משפחת פיש רחוב גבעת שאול 30 טל 026537343

משפחת פיש רחוב גבעת משה 12 טל 025373351

בבני ברק

משפחת פיש רחוב קוטלר 21 פינת הרב שך 036188995

טל למשלוחים: 0573 109982

בארה"ב הפצה דרך וגשל משה שטרנליכט 7188530525

כמות מצומצמת תימכר במחיר מסובסד של 80 שקל בלבד לסט. כל הקודם זוכה

